

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Α.ΔΙ.Π.
ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

HELLENIC REPUBLIC
H.Q.A.A.
HELLENIC QUALITY ASSURANCE AGENCY
FOR HIGHER EDUCATION

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
2007-08

ΦΛΩΡΙΝΑ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2008

Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.):

Σαρρή Κατερίνα, Κεντρωτής Κυριάκος, Βαρδάκας Στέφανος (εκπρόσωπος των φοιτητών)

Επιτροπές του ΤΒΣ για την προετοιμασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης

α. Συντονιστική Επιτροπή:

Γαβρά Ελένη, Δεληκάρη Αγγελική

β. Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών:

Νίκας Χρήστος, Μάνος Ιωάννης, Βλασίδης Βλάσης, Ακριβούλης Δημήτρης

γ. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών: Κ. Κεντρωτής, Γ. Μακρής,
Κεντρωτής Κυριάκος, Μακρής Γιώργος

δ. Σχέσεις με κοινωνικούς πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς: Ε. Πάπου-
Ζουραβλιόβα Αικατερίνη, Γαβρά Ελένη, Χρηστίδης Γιώργος

ε. Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης:

Ζάικος Νίκος, Δεληκάρη Αγγελική

στ. Διοικητικές Υπηρεσίες και Υποδομές-Πίνακες:

Ιορδάνογλου Αναστάσιος, Κουτσουπιάς Νίκος, Γρηγοριάδου Σοφία, Γρηγοριάδου Χριστίνα

Πίνακας περιεχομένων

<u>Πρόλογος.....</u>	<u>4</u>
<u>1. Προπτυχιακό Πρόγραμμα</u> <u>Σπουδών.....</u>	<u>5</u>
<u>2. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα</u> <u>Σπουδών.....</u>	<u>18</u>
<u>3. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς φορείς- ακαδημαϊκά δίκτυα και συνεργασίες.....</u>	<u>32</u>
<u>4. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές.....</u>	<u>44</u>
<u>5. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης.....</u>	<u>52</u>
<u>6. Σύνοψη.....</u>	<u>67</u>

Πρόλογος

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας ιδρύθηκε στις 6.9.1999 ως Τμήμα του Α.Π.Θ. βάσει του ΦΕΚ αρ.φ. 179/τ. Α΄. Στο πλαίσιο της λειτουργίας του, το Τ.Β.Σ. εξακολουθεί να αναζητά ακόμα την ενίσχυση της επιστημονικής του ταυτότητας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

Είναι αυτονόητο και σαφές ότι η λειτουργία ενός πανεπιστημιακού Τμήματος συνιστά συνάρτηση όχι μόνο της εργατικότητας και της επιστημονικής δυναμικής του προσωπικού του, αλλά και των πάσης φύσεως υποδομών (υλικοτεχνικών, συνθηκών εργασίας, φοιτητικής μέριμνας), των ερευνητικών διαδικασιών, του τρόπου λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας τόσο της διοίκησης του ιδρύματος όσο και του εποπτεύοντος φορέα, του Υπ.Ε.Π.Θ.

Άμεση απόρροια των παραπάνω διαπιστώσεων είναι το γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις των συγκεντρωτικών στοιχείων για την αξιολόγηση του Τ.Β.Σ. στην παρούσα έκθεση, οι ελλείψεις σε ποσοτικό και ποιοτικό επίπεδο συνδέονται, κυρίως, με την έλλειψη σταθερής χρηματοδότησης σε συνδυασμό και με τη συχνή αλλαγή προεδρευόντων στο Τμήμα λόγω του καθεστώτος της μη αυτονομίας (στα εννέα χρόνια λειτουργίας του Τ.Β.Σ., τέθηκαν ως επικεφαλής στο Τμήμα επτά προεδρεύοντες). Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι να επηρεάζεται εκ των πραγμάτων ο ομαλός και σταθερός τρόπος λειτουργίας του Τμήματος και η αποτελεσματικότητα του παραγόμενου διδακτικού και ερευνητικού έργου.

Στην παρούσα φάση (Ιούνιος 2008) καταθέτουμε την ετήσια έκθεση συγκεντρωτικών στοιχείων προκειμένου να προχωρήσουν οι διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματός μας. Η ετήσια έκθεση συγκεντρωτικών στοιχείων εγκρίθηκε στην Π.Γ.Σ. του Τ.Β.Σ., αρ.103/2.6.2009.

1. Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (Π.Π.Σ.)

1.1. Εισαγωγή

Το Τ.Β.Σ. ιδρύθηκε με το σκεπτικό ότι οι αλλαγές στα Βαλκάνια και την Ευρώπη μετά το 1989 θα δημιουργούσαν νέες προοπτικές και δεδομένα για τις σχέσεις της Ελλάδας με τις υπόλοιπες βαλκανικές χώρες. Υπό αυτό το πρίσμα, ήταν αναγκαία η επαναπροσέγγισή τους και η κατανόησή της βαλκανικής πολιτικοοικονομικής και κοινωνικής πραγματικότητας σε όλες της τις πτυχές αποσκοπώντας στην ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και αμοιβαίας επικοινωνίας.

Βασικοί στόχοι του Π.Π.Σ. του Τ.Β.Σ. είναι:

- Να παρέχει τη δυνατότητα επιστημονικής κατάρτισης σε εξειδικευμένους τομείς, δηλαδή την οικονομία, την πολιτική, την επιχειρηματικότητα, το δίκαιο, τις διεθνείς σχέσεις και την πολιτική επικοινωνία αφενός και τη γλώσσα, τον πολιτισμό και την ιστορία αφετέρου,
- να καθιστά η συνολική εκπαίδευση τον/τη φοιτητή/τρια ικανό/ή να προσεγγίσει επιστημονικά με κριτική διάθεση και ικανότητα τη γλώσσα, τη λογοτεχνία, την ιστορία και τον πολιτισμό των βαλκανικών κρατών στο σύνολό τους,
- να είναι αναπόσπαστο στοιχείο του Προγράμματος η εκμάθηση μίας τουλάχιστον βαλκανικής γλώσσας σε απολύτως ικανοποιητικό επίπεδο για την προφορική και γραπτή συνεννόηση,
- να έχει ο/η πτυχιούχος εκείνα τα ουσιαστικά και τυπικά εφόδια, τα οποία είναι απαραίτητα για να εργαστεί στο περιβάλλον ιδιωτικών και δημόσιων φορέων στην Ελλάδα και την αλλοδαπή,
- να είναι σε θέση ο/η πτυχιούχος να αντιμετωπίζει επιστημονικά επί μέρους πρακτικά και θεωρητικά ζητήματα που άπτονται της κοινωνίας, της οικονομίας, του δικαίου, των διεθνών σχέσεων και της πολιτικής,
- να μπορεί, παράλληλα, ο/η πτυχιούχος να μετέχει ενεργά στον σύγχρονο κόσμο και τη διεθνή αγορά εργασίας μέσα από την κατάκτηση πολύπλευρης γνώσης, τη σωστή επιστημονική κατάρτιση και τις αντίστοιχες επικοινωνιακές δεξιότητες,

- να αναπτύσσει ο/η φοιτητής/τρια την κοινωνική και την ευρύτερη πολιτισμική συνείδηση που θα τον/την βοηθήσει στη διασύνδεσή του/της με την κοινωνία και την αγορά εργασίας,

- να συγκεντρώνει ο/η φοιτητής/τρια όσο το δυνατόν περισσότερα προσόντα που ζητούνται στους διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ (παροχή πιστοποίησης γνώσης Η/Υ, παροχή πιστοποιητικού γλωσσομάθειας, παιδαγωγική επάρκεια για διδασκαλία σε διαπολιτισμικά σχολεία).

Από την έναρξη λειτουργίας του, το Τ.Β.Σ. προσπάθησε να υπηρετήσει αυτούς τους στόχους πραγματοποιώντας μεταβολές και βελτιώσεις στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών. Σε συνδυασμό με τους ακαδημαϊκούς στόχους, οι επαναστοχοθετήσεις αυτές λαμβάνουν υπ' όψιν και την ισχυροποίηση του επαγγελματικού αντικρύσματος του πτυχίου του Τμήματος τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Η μέχρι τώρα πορεία κρίνεται ικανοποιητική από το σύνολο των συναδέλφων. Εντοπίζονται αδυναμίες και ελλείψεις, οι οποίες καλύπτονται με το πέρασμα του χρόνου. Η προσπάθεια διδασκόντων και φοιτητών είναι τέτοια που αρχίζει και έχει αποτελέσματα τόσο στο επίπεδο της τοπικής κοινωνίας (με τις συνεργασίες και δράσεις που αναπτύσσονται), όσο και στο επίπεδο της συμμετοχής των πτυχιούχων σε δημόσιους φορείς και οργανισμούς, αλλά και στο διεθνές επίπεδο, στα Βαλκάνια και την Ευρώπη, μέσα από τις δημοσιεύσεις και τη συμμετοχή στον ακαδημαϊκό λόγο και τα δημόσια ζητήματα των Βαλκανίων καθώς και στα ακαδημαϊκά προγράμματα σπουδών διαφόρων πανεπιστημίων. Υπάρχει, όμως, συνεχής παρακολούθηση των κοινωνικών, πολιτικών, οικονομικών παραμέτρων, οι οποίες διαμορφώνουν και την επαγγελματική ζήτηση των πτυχίων ώστε, να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα προσαρμογής στα νέα δεδομένα.

Σχετικά με τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, πρέπει να αναφερθεί πως πρόκειται για μία πτυχή του Π.Π.Σ., η οποία αποτελεί διαρκή επιδιωκόμενο στόχο κάθε μορφής προγράμματος αλλά και των διδασκόντων μεμονωμένα. Για προφανείς λόγους που συνδέονται με τις αλλαγές στη ΝΑ Ευρώπη από το 1989 και έπειτα, αλλά και με την παρούσα διεθνή συγκυρία, το Π.Π.Σ.

επιδιώκει να ενσωματώνει δεδομένα που ενδυναμώνουν τη διεθνή του διάσταση. Πρόκειται για στοιχεία στη διδασκαλία των μαθημάτων, συνεργασίες με ακαδημαϊκούς και πανεπιστημιακά ιδρύματα από τα Βαλκάνια, προσκλήσεις διακεκριμένων ομιλητών και ειδικών. Η διεθνής διάσταση ενισχύεται, επιπλέον, και από τη συμμετοχή διδασκόντων και φοιτητών σε διαπανεπιστημιακά δίκτυα και δραστηριότητες.

1.2. Δράσεις βελτίωσης Π.Π.Σ.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2007-08, το Τ.Β.Σ. προχώρησε σε αναμόρφωση του Π.Π.Σ. μέσω της δημιουργίας δύο διακριτών, επίσημων προπτυχιακών κατευθύνσεων (1^ο και 2^ο έτος κοινό για όλους τους φοιτητές/τριες), οι οποίες φέρουν την ονομασία «Οικονομία και Πολιτική» και «Γλώσσες και Πολιτισμός» αντιστοίχως. Στόχος τους είναι να έρθουν οι φοιτητές σε επαφή με όλα, κατά το δυνατόν, τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος και να αποκτήσουν τις απαραίτητες βασικές γνώσεις σε όλα τα πεδία του Τμήματος που σχετίζονται με την ευρύτερη περιοχή της Ν.Α.Ευρώπης. Εξάλλου, η παρακολούθηση και η συνακόλουθη εξέταση των εισαγωγικών μαθημάτων θεωρείται απαραίτητη προκειμένου ο φοιτητής να ενταχθεί ομαλότερα στην κατεύθυνση που θα επιλέξει από το Ε' εξάμηνο των Σπουδών του.

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών περιλαμβάνει τρία εξάμηνια μαθήματα. Είναι κατά τέτοιο τρόπο διαμορφωμένο ώστε για τη λήψη του πτυχίου να απαιτούνται, τουλάχιστον, οκτώ (8) εξάμηνα σπουδών. Σε κάθε εξάμηνιο μάθημα αντιστοιχεί ένας αριθμός «διδασκικών μονάδων». Μια διδακτική μονάδα (ΔΜ) αντιστοιχεί σε μία ώρα εβδομαδιαίας διδασκαλίας επί ένα εξάμηνο, προκειμένου για αυτοτελή διδασκαλία μαθήματος, και σε μία μέχρι τρεις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και άσκησης επί ένα εξάμηνο, όταν πρόκειται για μαθήματα που συνδυάζονται με εργαστηριακές ή φροντιστηριακές ασκήσεις.

Η κατεύθυνση «Οικονομία και Πολιτική» περιλαμβάνει τα γνωστικά αντικείμενα της Οικονομίας, της Επιχειρηματικότητας, της Πολιτικής Επιστήμης, των Διεθνών Σχέσεων, του Δικαίου καθώς και των ΜΜΕ και της Πολιτικής Επικοινωνίας. Τα

γνωστικά πεδία, τα οποία διδάσκονται είναι η Μικρο- και Μακροοικονομία, η Διοίκηση των Επιχειρήσεων, οι Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις, το Μάρκετινγκ, η Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση, οι Εξωτερικές Σχέσεις της ΕΕ, η Θεωρία των Διεθνών Σχέσεων, η Πολιτική Φιλοσοφία, η Συγκριτική Πολιτική στα ψυχροπολεμικά και μετα-κομμουνιστικά Βαλκάνια, το Δημόσιο Διεθνές και το Αστικό Εμπορικό Δίκαιο, οι Διεθνείς Οργανισμοί, η Πολιτική Επικοινωνία και τα έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ στα Βαλκάνια.

Στην κατεύθυνση «Γλώσσες και Πολιτισμός» εντάσσονται οι βαλκανικές γλώσσες καθώς και η ρωσική γλώσσα, η Ιστορία, η Αρχιτεκτονική, η Φιλοσοφία της Τέχνης, η Γεωγραφία, η Θρησκειολογία και η Κοινωνική Ανθρωπολογία. Διδάσκονται τα γνωστικά πεδία της Φιλολογίας και της Λογοτεχνίας των βαλκανικών γλωσσών και της ρωσικής γλώσσας, της Ιστορίας του βαλκανικού χώρου συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, κατά την αρχαιότητα, τους Μέσους και τους Νεότερους Χρόνους ως και τις μέρες μας, της νεότερης και σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, της Χωρικής Οργάνωσης και Αρχιτεκτονικής, της Διαχείρισης του Οικιστικού και Πολιτιστικού Αποθέματος, του Πολιτισμού και της Αισθητικής, της Οικονομικής και Πολιτικής Γεωγραφίας και της σχέσης Χριστιανισμού και Ισλάμ αλλά και άλλων θρησκειών, καθώς και της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Βαλκανικού χώρου, της θεωρίας του εθνικισμού και των ταυτοτήτων στα Βαλκάνια. Παράλληλα, διδάσκονται μαθήματα Πληροφορικής και χειρισμού Η/Υ καθώς και δυτικοευρωπαϊκές γλώσσες.

Τα δύο πρώτα έτη είναι κοινά και για τις δύο κατευθύνσεις και περιλαμβάνουν μαθήματα υποχρεωτικά, προκειμένου οι φοιτητές να γνωρίσουν, κατά το δυνατόν, όλα τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος και να αποκτήσουν τις απαραίτητες βασικές γνώσεις σε όλα τα πεδία, τα οποία σχετίζονται με τα Βαλκάνια. Από το τρίτο έτος (Ε' εξάμηνο), οι φοιτητές/τριες καλούνται να επιλέξουν μία από τις δύο κατευθύνσεις και να παρακολουθήσουν τα σχετικά μαθήματα.

Αναπόσπαστο στοιχείο του Π.Π.Σ. είναι η εκμάθηση μίας τουλάχιστον βαλκανικής γλώσσας σε απολύτως ικανοποιητικό επίπεδο για την προφορική και γραπτή συνεννόηση. Οι βαλκανικές γλώσσες και η ρωσική γλώσσα διδάσκονται έξι (6) ώρες σε κάθε εξάμηνο, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται το ελάχιστο όριο πιστωτικών μονάδων για το πιστοποιητικό γλωσσομάθειας, όπως αναγνωρίζεται από τον ΑΣΕΠ που είναι

416 ώρες διδασκαλίας μιας γλώσσας. Τέλος, η διδασκαλία τεσσάρων μαθημάτων Πληροφορικής πιστοποιεί επίσημα την επάρκεια γνώσης χειρισμού Η/Υ με βάση τους κανονισμούς του ΑΣΕΠ.

1.3.Διδακτικό έργο

Στην ενότητα αυτή αξιολογούμε το διδακτικό έργο που προσφέρεται στο Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών σε προπτυχιακό επίπεδο βασισμένοι στα απογραφικά δελτία εξαμηνιαίων μαθημάτων (Υ2) που συμπλήρωσαν τα μέλη ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. καθώς και στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης Υ3 του μαθημάτων που συμπλήρωσαν οι φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματός μας στο εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2007-08.

Συγκεντρωτικά ευρήματα στα απογραφικά δελτία εξαμηνιαίων μαθημάτων των μελών ΔΕΠ (Υ2/1^ο μέρος)

Επειδή η αξιολόγηση πραγματοποιείται για πρώτη φορά στο ΤΒΣ κρίθηκε σκόπιμο να γίνει η καταγραφή της παρούσας κατάστασης αλλά και αξιολόγηση τόσο στα παρόντα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος όσο και στους Ειδικούς Επιστήμονες και στους Αποσπασμένους.

Έτσι, συγκεντρώθηκαν 13 απογραφικά δελτία (Υ2/1^ο μέρος), από μέλη ΔΕΠ και 10 από Ειδικούς Επιστήμονες & Αποσπασμένους.

Αναλυτικότερα ως προς τα αποτελέσματα:

Διδακτέα ύλη

Όλοι οι διδάσκοντες χρησιμοποιούν περισσότερες της μίας μεθόδου διδασκαλίας, συμπεριλαμβανομένων των διαλέξεων, των ομαδικών εργασιών, των εργαστηριακών ασκήσεων, των παρουσιάσεων εργασιών και άλλων. Οι πιο συνηθισμένες μέθοδοι διδασκαλίας είναι οι διαλέξεις, οι ομαδικές εργασίες και οι παρουσιάσεις εργασιών.

Η ύλη και το περιεχόμενο του μαθήματος επικαιροποιείται μέσω της αναζήτησης της σύγχρονης βιβλιογραφίας και της έρευνας στο διαδίκτυο.

Όλοι οι καθηγητές δήλωσαν ότι η επικαιροποίηση των μαθημάτων τους έγινε με την έναρξη του διδακτικού έτους. Κανείς καθηγητής δεν ανέφερε επικάλυψη ύλης με άλλο μάθημα.

Διδακτικά βοηθήματα

Τα διανεμόμενα στους φοιτητές βοηθήματα είναι για τους περισσότερους των καθηγητών βιβλία που καλύπτουν περισσότερο από το 80-90% της διδασκόμενης ύλης. Οι περισσότεροι καθηγητές, 11 στους 13, προσφέρουν στους φοιτητές εναλλακτικές επιλογές διδακτικού εγχειριδίου. Δύο μέλη ΔΕΠ δήλωσαν ότι δεν καλύπτονται από τα διδακτικά βοηθήματα και προσφέρουν corpus σημειώσεων στους φοιτητές.

Οι διδάσκοντες δήλωσαν ως κύρια πηγή για την επικαιροποίηση των βοηθημάτων την ενημέρωσή τους από τη σχετική με το μάθημα βιβλιογραφία. Οι καθηγητές σε γενικές γραμμές δήλωσαν ότι κατά τη διάρκεια των διαλέξεων γίνεται αναφορά σε επιστημονικές μελέτες που αφορούν επιμέρους ενότητες του μαθήματος. Επίσης, οι καθηγητές παραδίδουν στους φοιτητές επιπλέον βιβλιογραφία, ιδιαιτέρως για όσους επιθυμούν να εκπονήσουν εργασίες.

Σύμφωνα με τους καθηγητές του Τ.Β.Σ., στο πλαίσιο του μαθήματος γνωστοποιείται η ύλη του και γίνεται εκτενής αναφορά στους στόχους του μαθήματος και την τελική αξιολόγηση των φοιτητών. Η εξεταστέα ύλη αναρτάται, επίσης, στον πίνακα ανακοινώσεων του φοιτητικού συλλόγου και των γραφείων των καθηγητών, με το πέρας των μαθημάτων του εξαμήνου. Επίσης, αναρτάται μέσω της ιστοσελίδας του μαθήματος, αλλά και του Συστήματος Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης - ΣΑΤ (CoMPUs) - του Πανεπιστημίου.

Οι περισσότεροι καθηγητές θεωρούν ικανοποιητική έως πολύ ικανοποιητική την υποστήριξη των μαθημάτων από τη βιβλιοθήκη του Π.Δ.Μ. Εντούτοις, υπάρχει το γενικότερο αίτημα ως προς την ακόμα μεγαλύτερη δυνατότητα ηλεκτρονικής πρόσβασης επιστημονικών περιοδικών και βιβλιοθηκών.

Μέσα και υποδομές για το Π.Π.Σ.

Η συντριπτική πλειοψηφία των καθηγητών θεωρεί σε γενικές γραμμές ότι οι αίθουσες διδασκαλίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες διδασκαλίας του Π.Π.Σ. Ουσιαστικά, μόνο οι καθηγητές των γλωσσών θεωρούν ότι, αν και οι αίθουσες είναι επαρκείς, ο εξοπλισμός τους, εντούτοις, δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις σύγχρονες απαιτήσεις για τη διδασκαλία των γλωσσών. Συγκεκριμένα, αναφέρουν ότι θα έπρεπε να υπήρχε ένα εργαστήριο πλήρως εξοπλισμένο με οπτικο-ακουστικά μέσα/DVD, CD και τηλεόραση με εκπομπές στις διδασκόμενες στο Τ.Β.Σ. γλώσσες, όπου οι φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα να εξασκηθούν στον προφορικό λόγο.

Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται στην παρουσίαση των μαθημάτων, στη διδασκαλία και στην εργαστηριακή εκπαίδευση, όποτε υπάρχει διαθεσιμότητα. Όμως, η καταλληλότητα και η διαθεσιμότητα των υπαρχουσών υποδομών και μέσων επιδρά άμεσα στην ποιότητα της διδακτικής διαδικασίας. Από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, 6 χρησιμοποιούν data projector και Microsoft Powerpoint στα μαθήματά τους, ενώ 2 μέλη του ΔΕΠ έχουν προτίμηση προς το CoMPUs, όπου βρίσκονται όλες οι εισηγήσεις του μαθήματος ψηφιοποιημένες και διατίθενται στους φοιτητές μέσω του ΣΑΤ. Επιπλέον, διατίθενται ψηφιακά οδηγίες για τις υποχρεωτικές πρακτικές ασκήσεις, καθώς και προτεινόμενες εργασίες εξάσκησης. Αρκετοί καθηγητές ενθαρρύνουν τους φοιτητές να χρησιμοποιούν τις online επιστημονικές βιβλιοθήκες κατά την εκπόνηση των εργασιών τους, καθώς και το σύνολο των υποδομών των Εργαστηρίων του Τ.Β.Σ. του Π.Δ.Μ.

Οι περισσότεροι καθηγητές χρησιμοποιούν, επιπλέον, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο για την επικοινωνία με τους φοιτητές και την ιστοσελίδα του μαθήματός τους στο CoMPUs ή σε άλλο server.

Επικοινωνία & Καθοδήγηση Φοιτητών/Συνεργασίες

Όλοι οι διδάσκοντες έχουν ανακοινώσει ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές. Εξάλλου, η συνεργασία με τους φοιτητές υπάρχει, εκ των πραγμάτων, σε πολλές περιπτώσεις και σε ώρες εκτός των ωρών συνεργασίας.

Ως προς την ερευνητική διαδικασία, σε γενικές γραμμές οι διδάσκοντες ακολουθούν διαφορετική διαδικασία, όπως, για παράδειγμα ότι στο πρώτο μάθημα γίνεται ξενάγηση στους χώρους της βιβλιοθήκης και του αναγνωστηρίου, όπου οι φοιτητές ενημερώνονται σχετικά με την κατάταξη των βιβλίων και τη διαδικασία δανεισμού. Επίσης, στη διάρκεια των διαλέξεων επισημαίνονται τρόποι αναζήτησης βιβλιογραφίας τόσο σε βιβλία, επιστημονικά περιοδικά αλλά και στο διαδίκτυο. Επιπροσθέτως, ακολουθούνται οι μέθοδοι καθοδήγησης των φοιτητών στην έρευνα μέσω εκπόνησης εργασιών, επιστημονικών συναντήσεων, συζητήσεων, περιλήψεων και παρουσιάσεων ή διαλέξεων συναδέλφων καθηγητών από άλλα ΑΕΙ.

Αρκετοί καθηγητές οργανώνουν εκδρομές ή παρακινούν τους φοιτητές να επισκεφθούν βαλκανικές χώρες ή διοργανώνουν σχετικές ημερίδες.

Συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα

Δεν υπάρχει κάποιο γενικό μέτρο για την παρακολούθηση των φοιτητών. Από τις σχετικές δηλώσεις των μελών ΔΕΠ, στα μαθήματα προσέρχεται 20-40% των εγγεγραμμένων φοιτητών στα μαθήματα επιλογής ενώ στα υποχρεωτικά μαθήματα των δύο πρώτων κυρίως ετών προσέρχεται το 40-60% των φοιτητών και σε κάποια από αυτά το 60-80%.

Αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών στο μάθημα

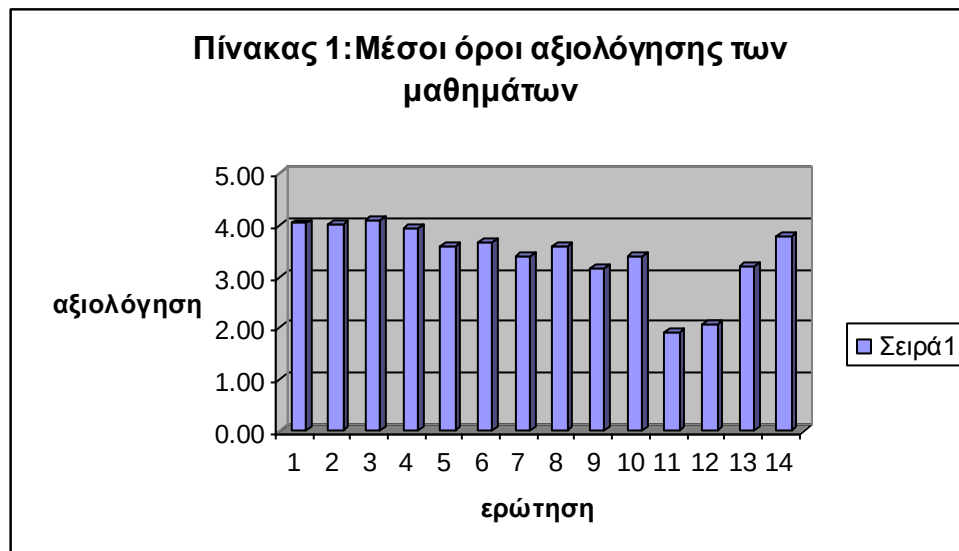
Οι καθηγητές εφαρμόζουν σε γενικές γραμμές όσα προβλέπει ο νόμος για την αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών. Οι καθηγητές χρησιμοποιούν διαφορετικούς τρόπους αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών που πολλές φορές έχουν να κάνουν με τη φύση και το αντικείμενο του μαθήματος. Οι καθηγητές που διδάσκουν γλώσσες χρησιμοποιούν την προφορική και γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, με παράλληλη πρόοδο (ενδιάμεση εξέταση) και κατ' οίκον εργασία, ενώ άλλοι καθηγητές αξιολογούν τους φοιτητές με εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου, ανάθεση γραπτών εργασιών και προφορική παρουσίαση της εργασίας και τη συμμετοχή των φοιτητών κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Κάποια μέλη ΔΕΠ χρησιμοποιούν την προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, τις ασκήσεις στο εργαστήριο, την κατ' οίκον εργασία και τη δημόσια παρουσίαση των εργασιών.

Συγκεντρωτικά ευρήματα στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης εκ μέρους των φοιτητών (Υ3)

Ο ορισμένος από τον σύλλογο φοιτητών του Τ.Β.Σ. εκπρόσωπός τους –σε συνεννόηση με το κάθε μέλος του ΔΕΠ- μετέφερε τον φάκελο με τα έντυπα ερωτηματολόγια στη διάρκεια των προς αξιολόγηση μαθημάτων, τα οποία αφού συμπληρώνονταν από τους παρευρισκόμενους φοιτητές, εσωκλείονταν στον φάκελο και παραδίδονταν στη Γραμματεία του Τ.Β.Σ. με την ευθύνη του διδάσκοντα και του εκπροσώπου των φοιτητών.

Αναφορικά με τις ερωτήσεις που σχετίζονται με τα μαθήματα στο Τμήμα (Ερωτήσεις 1-14), αξιολογήθηκαν εκ μέρους των φοιτητών ως ικανοποιητικά ή πολύ καλά. Εκτός από τις ερωτήσεις 11 και 12 που αναφέρονται στη χρησιμότητα ύπαρξης φροντιστηρίων και αξιολόγηση της ποιότητάς τους, που αξιολογήθηκαν από τους φοιτητές ως μη ικανοποιητικά γεγονός που οφείλεται στο ότι δεν γίνονται φροντιστήρια. Την ίδια εικόνα παρουσιάζουν και οι αξιολογήσεις των φοιτητών για τα μαθήματα των ειδικών επιστημόνων και των αποσπασμένων σε ότι αφορά στις ερωτήσεις 1-10 και 13,14. Οι τιμές των μέσων όρων διαφέρουν στα ερωτήματα 11 & 12 που έχουν υψηλότερους μέσους όρους από τους αντίστοιχους των μελών ΔΕΠ γεγονός που προφανώς οφείλεται στι ότι κάποιοι από τους ειδικούς διδάσκουν και μαθήματα με ργαστήρια και φροντιστήρια (Μ.Ο 3.15 & 3.11 σε σχέση με 1.39 & 2.7 για τα μέλη ΔΕΠ στις ερωτήσεις 11 & 12 αντίστοιχα).

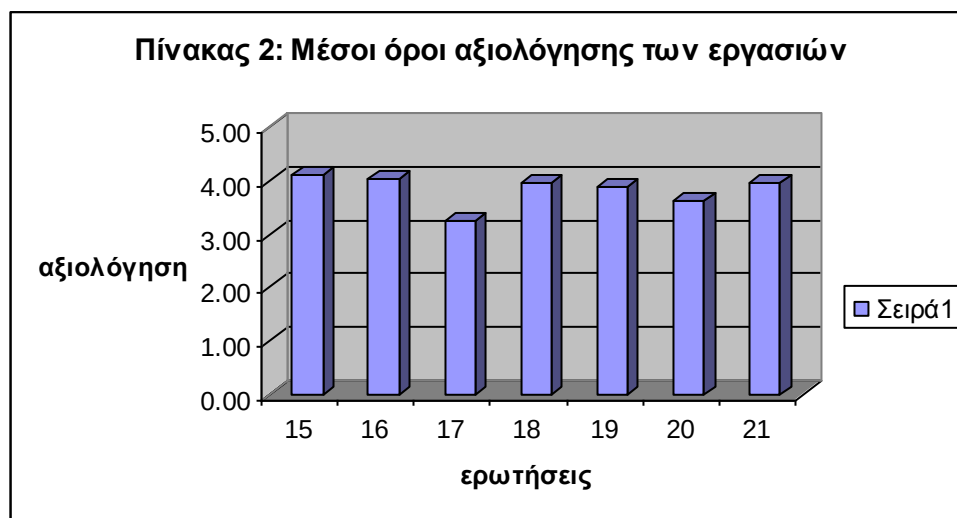
Ακολουθεί ο Πίνακας 1 με τους μέσους όρους αξιολόγησης για τις ερωτήσεις που αναφέρονται στα μαθήματα του Τμήματος που γίνονται από μέλη ΔΕΠ (Ερωτήσεις 1-14):

1. Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;
2. Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;
3. Η ύλη που διδάχθηκε ήταν καλά οργανωμένη;
4. Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος;
5. Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα («σύγγραμμα», σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως;
6. Πόσο ικανοποιητικό βρίσκετε το κύριο βιβλίο(α) ή τις σημειώσεις;
7. Πόσο εύκολα διαθέσιμη είναι η βιβλιογραφία στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη;
8. Πόσο απαραίτητα κρίνετε τα προαπαιτούμενα του μαθήματος;
9. Χρήση γνώσεων από / σύνδεση με άλλα μαθήματα.
10. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του;
11. Χρησιμότητα ύπαρξης φροντιστηρίων.
12. Αξιολόγηση ποιότητας φροντιστηρίων.
13. Πώς κρίνετε τον αριθμό Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με τον φόρτο εργασίας;
14. Διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης.

Οι φοιτητές στις ερωτήσεις που αφορούν τη διαδικασία των εξετάσεων στο Τμήμα χρησιμοποίησαν τη μία από τις δύο υψηλότερες βαθμίδες (4 της κλίμακας Likert) σε όλα τα ερωτήματα με εξαίρεση τις ερωτήσεις 17 και 20 (3-3,5 της κλίμακας Likert). Το ίδιο και στην περίπτωση των μαθημάτων που έγιναν από ειδικούς επιστήμονες και αποσπασμένους.

Ακολουθεί ο Πίνακας 2 με τους μέσους όρους αξιολόγησης για τις ερωτήσεις που αναφέρονται στις προφορικές/γραπτές εργασίες στο Τμήμα (Ερωτήσεις 15-21):

15. Το θέμα δόθηκε εγκαίρως;

16. Η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογική;

17. Υπήρχε σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη;

18. Υπήρχε καθοδήγηση από τον διδάσκοντα;

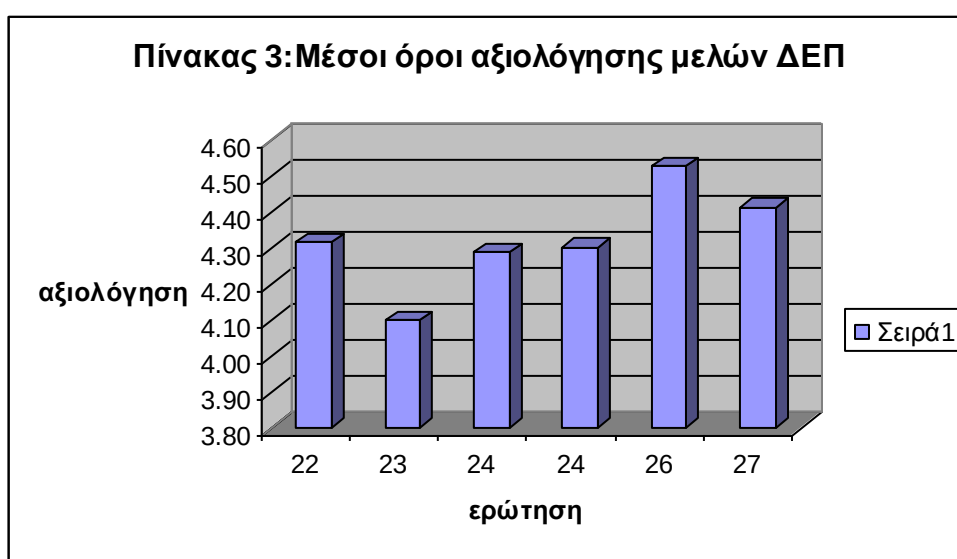
19. Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν εποικοδομητικά και αναλυτικά;

20. Δόθηκε η δυνατότητα βελτίωσης της εργασίας;

21. Η συγκεκριμένη εργασία σας βοήθησε να κατανοήσετε το συγκεκριμένο θέμα;

Σε όλα τα ερωτήματα που αφορούσαν τους διδάσκοντες (ΔΕΠ ή άλλη κατηγορία) του Τμήματος, οι φοιτητές στην αξιολόγησή τους χρησιμοποίησαν την τέταρτη κλίμακα, γεγονός που καταδεικνύει την υψηλή διδακτική ικανότητα των μελών του Τμήματος.

Ακολουθεί ο Πίνακας 3 με τους μέσους όρους αξιολόγησης για τις ερωτήσεις που αφορούν τους διδάσκοντες (Ερωτήσεις 22-27):

22. Οργανώνει καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα;

23. Επιτυγχάνει να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;

24. Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα;

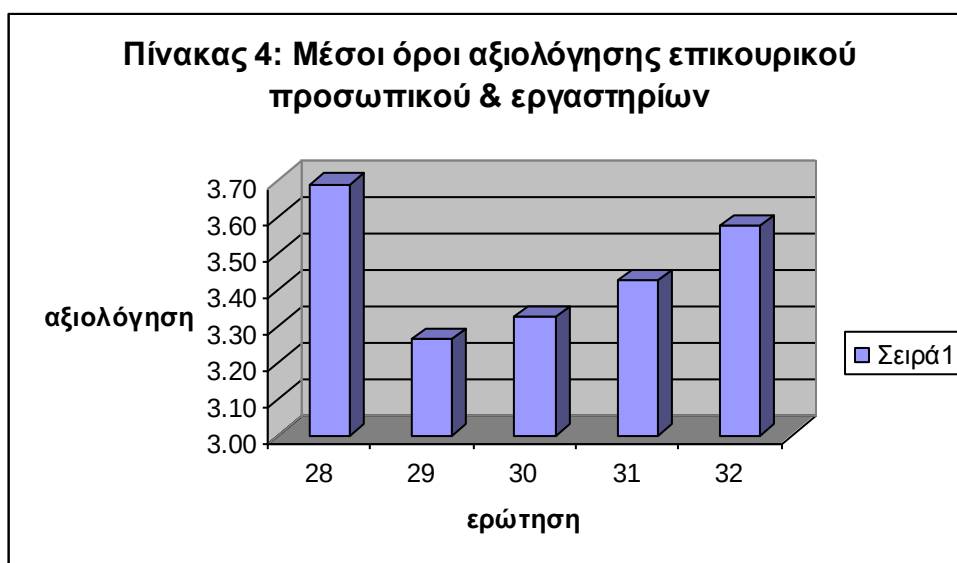
25. Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις και να για να αναπτύξουν την κρίση τους;

26. Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές);

27. Είναι γενικά προσιτός στους φοιτητές;

Σε όλα τα ερωτήματα που αφορούσαν τόσο το επικουρικό προσωπικό όσο και την επάρκεια των εργαστηρίων, οι φοιτητές επέλεξαν να χρησιμοποιήσουν μέτριες βαθμολογίες (ΜΟ. 3,26-3,69).

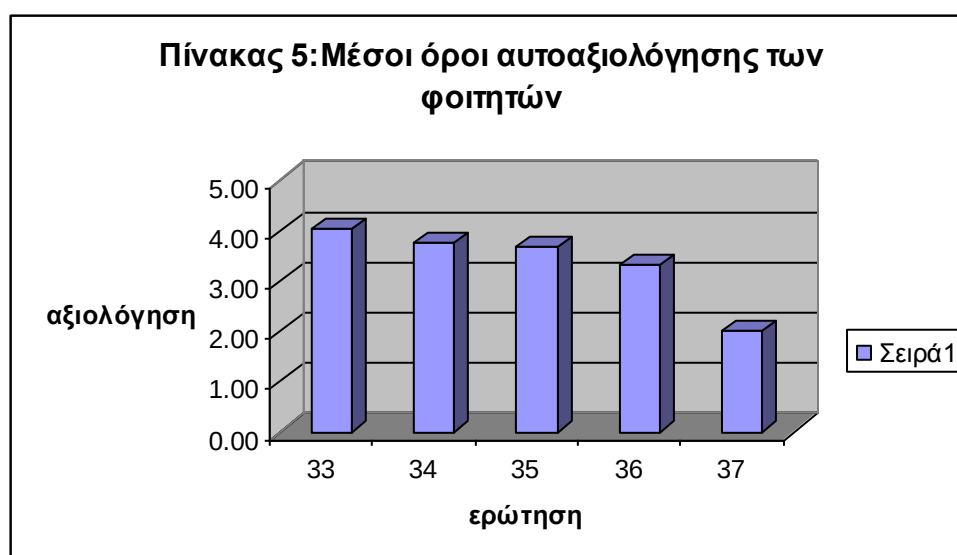
Στον Πίνακα 4 αποτυπώνονται οι μέσοι όροι αξιολόγησης στις ερωτήσεις που αφορούν το επικουρικό προσωπικό και τα εργαστήρια του Τμήματος (Ερωτήσεις 28-32):

- 28. Πώς κρίνετε τη συμβολή του στην καλύτερη κατανόηση της ύλης;
- 29. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του εργαστηρίου για το έτος του;
- 30. Είναι επαρκείς οι σημειώσεις ως προς τις εργαστηριακές ασκήσεις;
- 31. Εξηγούνται καλά οι βασικές αρχές των πειραμάτων / ασκήσεων;
- 32. Είναι επαρκής ο εξοπλισμός του εργαστηρίου;

Τέλος, στις ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης, οι φοιτητές δήλωσαν ικανοποιητικές κυρίως αξιολογήσεις στις ερωτήσεις 34-36, ενώ σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση των μαθημάτων δηλώνουν ότι παρακολουθούν τακτικά τις διαλέξεις (Μ.Ο. 4 της κλίμακας Likert) αλλά σε ό,τι αφορά το χρόνο μελέτης του συγκεκριμένου μαθήματος αφιερώνουν κατά Μ.Ο από 2-4 ώρες την εβδομάδα.

Στο ακόλουθο πίνακα (Πίνακας 5) φαίνονται οι μέσοι όροι αξιολόγησης στις ερωτήσεις που αφορούν τους ίδιους τους φοιτητές (Ερωτήσεις 33-37):

33. Παρακολουθώ τακτικά τις διαλέξεις.

34. Παρακολουθώ τακτικά τα εργαστήρια.

35. Ανταποκρίνομαι συστηματικά στις γραπτές εργασίες / ασκήσεις

36. Μελετώ συστηματικά την ύλη.

37. Αφιερώνω εβδομαδιαία για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος:

1= <2 Ώρες, 2=2-4 Ώρες, 3=4-6 Ώρες, 4=6-8 Ώρες, 5= >8 Ώρες

1.4. Ερευνητικό έργο

Γενικά

Η παρούσα αξιολόγηση έγινε με βάση τα ατομικά απογραφικά δελτία (Υ2/2^ο μέρος) που υπέβαλαν τα μέλη ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. σε δύο (2) μαθήματά τους. Κρίθηκε σκόπιμο για λόγους οικονομίας χρόνου και ευελιξίας της διαδικασίας αξιολόγησης, να γίνει εσωτερική αξιολόγηση μόνο στα μαθήματα των μελών ΔΕΠ σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και μάλιστα όσων υπηρετούν κανονικά: δηλαδή όχι όσων απουσιάζουν με εκπαιδευτική άδεια, καθώς και όχι όσων δεν είναι ακόμη διορισμένοι. Τελικά συγκεντρώθηκαν 13 απογραφικά δελτία μελών ΔΕΠ και 10 δελτία Ειδικών Επιστημόνων και Αποσπασμένων. Η παράθεση των στοιχείων για την πενταετία 2004-2008.

Για την καλύτερη παρουσίαση των στοιχείων που προέκυψαν, αλλά και προκειμένου να αποφευχθεί η ταυτοποίηση των ευρημάτων με τους διδάσκοντες, παρατίθενται συνολικά στοιχεία και σε μέσους όρους (Πίνακες Α1 και Α2) καθώς και ανά βαθμίδα (Πίνακες Β1 και Β2).

Παρουσίαση των Ευρημάτων σε πίνακες

Αριθμός δημοσιεύσεων

Α. 1. Σύνολο για όλα τα μέλη ΔΕΠ και μέσος όρος (σε παρένθεση) ανά μέλος ΔΕΠ του Τ.Β.Σ.

	Βιβλία/μονο γραφίες	Επιστημονικ ά περιοδικά με κριτές	Επιστημονικ ά περιοδικά χωρίς κριτές	Πρακτικά συνεδρίων	Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Άλλες εργασίες	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές)	Άλλα	
2007	4	8	1	19	1	15	4	10	6	2
2006	3	4		20		6	2	15	1	3
2005	2	6		13	1	9		7	5	8
2004	7	3	3	10		10		5	3	2
Σύνολο	16 (1,5)	21 (2,5)	4 (0,4)	62 (5,5)	2 (0,3)	40 (4,4)	6 (0,9)	27 (3,5)	15 (1,6)	15 (1,5)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων απογραφικών δελτίων μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ.

Β.1. Σύνολο και μέσος όρος (σε παρένθεση) ανά βαθμίδα Αναπληρωτές Καθηγητές – Επίκουροι Καθηγητές- Λέκτορες

	Βιβλία/μονο γραφίες	Επιστημονικ ά περιοδικά με κριτές	Επιστημονικ ά περιοδικά χωρίς κριτές	Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Άλλες εργασίες	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές)	Άλλα	
2007	2-1-1	5-2-1	0-0-1	4-9-6	0-0-1	4-3-8	0-3-1	2-4-4	0-4-2	0-0-2
2006	2-1-0	1-1-2	0-0-0	8-6-6	0-0-0	1-3-2	0-1-1	4-2-9	0-1-0	0-1-3
2005	0-2-0	1-2-3	0-0-0	3-10-0	0-1-0	1-3-5	0-0-0	1-4-2	0-3-0	3-2-3
2004	0-4-3	1-1-1	0-0-3	1-5-4	0-0-0	2-4-4	0-0-0	1-0-4	0-3-0	0-1-1
Σύνολο	4-8-4 1,5-2,2-1	8-6-7 3,3-2,8-1,8	0-0-4 0-0-0,9	16-30-16 5,7-8,2-3,7	0-1-1	8-13-19 3,7-4,8-4,7	0-4-2 0-1,4-0,8	8-10-19 4,3-3,5-4,7	0-11-2 0,7-4-0,5	3-4-9

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων απογραφικών δελτίων μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ.

Αναγνώριση του επιστημονικού και άλλου έργου

Α.2. Σύνολο για όλα τα μέλη ΔΕΠ και μέσος όρος (σε παρένθεση) ανά μέλος ΔΕΠ του Τ.Β.Σ.

	Ετεροαναφορές	Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού	Βιβλιοκρισίες	Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνελεύσεων	Συντακτικές επιτροπές επιστημονικών Προσκλησεις για διαλέξεις σε διεθνή	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας	Βραβεία	Τιμητικοί τίτλοι
2007	56	38	9	4	2	14		1
2006	83	33	6	4	2	16		
2005	30	19	11	3	1	13		
2004	40	22	8	5	1	7	1	
Σύνολο	209 (20,6)	112 (9,5)	34 (2,6)	16 (1,8)	6 (0,6)	50 (4,5)	2	

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων απογραφικών δελτίων μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ.

Β.2. Σύνολο και μέσος όρος (σε παρένθεση) ανά βαθμίδα Αναπληρωτές Καθηγητές – Επίκουροι Καθηγητές- Λέκτορες

	Ετεροαναφορές	Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού	Βιβλιοκρισίες	Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεσυχών σε	συντακτικές επιτροπές επιστημονικών Προσκλησεις για διαλέξεις σε διεθνή	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας	Βραβεία	Τιμητικοί τίτλοι
2007	13-28-15	4-4-30	1-1-7	1-0-3	1-0-1	3-4-7		1-0-0
2006	7-19-57	0-0-33	0-2-4	0-1-3	0-0-2	3-5-8		0-0-0
2005	2-16-12	1-1-17	1-4-6	0-1-2	0-0-1	1-7-5		0-0-0
2004	8-18-14	0-3-19	0-2-6	0-1-4	0-0-1	1-3-3		0-1-0
Σύνολο	30-81-98	5-8-99	2-9-23	1-3-12	1-0-5	8-19-23		1-1-0
	18,5-24,1—18,8	1,7-2,2-16,7	0,6-2,2-3	1-0,6-2,7	0,6-0-1	2,7-6,8-4,3		

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων απογραφικών δελτίων μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ.

Ανάλυση/σχολιασμός των ευρημάτων

Από την ανάλυση των στοιχείων του πίνακα Α.1. προκύπτει ότι τα μέλη ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. συγγράφουν κατά μέσο όρο ένα βιβλίο ή μονογραφία ανά 3 χρόνια και 1 άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό με κριτές κάθε 2 χρόνια. Επιπλέον, δημοσιεύουν μια εργασία σε πρακτικά συνεδρίων και μια σε συλλογικό τόμο κάθε χρόνο. Θα πρέπει να σημειωθεί η έντονη, όπως φαίνεται από τα στοιχεία, παρουσία των μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. σε επιστημονικά συνέδρια. Είναι, επίσης, ενδεικτικό το ό,τι η πολυσυλλεκτικότητα του Τμήματος σε γνωστικά αντικείμενα αποτυπώνεται στην πανσπερμία του συγγραφικού έργου σε όλα τα πεδία και είδη δημοσιεύσεων του πίνακα. Σημαντικό και ενθαρρυντικό είναι το ό,τι διαφαίνεται μια σταθερή αύξηση του αριθμού των δημοσιεύσεων στις περισσότερες κατηγορίες που περιλαμβάνει το απογραφικό δελτίο.

Εξειδικεύοντας ανά βαθμίδα, τα στοιχεία των απογραφικών δελτίων, διαπιστώνουμε ότι οι αναπληρωτές καθηγητές παρουσιάζουν κατά μέσο προβάδισμα έναντι των άλλων

βαθμίδων μόνο στις δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές (βραχύ σε σύγκριση με τους επίκουρους καθηγητές, σαφές σε σύγκριση με τους λέκτορες). Οι επίκουροι καθηγητές έχουν βραχύ προβάδισμα στις μονογραφίες και τα κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και σαφές στα πρακτικά συνεδρίων με κριτές και στις ανακοινώσεις σε συνέδρια χωρίς πρακτικά και κριτές. Τέλος, οι λέκτορες έχουν προβάδισμα στις ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές και χωρίς πρακτικά.

Αναφορικά με την αναγνώριση του επιστημονικού και άλλου έργου από τα στοιχεία του πίνακα Α.2. διαφαίνεται ότι στο έργο των μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. γίνονται 4 ετεροαναφορές και 2 αναφορές ειδικού επιστημονικού τύπου ανά έτος κατά μέσο όρο, ενώ δέχονται κατά μέσο όρο μια πρόσκληση για διάλεξη σε διεθνές συνέδριο το χρόνο. Επίσης γίνεται μια βιβλιοκρισία ανά δύο έτη κατά μέσο όρο στα βιβλία τους.

Εξειδικεύοντας ανά βαθμίδα, τα στοιχεία των απογραφικών δελτίων, διαπιστώνουμε ότι οι επίκουροι καθηγητές έχουν σαφές προβάδισμα έναντι των άλλων δυο βαθμίδων στις ετεροαναφορές, και στις προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια. Οι λέκτορες έχουν σαφές προβάδισμα στις αναφορές του ειδικού επιστημονικού τύπου, τις βιβλιοκρισίες και τις συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων.

2. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (Π.Μ.Σ.)

2.1. Εισαγωγή

Στην προσπάθεια αναβάθμισης των σπουδών σε μεταπτυχιακό επίπεδο, το Τ.Β.Σ. προχώρησε από το ακαδημαϊκό έτος 2007-08 στην τροποποίηση του ήδη λειτουργούντος από το ακαδημαϊκό έτος 2004-05 Π.Μ.Σ. με τον τίτλο «Βαλκανιολογία» (ΦΕΚ, αρ. φ. 753, τ. Β΄, 19.05.2004) σε νέο Π.Μ.Σ. με τον τίτλο «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη ΝΑ Ευρώπη» βάσει των Υπουργικών αποφάσεων:

α) με αριθ. 96139/Β7/ΦΕΚ 2325, τ. Β΄ 7-12-2007, για την οργάνωση και λειτουργία Π.Μ.Σ. στο Τ.Β.Σ.

Οι εισαχθέντες μεταπτυχιακοί φοιτητές κατά το ακαδημαϊκό έτος 2006-07 έκαναν χρήση της σχετικής διάταξης περί μεταβατικών διατάξεων (άρθρο 12) του νέου τροποποιητικού ΦΕΚ 2325, τ. Β΄ 7-12-2007 του Π.Μ.Σ., προκειμένου να τους απονεμηθεί το νέο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη».

Στο πλαίσιο αυτής της αναμόρφωσης, το Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ.: Αποσκοπεί στην εμβάθυνση και στη διεύρυνση των γνώσεων για τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης με έμφαση στο οικονομικό και πολιτικό τους γίνεσθαι, στην αμοιβαία οικονομική και πολιτική αλληλεπίδραση στο πλαίσιο της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αλλά και στη θέση τους στο ευρωπαϊκό και στο παγκόσμιο σύστημα διακυβέρνησης. Επιδίωξη του Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ. είναι η αρτιότερη δυνατή επιστημονική κατάρτιση των φοιτητών/τριών σε θέματα των ευρωπαϊκών και των διεθνών οικονομικών, επιχειρησιακών και πολιτικών σχέσεων μιας ειδικής γεωγραφικής περιοχής, όπως είναι η Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Η παρουσίαση και η ανάλυση όλων των παραπάνω θεματικών παραμέτρων του τροποποιημένου Π.Μ.Σ. εντάσσονται στο ευρύτερο πλαίσιο του όρου «Διακυβέρνηση» (Governance). Πρόκειται για έναν επίκαιρο όρο, ο οποίος συνδέει το Κράτος και την Οικονομία εν γένει με τη λεγόμενη Κοινωνία των Πολιτών. Η αναζήτηση αυτής της νέας σχέσης μεταξύ των τριών χώρων, του Κράτους, της Αγοράς και της Κοινωνίας των Πολιτών, που επιχειρείται ήδη στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελεί το προέχον χαρακτηριστικό της έννοιας της «Διακυβέρνησης».

Με τον όρο «Διακυβέρνηση» θα πρέπει να επικεντρωθούμε περισσότερο στο μεγάλο εύρος των δρώντων που εμπλέκονται στη λειτουργία των σύγχρονων κοινωνιών, προκειμένου να αναδειχθούν και να ενδυναμωθούν νέοι θεσμοί και διαδικασίες σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι οι φοιτητές/-τριες να αποκτήσουν εμπειριστατωμένη γνώση:

- των οικονομικών και πολιτικών δυνάμεων που επηρεάζουν τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης,
- των οικονομικών, νομικών και πολιτικών συνεπειών της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης τόσο για τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. όσο και για χώρες της Ν.Α. Ευρώπης,
- του θεσμικού πλαισίου διαμόρφωσης των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- της συγκριτικής οικονομικής και πολιτικής φυσιογνωμίας των κρατών της Ν.Α. Ευρώπης,
- των ευρωπαϊκών και διεθνών δικτύων οικονομικής και πολιτικής διακυβέρνησης.

Το Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ., δίνοντας έμφαση αποκλειστικά στον τρέχοντα πολιτικό και οικονομικό προβληματισμό στις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης σε άμεση διασύνδεση με το πεδίο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και τις συντελούμενες αλλαγές στο ευρύτερο πλαίσιο της διακυβέρνησης της Ε.Ε., αποβλέπει:

- στην ενίσχυση των δυνατοτήτων επαγγελματικής αποκατάστασης των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών του τόσο στον δημόσιο τομέα όσο και στον ιδιωτικό,

- στην απόκτηση των αναγκαίων επιστημονικών προσόντων των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών του για τη διεξαγωγή αυτόνομης έρευνας μέσω της κατάρτισής τους σε σύγχρονες ερευνητικές θεματικές και μεθόδους,

- στην υποστήριξη του αναγκαίου επιστημονικού υποβάθρου των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών του για τη συνέχιση των σπουδών τους σε διδακτορικό πρόγραμμα της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

2.2. Δράσεις βελτίωσης Π.Μ.Σ.

Στο Π.Μ.Σ του Τ.Β.Σ. του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας γίνονται δεκτοί οι κάτοχοι πτυχίων του ιδίου Τμήματος, Τμημάτων Οικονομικών, Πολιτικών, Νομικών, Διεθνών, Ευρωπαϊκών, Βαλκανικών και Μεσογειακών Σπουδών, Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων, Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής, της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών (Ε.Α.Π.), καθώς και Πανεπιστημιακών Τμημάτων συναφούς γνωστικού αντικείμενου της ημεδαπής και ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής, εφόσον έχουν αναγνωρισθεί οι τίτλοι σπουδών τους από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π./πρώην ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. Γίνονται, επίσης, δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Τ.Ε.Ι. συναφούς γνωστικού αντικείμενου.

Ο συνολικός αριθμός των προσφερόμενων μαθημάτων στο Π.Μ.Σ. είναι 15, εκ των οποίων, τα 9 είναι υποχρεωτικά και τα δύο είναι επιλογής από 3 ζεύγη επιλεγόμενων μαθημάτων. Προσφέρονται, επίσης και δύο μαθήματα υποχρεωτικά υποστηρικτικά τα οποία δεν πιστώνονται με διδακτικές μονάδες.

Τροποποιήθηκε εκ νέου ο Εσωτερικός Κανονισμός λειτουργίας του Π.Μ.Σ., προκειμένου να εναρμονισθεί με τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148/τ. Α΄/16.7.2008), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 3696/2008 (ΦΕΚ 177/τ. Α΄/25.8.2008). Στο πλαίσιο αυτό καθορίστηκαν επακριβώς τα κριτήρια εισαγωγής μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών, υιοθετήθηκε σχετική δσελιδη αίτηση για την

έναρξη διδακτορικών σπουδών με την καταγραφή σε αναλυτική βάση των προσόντων των υποψηφίων διδακτόρων και της μεθοδολογίας/βιβλιογραφίας ως προς τη συγγραφή της διδακτορικής εργασίας, κωδικοποιήθηκαν τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. , καθώς και οι πιστωτικές τους μονάδες (Βλ. ΦΕΚ 2600, τ. Β΄/22-12-2008).

Η κατανομή των πιστωτικών μονάδων έχει ως εξής:

Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων (ECTS) για τη λήψη του Μ.Δ.Ε. είναι 90, εκ των οποίων οι 70 πιστώνονται με την επιτυχή συμμετοχή στις εξετάσεις των μαθημάτων και οι 20 με την επιτυχή υποστήριξη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Όλα τα υποχρεωτικά και επιλεγόμενα μαθήματα είναι εξαμηνιαία, διαρκούν δέκα εβδομάδες και διδάσκονται δύο ώρες εβδομαδιαίως και παρέχουν 30 πιστωτικές μονάδες ανά εξάμηνο, και συγκεκριμένα: 10 πιστωτικές μονάδες για κάθε μάθημα στο Α΄εξάμηνο, 7,5 πιστωτικές μονάδες για κάθε μάθημα στο Β΄εξάμηνο και 5 πιστωτικές μονάδες για κάθε μάθημα στο Γ΄εξάμηνο. Η επιτυχία στα υποχρεωτικά υποστηρικτικά μαθήματα του Α΄εξαμήνου είναι απαραίτητη, αλλά αυτά τα μαθήματα δεν αντιστοιχούν σε πιστωτικές μονάδες.

Καθορίστηκε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για όλους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές περάτωσης των σπουδών τους και ειδικότερα για τους φοιτητές των ακαδημαϊκών ετών 2004-05 και 2005-06, οι οποίοι ακολουθούν το παλαιό Π.Μ.Σ. με τον τίτλο «Βαλκανιολογία».

Βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία

Υποχρέωση των διδασκόντων στο Π.Μ.Σ. είναι να υποβάλουν κατά την έναρξη του εξαμήνου προς διανομή στη Διεύθυνση του Π.Μ.Σ. το αναλυτικό πρόγραμμα (syllabus), που θα καλύπτει σε εβδομαδιαία βάση την ύλη για κάθε ενότητα του μαθήματος, μελέτες περιπτώσεων και τη σχετική σύγχρονη βιβλιογραφία και αρθρογραφία. Ταυτόχρονα, από πολλούς διδάσκοντες έγινε ανάρτηση Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού στο Διαδίκτυο μέσω του συστήματος ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης CoMPUs με την παράλληλη δημιουργία δικτυακών τόπων για τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. και την ανάπτυξη εκπαιδευτικού ψηφιακού υλικού (Σημειώσεις, Ασκήσεις, Διαφάνειες Διαλέξεων κ.λπ.) για χρήση από το διαδίκτυο. Στόχος είναι, πολύ σύντομα, όλα τα παραπάνω να οργανωθούν με ενιαίο τρόπο και να είναι προσβάσιμα από την ιστοσελίδα του Τμήματος. Ο ιστότοπος του κάθε μαθήματος περιέχει τουλάχιστον: Περιεχόμενο του μαθήματος, πληροφορίες για την οργάνωση, διεξαγωγή και τρόπο αξιολόγησης του μαθήματος, υποχρεώσεις των φοιτητών και προαπαιτούμενες γνώσεις, βιβλιογραφία, σημειώσεις του μαθήματος εφ' όσον διανέμονται, διαφάνειες του μαθήματος εφ' όσον χρησιμοποιούνται, εργαστηριακές και φροντιστηριακές ασκήσεις εφ' όσον προβλέπονται στο μάθημα, παλαιά θέματα εξετάσεων εφ' όσον το επιθυμεί ο διδάσκων/ουσα.

Υποδομές του Π.Μ.Σ.

Το Τ.Β.Σ. φιλοξενείται στους χώρους του Π.Τ.Δ.Ε. και συνεπώς αντιμετωπίζει στενότητα χώρων. Στο πλαίσιο αυτής της κατάστασης, το Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ. έχει στη διάθεσή του ξεχωριστό γραφείο με βιβλιοθήκη, 4 θέσεις σταθερών Η/Υ, 2 εκτυπωτές, 1 φορητό video projector, φορητούς υπολογιστές, θέσεις εργασίας για φορητούς υπολογιστές και επίπλωση με τραπέζια, καρέκλες και πίνακα. Στη διάρκεια του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους 2007-08 (ουσιαστικά, του πρώτου έτους λειτουργίας του νέου Π.Μ.Σ.) συνεχίστηκε η προσπάθεια να εμπλουτιστεί το Π.Μ.Σ. τόσο με βιβλία όσο και με εξοπλισμό για τη βελτίωση των συνθηκών του παρεχόμενου έργου διδασκόντων και μεταπτυχιακών φοιτητών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Π.Μ.Σ.

Πίνακας 1: Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών εαρινό εξάμηνο 2007-2008

Μάθημα	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Διαλέξεις
Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στις χώρες της Ν. Ανατολικής Ευρώπης	www.balkan.uowm.gr/ r/ ep-graduate.html	62	A. Σαρρή	υποχρεωτικό	Ναι
Ευρωπαϊκή οικονομική ολοκλήρωση	www.balkan.uowm.gr/ r/ ep-graduate.html	62	X. Νίκας	υποχρεωτικό	Ναι
Ζητήματα Διεθνούς Δικαίου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	www.balkan.uowm.gr/ r/ ep-graduate.html	62	N. Ζάικος	υποχρεωτικό	Ναι
Διεθνείς Σχέσεις στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	www.balkan.uowm.gr/ r/ ep-graduate.html	62	N. Ζάικος	υποχρεωτικό	Ναι

Πίνακας 2: Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών εαρινό εξάμηνο 2007-2008

Τίτλος Π.Μ.Σ.: «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη»								
Μάθημα	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Πιστωτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδίκευσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στις χώρες της Ν. Ανατολικής Ευρώπης	Ναι	20	7,5	Υ	Κο	3	3	3
Ευρωπαϊκή οικονομική ολοκλήρωση	Ναι	20	7,5	Υ	Κο	3	3	3
Ζητήματα Διεθνούς Δικαίου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ναι	20	7,5		Κο	3	3	3
Διεθνείς Σχέσεις στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ναι	20	7,5	Υ	Κο	3	3	3

Πίνακας 3: Εισαχθέντες και αποφοιτήσαντες – Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Ν.Α. Ευρώπη»

Έτος	Εισαχθέντες	Αποφοιτήσαντες
2004-05 ¹	10	8
2005-06 ¹	14	5
2006-07	13*	8
2007-08	3	-

*διαγραφή: 1

¹: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη «Βαλκανιολογία»

Διδακτορικό Δίπλωμα στη Βαλκανιολογία: κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας απενεμήθησαν δύο (2) διδακτορικά διπλώματα στη «Βαλκανιολογία».

Πίνακας 4: Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (Π.Μ.Σ.)

Τίτλος Π.Μ.Σ.:		2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005
Αιτήσεις (α+β)		60			
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	7			
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	53			
Προσφορές		15			
Εγγραφές		3			
Απόφοιτοι		7			

Πίνακας 5: Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004	2002-2003
Αιτήσεις (α+β)			2		1	1
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος						
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων			2			1
Προσφορές						
Εγγραφές			2		2	1
Απόφοιτοι		1				
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων		5	5		5	5

Επεξηγήσεις:

– Απόφοιτοι: Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

2.3.Διδακτικό έργο

Στην ενότητα αυτή αξιολογούμε το διδακτικό έργο που προσφέρεται στο Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ. βασισμένοι στα απογραφικά δελτία εξαμηνιαίων μαθημάτων (Υ2/1ο μέρος) που συμπλήρωσαν τα μέλη ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. καθώς και στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης Υ3 του μαθημάτων που συμπλήρωσαν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματός μας στο εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2007-08.

Κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2007-8, η κατανομή των διδασκόντων στο Π.Μ.Σ. έχει ως εξής: Αναπληρωτές Καθηγητές 1, Επίκουροι Καθηγητές 1, Λέκτορες 1,

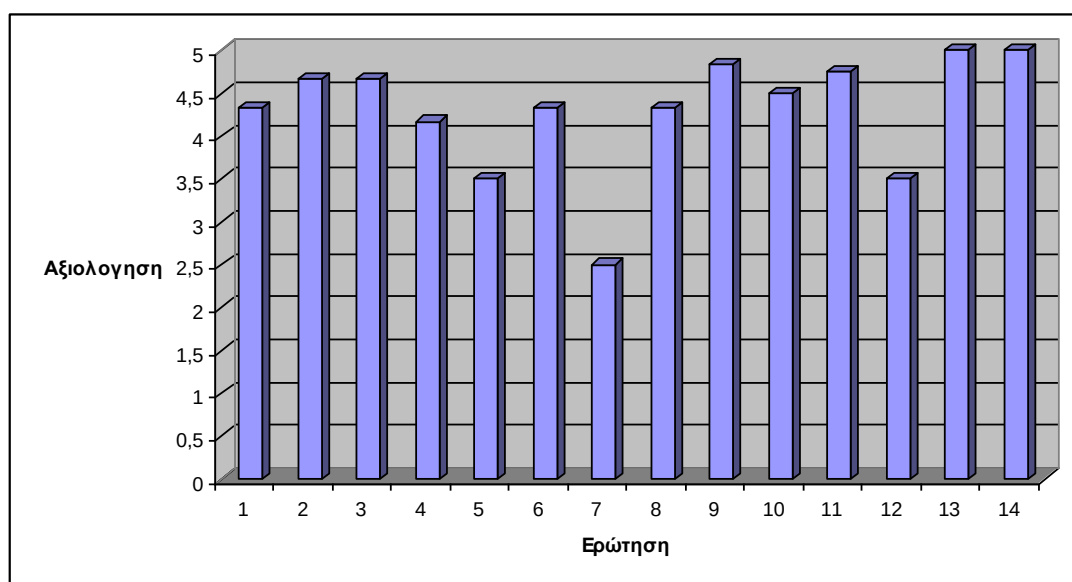
Προσκεκλημένοι Επιστήμονες: 1.

Σύμφωνα με τα Απογραφικά Δελτία Εξαμηνιαίων Μαθημάτων τα οποία έχουν συμπληρωθεί από τους διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ., έχουν διατυπωθεί η περιγραφή/περιεχόμενο καθώς και οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων. Τα διδακτικά βοηθήματα τα οποία προτείνονται ευρίσκονται στη Βιβλιοθήκη του Π.Μ.Σ. καθώς και στη Βιβλιοθήκη του Τ.Β.Σ. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές ανατρέχουν για την ολοκλήρωση της βιβλιογραφίας τους επίσης και σε ηλεκτρονικές πηγές. Η αξιολόγηση της επίδοσής τους γίνεται με γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, κατ' οίκον εργασία, προφορική παρουσίαση της εργασίας, πρόοδο και πρακτική άσκηση.

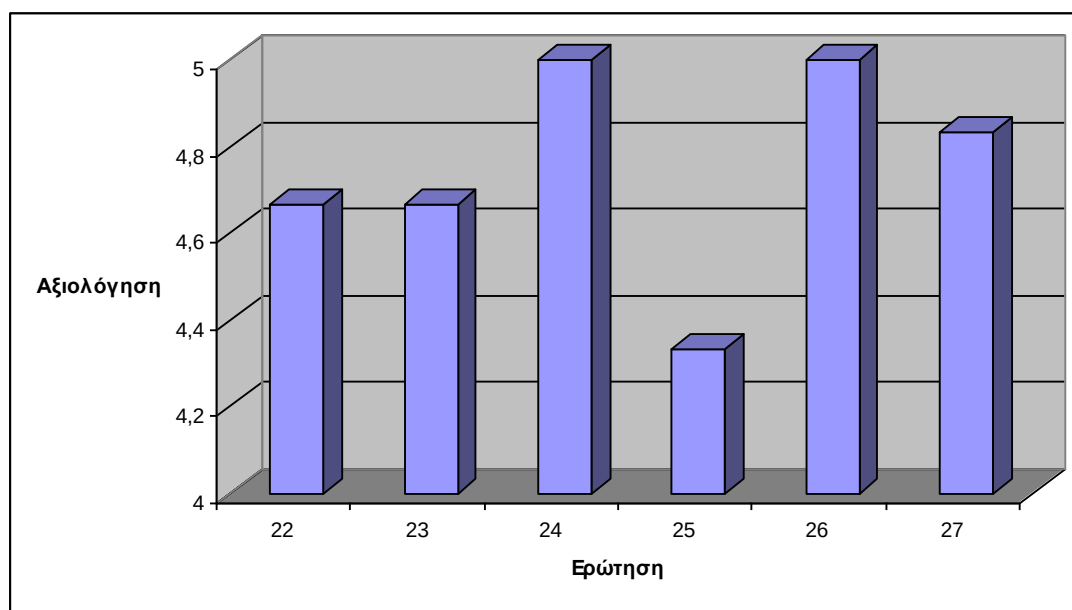
Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων (Υ3) των μεταπτυχιακών φοιτητών για το ακαδημαϊκό έτος 2007-8 προκύπτουν τα εξής:

Στις περισσότερες ερωτήσεις που σχετίζονται με τα μαθήματα στο Π.Μ.Σ. του Τμήματος, οι φοιτητές αξιολόγησαν τα μαθήματα ως ικανοποιητικά ή πολύ καλά (με τιμές Μ.Ο. 4 & 5) με εξαίρεση το ερώτημα 1 (Μ.Ο. 3,67) που αναφέρεται στη σαφήνεια των στόχων του μαθήματος. Χαμηλότερες ήταν επίσης οι τιμές των Μ.Ο. στα ερωτήματα που αναφέρονται στα εκπαιδευτικά βοηθήματα και στη διαθεσιμότητά τους στην πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη με Μ.Ο. 3,00 και 2,33 αντίστοιχα. (πίνακας 1& 2).

Πίνακας 1: Μέσοι όροι αξιολόγησης μαθημάτων ΜΠΣ

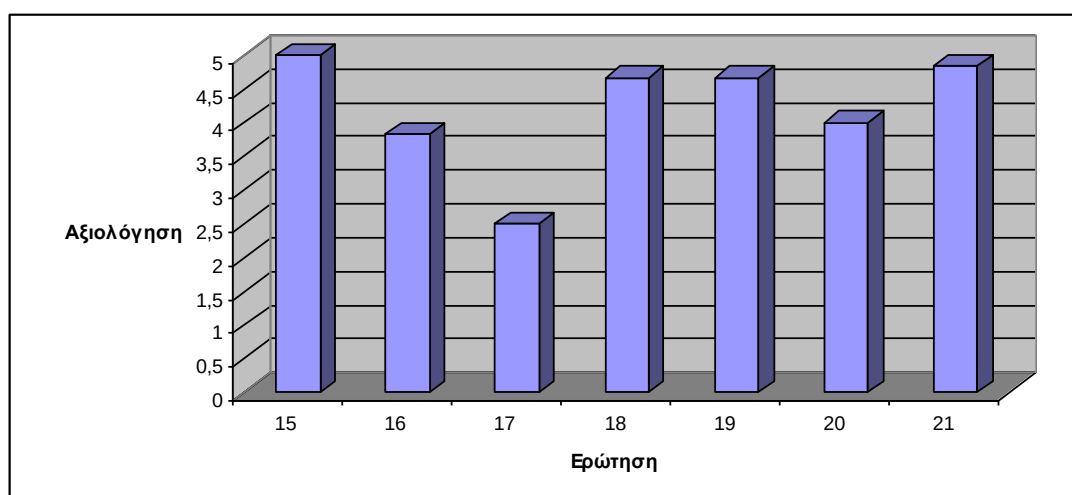
Πίνακας 2: Μέσοι όροι αξιολόγησης των εργασιών

Υψηλές γενικά ήταν και οι βαθμολογίες στην επόμενη ομάδα ερωτήσεων, εκείνων που αναφέρονται στις προφορικές/γραφτές εργασίες με εξαίρεση και πάλι στα ερωτήματα που αφορούν στο ερευνητικό υλικό που είναι διαθέσιμο στη βιβλιοθήκη και τη δυνατότητα βελτίωσης της εργασίας τους (Μ.Ο. 2,00 & 3,00 αντίστοιχα).

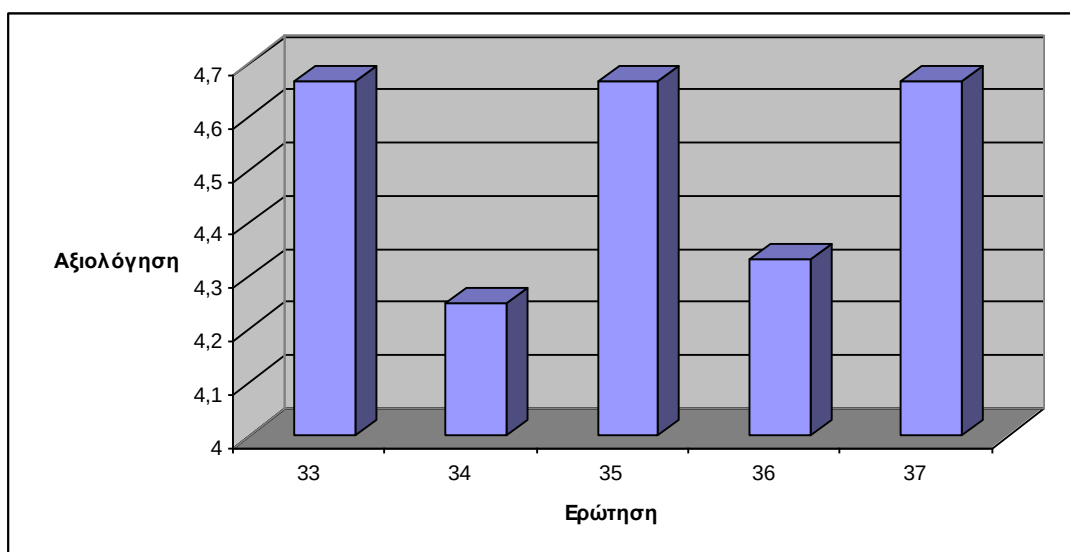
Στα ερωτήματα που αφορούσαν τους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ., οι μεταπτυχιακοί φοιτητές στην αξιολόγησή τους χρησιμοποίησαν τις υψηλότερες βαθμίδες της κλίμακας (4&5), όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί (πίνακας 3).

Πίνακας 3: Μέσοι όροι αξιολόγησης μελών ΔΕΠ

Τέλος, στις ερωτήσεις που αναφερόταν στην αυτοαξιολόγηση τους, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές επέλεξαν τις τιμές ικανοποιητικά έως πολύ ικανοποιητικά στις ερωτήσεις σχετικά με την συχνότητα παρακολούθησης μαθημάτων και εργαστηρίων, αλλά και την ανταπόκρισή τους σε γραπτές εργασίες και ασκήσεις (πίνακας 4). Οι παρακολουθήσεις άλλωστε είναι «σχεδόν» υποχρεωτικές (Ερωτήσεις 33-37).

Πίνακας 4: Μέσοι όροι αυτοαξιολόγησης φοιτητών

2.4. Ερευνητικό έργο

Βλ. αντίστοιχο κεφάλαιο στο Π.Π.Σ., 1.4.

Μελλοντικοί στόχοι του Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ. αποσκοπεί στα προσεχή χρόνια στην επίτευξη των παρακάτω στόχων:

1. Στην απρόσκοπτη λειτουργία του και την καθιέρωσή του στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα.
2. στον εμπλουτισμό του με ακόμα περισσότερα βιβλία και περιοδικά στους τομείς της εξειδίκευσής του.
3. στην περαιτέρω βελτίωση των υλικοτεχνικών του υποδομών (προγραμματίζεται η προμήθεια ηλεκτρονικού διαδραστικού πίνακα/interactive white board).

-
4. στην ακόμα μεγαλύτερη συμμετοχή με διαλέξεις και σεμινάρια καθηγητών, ερευνητών, αλλά και εκπροσώπων φορέων και θεσμών από την Ελλάδα και το εξωτερικό.
 5. στην οργάνωση ημερίδων και συνεδρίων σε συνεργασία με άλλους επιστημονικούς φορείς στα ζητήματα της επιστημονικής του θεματικής.
 6. στην αναζήτηση δυνατότητας συμμετοχής του ή συνεργασίας του με διατμηματικά Π.Μ.Σ. από άλλα Πανεπιστήμια στο πλαίσιο οργάνωσης επιστημονικού μεταπτυχιακού δικτύου ως προς την επιστημονική του θεματική (π.χ. σε συνεργασία με άλλα Π.Μ.Σ. στον χώρο των λεγόμενων ειδικών γεωγραφικών και γεω-πολιτικών/οικονομικών σπουδών/area studies).

3. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς-ακαδημαϊκά δίκτυα και συνεργασίες

Τα δεδομένα

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών έως το 2003 λειτουργούσε με τη μορφή ΕΠΕΑΕΚ. Κατά το διάστημα 2003-2004 δεν παρουσίασε ιδιαίτερη ερευνητική δραστηριότητα, δεδομένης και της μεταβατικής του κατάστασης (από Τμήμα του Α.Π.Θ. σε αντίστοιχο του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας). Τα έργα τα οποία καταχωρούνται και μέσω της Επιτροπής Ερευνών του νεοσύστατου Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας ως έργα συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς, είναι τα ακόλουθα:

1. Λειτουργία Γραφείου Διασύνδεσης Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με ίδια μέσα 2. Πρακτική Άσκηση Φοιτητών του Τ.Β.Σ. Φλώρινας 3. Διαδρομές και Κόμβοι Εμπορίου και Πολιτισμού στα Βαλκάνια 4. Συνεργασία του Π.Δ.Μ. με Εκπαιδευτικά και Ερευνητικά Ιδρύματα της Π.Γ.Δ.Μ. 5. Επιχειρησιακός Σχεδιασμός Δημιουργίας και Βέλτιστης Λειτουργίας του Πρότυπου Κέντρου Αγροτικής Φιλοξενίας και Εκπαίδευσης 6. Έρευνα, Μελέτη Κατευθύνσεων για τη Δημιουργία Πρότυπου Οικιστικού Πυρήνα σε υπό Ίδρυση Οικισμό. Διερεύνηση και Ανάδειξη του Χαρακτήρα του Τόπου.

Στο πλαίσιο των έργων αυτών, επιδιώχθηκαν και πραγματοποιήθηκαν συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς της άμεσης και ευρύτερης περιοχής δράσης του Πανεπιστημίου και του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών. Συγκεκριμένα ως εξής:

Υπουργείο Εξωτερικών (Παράρτημα Θεσσαλονίκης),
Γραφείο Εμπορίας και Οικονομίας Βορείου Ελλάδος (Ο.Ε.Υ.) -Υ.ΜΑ.Θ.
Διοικητήριο Θεσσαλονίκη,
Κέντρο Διαβαλκανικής Συνεργασίας (Κοζάνη),
ΔΠΠΕΚ (Διαβαλκανικό και Παρευξέινιο Επιχειρηματικό Κέντρο),
διάφορα Επιμελητήρια της Ελλάδας (Θεσσαλονίκης, Δράμας, Έβρου, Καστοριάς, Κιλκίς, Σερρών, Φλώρινας, Χαλκιδικής, Κοζάνης, Ξάνθης κ.ά.),
Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.),
Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.),
Διπλωματική Ακαδημία του ΥΠΕΞ,
Ίδρυμα Υποτροφιών Fulbright,
Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος,
Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας (ΑΝ.ΚΟ. Α.Ε.),
Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος,
Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας (ΑΝ.ΦΛΩ Α.Ε.),
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος,
Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ),
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης,
ΤΕΕ/ Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας,
Περιφερειακό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης,
ΥΠΕΠΘ (τμήμα μεταπτυχιακών),
Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Δυτικής Μακεδονίας (Φλώρινας, Κοζάνης),

Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Γραφείο Προξενικών, Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων Μοναστηρίου,
Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Γενικό Προξενείο της Ελλάδος στην
Στουτγάρδη,
Υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας-Κεντρική Υπηρεσία,
Προξενείο της Λετονίας στην Θεσσαλονίκη,
Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών,
Ίδρυμα Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα,
Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς,
Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων,
Τράπεζα Eurobank,
Europlan Ltd,
Εκθεσιακό Κέντρο Κοζάνης,
Κέντρο Διαβαλκανικής Συνεργασίας,
Δασαρχείο Λαμίας,
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φλώρινας,
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Τρικάλων,
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λάρισας,
Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας - Αεροδρόμιο Μακεδονία,
Εφημερίδα «Το Ελεύθερο Βήμα της Φλώρινας»,
Εφημερίδα «Πολίτης»,
Εφημερίδα «Ανατροπή»,
Εφημερίδα «Αγγελιοφόρος»,
Δήμος Φλώρινας,
Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης,
Ε.Ρ.Α. Φλώρινας,
Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης,
Δήμος Κιλκίς,
Ένωση Ποντίων Νομού Κιλκίς «Οι Αργοναύτες»,
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας,
Πανεπιστήμιο Αρχιτεκτονικής «Ion Mincu» Βουκουρεστίου,
Πανεπιστημιακό Κολλέγιο Τούρνου Σεβερίν,
Τράπεζα Alpha Bank,
Κέντρο Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας
της ΝΑΘ,
Ένωση Ελλήνων Ρουμανίας,
Ινστιτούτο Σπουδών Ν.Α.Ευρώπης (Βουκουρέστι),
Οργανισμός Προβολής Ελληνικού Πολιτισμού (του ΥΠ.ΠΟ.),
Σχολή Οικονομικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Πρίλεπ (Bitola),
Δημοτική Επιχείρηση Ενεργού Πολεοδομίας Κοζάνης (Δ.ΕΠ.Ε.ΠΟ.Κ. Α.Ε.)

Γενικότερα, στο σύνολο όλων των προαναφερθέντων έργων, βάσει των καταχωρημένων στοιχείων στην Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου, συμμετείχαν (15) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Από τα στοιχεία της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας προκύπτει ότι στο σύνολο των παραπάνω (6) έργων συμμετείχαν συνολικά (176) προπτυχιακοί φοιτητές, (3) μεταπτυχιακοί

και (1) διδακτορικός φοιτητής του Τμήματος, καθώς και (10) εξωτερικοί συνεργάτες – μεταπτυχιακοί φοιτητές άλλων ακαδημαϊκών ιδρυμάτων ή και ειδικοί επιστήμονες.

Η επιστημονική συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς αναγνωρίζεται και προβάλλεται μέσω ενεργειών προβολής και διάδοσης των αποτελεσμάτων της έρευνας ενός εκάστου έργου. Αυτό αποτελεί επιδίωξη της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου, όπως και της Διοίκησής του, οι οποίες στηρίζουν και προβάλλουν αντίστοιχες εκδηλώσεις και ειδικότερα: παρουσιάσεις στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, ηλεκτρονική ενημέρωση μέσω του διαδικτύου –και από τον ιστότοπο του Πανεπιστημίου <<http://www.uowm.gr/projects.php>>, διοργάνωση εκδηλώσεων εντός και εκτός του Πανεπιστημίου –σε συνεργασία με τους συναρμόδιους και συνεργαζόμενους ΚΠΠ φορείς. Περισσότερα και στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου <<http://www.uowm.gr/>>.

Η **Επιτροπή Ερευνών** –μέσω του Ειδικού Λογαριασμού, ΕΛΚΕ- αποτελεί τον βασικό μηχανισμό για την ανάπτυξη συνεργασιών σε όλο το Πανεπιστήμιο. Ως γνωστόν, μέσω των παραπάνω υλοποιούνται όλες οι συνεργασίες –σε ιδρυματικό επίπεδο ή στο επίπεδο ενός εκάστου Τμήματος του Πανεπιστημίου, ιδίως δε αυτές στον τομέα της έρευνας.

Στον ερευνητικό τομέα, άλλος μηχανισμός πέραν αυτού της Επιτροπής Ερευνών, - ειδικότερα για το Τμήμα- δεν υπάρχει, εκτός του **Εργαστηρίου Ιστορίας**, το οποίο δημιουργήθηκε το 2004, στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ «Αναμόρφωση προπτυχιακού προγράμματος σπουδών» του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών. Σκοπός του εργαστηρίου είναι: να εξοικειώσει τους φοιτητές με τη διαδικασία ψηφιοποίησης των πηγών της ιστορίας της περιοχής (κυρίως εφημερίδες) και να βοηθήσει τους φορείς της περιοχής να διασώσουν το αρχειακό υλικό που είναι χρήσιμο για την συγγραφή της τοπικής ιστορίας.

Το **Εργαστήριο Ιστορίας**, διαθέτοντας τον κατάλληλο υλικοτεχνικό εξοπλισμό, έχει συνεργαστεί μέχρι σήμερα με τους παρακάτω φορείς:

τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης,
το Κέντρο Ιστορίας του Δήμου Θεσσαλονίκης,
τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Καστοριάς,
τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Γιαννιτσών,
το Σύλλογο «Φίλιππος» Γιαννιτσών,
το Σύλλογο «Μέγας Αλέξανδρος» Έδεσσας,
το Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης, και
διάφορους εκδότες της πόλης της Φλώρινας

ψηφιοποιώντας εφημερίδες από τον ημερήσιο και περιοδικό τύπο της γεωγραφικής περιοχής αναφοράς. Οι εφημερίδες αυτές βρίσκονται πλέον σε μορφή cd-rom και διατίθενται για ανάγνωση από τους ερευνητές στις ίδιες τις βιβλιοθήκες και στο

Αναγνωστήριο της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στη Φλώρινα.

Παράλληλα, το Τμήμα –και μέσω άλλων υποστηρικτικών μηχανισμών- αναπτύσσει σχέσεις και συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς της ευρύτερης περιοχής, σε επίπεδο νομού, περιφέρειας ή και εθνικό. Προς αυτή την κατεύθυνση αναφέρουμε ως ενισχυτικούς μηχανισμούς, αυτούς του Γραφείου Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου καθώς και αυτόν του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών.

Στο πλαίσιο του **Γραφείου Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας** του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, που δημιουργήθηκε τον Νοέμβριο του 2005, στο πλαίσιο του 3^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ), ειδικότερα, το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών Φλώρινας έχει συνεργαστεί με μια σειρά από φορείς:

ΥΠΕΞ (Παράρτημα Θεσσαλονίκης),
Γραφείο Εμπορίας και Οικονομίας Βορείου Ελλάδος (Ο.Ε.Υ.) Υ.ΜΑ.Θ. Διοικητήριο Θεσσαλονίκη,
Κέντρο Διαβαλκανικής Συνεργασίας (Κοζάνη),
ΔΙΠΕΚ (Διαβαλκανικό και Παρευξείνιο Επιχειρηματικό Κέντρο),
διάφορα Επιμελητήρια της Ελλάδας (Δράμας, Έβρου, Καστοριάς, Κιλκίς, Σερρών, Φλώρινας, Χαλκιδικής, Κοζάνης, Ξάνθης κ.α.),
Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.),
Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.),
Διπλωματική Ακαδημία του ΥΠΕΞ,
Ίδρυμα Υποτροφιών Fulbright,
Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος,
Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας (ΑΝ.ΚΟ. Α.Ε.),
Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος,
Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας (ΑΝ.ΦΛΩ Α.Ε.),
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος,
Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ),
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης,
ΤΕΕ/Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας,
Περιφερειακό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης,
ΥΠΕΠΘ (τμήμα μεταπτυχιακών),
Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Δυτικής Μακεδονίας (Φλώρινας, Κοζάνης).

Από το έτος 2005 και μετά, το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών συμμετέχει στο 2ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ) Μέτρο 2.4 «Επαγγελματικός προσανατολισμός και σύνδεση με την αγορά εργασίας», Κατηγορία Πράξεων 2.4.2 Α: «Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης- Γ Φάση», που συγχρηματοδοτείται μέσω του ΥΠΕΠΘ από την Ευρωπαϊκή Ένωση [Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης κατά 75% Κοινοτική Συμμετοχή (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και 25% Εθνικοί Πόροι/Ειδική υπηρεσία διαχείρισης ΕΠΕΑΕΚ]. Μέσω αυτού υλοποιείται το **Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών**.

Ειδικότερα, το παραπάνω πρόγραμμα έχει ως στόχο τη γνωριμία των φοιτητών του Τμήματος με την αγορά εργασίας και το επαγγελματικό περιβάλλον στο οποίο πιθανότατα στο μέλλον θα κληθούν να εργαστούν. Ήδη έχουν ολοκληρωθεί (3) κύκλοι εκπαίδευσης τελειόφοιτων του Τ.Β.Σ και συνολικά έχουν μετάσχει (108) φοιτητές του Τμήματος. Σε ορισμένες περιπτώσεις πέτυχε τον απώτερο στόχο του, που είναι η μόνιμη απασχόληση αποφοίτων μας σε φορείς όπως αυτούς που συνεργαζόμαστε στο πλαίσιο του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης. Παρακάτω, αναφέρουμε τους μέχρι σήμερα Φορείς Υποδοχής Φοιτητών του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας:

Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Διπλωματική Ακαδημία του Υπουργείου Εξωτερικών,
Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης - Υπηρεσία Διεθνών Σχέσεων,
Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Γραφείο Προξενικών, Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Μοναστηρίου,
Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Γενικό Προξενείο της Ελλάδος στην Στουτγάρδη,
Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης.
Υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας - Κεντρική Υπηρεσία, Προξενείο της Λετονίας στην Θεσσαλονίκη,
Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης,
Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Φλώρινας,
Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Κοζάνης,
Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Καστοριάς,
Επιμελητήριο Πέλλας,
Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών,
Ίδρυμα Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα,
Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς,
Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων,
Εθνική Τράπεζα,
Τράπεζα Eurobank,
Europlan Ltd,
Εκθεσιακό Κέντρο Κοζάνης,
Κέντρο Διαβαλκανικής Συνεργασίας, Δασαρχείο Λαμίας,
Καπετάνιος Χρήστος - Ζιακάκης Γεώργιος Ο.Ε.,
Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας,
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φλώρινας,
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Τρικάλων,
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λάρισας,
Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας -Αεροδρόμιο Μακεδονία,
Εφημερίδα «Το Ελεύθερο Βήμα της Φλώρινας»,
Εφημερίδα «Πολίτης»,
Εφημερίδα «Ανατροπή»,
Εφημερίδα «Αγγελιοφόρος»,
Δήμος Φλώρινας,
Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης,
Ε.Ρ.Α. Φλώρινας

Ακαδημαϊκά δίκτυα-συνεργασίες

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, πέρα από τη συμμετοχή τους –όπως προαναφέρθηκε– στους μηχανισμούς υποστήριξης για τα σχήματα συνεργασίας με τους ΚΠΠ φορείς, ενισχύουν, επιπλέον, με την προσωπική τους εμπλοκή σε διάφορα σχήματα αντίστοιχων συνεργασιών, τον ρόλο και την παρουσία του Τμήματος σε φόρα εθνικά και διεθνή. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα.

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών συμμετέχει σε ενώσεις και δίκτυα πανεπιστημίων των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης με στόχο την ακαδημαϊκή ανταλλαγή και την επιστημονική συνεργασία. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τα ακόλουθα δίκτυα:

- *Την Ένωση των Οικονομικών Πανεπιστημίων της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.* Ιδρύθηκε το 1996 με έδρα το πανεπιστήμιο Μακεδονίας στη Θεσσαλονίκη και αριθμεί πάνω από τριάντα (30) πανεπιστήμια-μέλη από: Αλβανία, Βουλγαρία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, ΠΓΔΜ, Ρουμανία, Ελλάδα, και Σερβία. Ανάμεσα στις δραστηριότητές της είναι η διοργάνωση διεθνών οικονομικών συνεδρίων, με στόχο την επιστημονική τεκμηρίωση της οικονομικής συνεργασίας και ανάπτυξης των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης, η έκδοση επιστημονικού περιοδικού, η ανταλλαγή πληροφοριών για την ίδρυση μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και Δια Βίου εκπαίδευσης. Από το 2000 έχει διοργανώσει τέσσερα (4) διεθνή συνέδρια στη Θεσσαλονίκη (Μάιος 2000), στο Βελιγράδι (Νοέμβριος 2003) στη Σόφια (Μάιος 2004) και στο Βουκουρέστι (2008), στα οποία συμμετείχαν περίπου 200 επιστήμονες από περίπου 40 χώρες. Τέλος, η Ένωση εκδίδει σε εξαμηνιαία βάση και στην αγγλική γλώσσα το επιστημονικό περιοδικό South Eastern Europe Journal of Economics (SEEJE).

- *Το Δίκτυο Βαλκανικών Πανεπιστημίων «Border Crossings».* Το δίκτυο ιδρύθηκε από διδάσκοντες και φοιτητές των Πανεπιστημίων Δυτικής Μακεδονίας (Φλώρινα), Κυρίλλου και Μεθοδίου των Σκοπίων, της Ljubljana, (Σλοβενία), Μακεδονίας (Θεσσαλονίκη), Ιωαννίνων, του Παντείου και του Αιγαίου (Μυτιλήνη). Το Δίκτυο στοχεύει στην ανάπτυξη της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των Βαλκανικών Σπουδών (με έμφαση στις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές επιστήμες) μέσα από τη περιοδική διοργάνωση συνεδρίων φοιτητών, θερινών σεμιναρίων και άλλων μορφών ακαδημαϊκής ανταλλαγής. Έχει διοργανώσει μέχρι σήμερα έξι (6) συνέδρια για προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές στα Σκόπια (Νοέμβριος 2003), τη Φλώρινα (Μάιος 2004), τα Ιωάννινα (Μάιος 2005), την Οχρίδα, πΓΔΜ (Μάιος 2006), τη Murska Sobota, Σλοβενία (Απρίλιος 2007) και την Κορυτσά, Αλβανία (Μάιος 2008), στα οποία συμμετείχαν πάνω από 400 φοιτητές και διδάσκοντες από διάφορες Βαλκανικές χώρες. Κάθε χρόνο διοργανώνει, έχοντας ξεκινήσει από το 2006, θερινά σεμινάρια (summer school) στην πόλη της Κόνιτσας με τίτλο «Ανθρωπολογία, Εθνογραφία και Συγκριτική Λαογραφία του Βαλκανικού Χώρου», στα οποία συμμετείχαν μέχρι στιγμής (2006, 2007, 2008) περίπου 300

φοιτητές και 35 διδάσκοντες από 63 χώρες από όλο τον κόσμο. Εκδίδει στην αγγλική γλώσσα και σε συνεργασία με το γερμανικό εκδοτικό οίκο LIT έναν συλλογικό τόμο με δημοσιεύσεις που προέρχονται από πρωτογενή έρευνα από τους συμμετέχοντες στα θερινά σεμινάρια της Κόνιτσας. Έχει συμμετάσχει με φοιτητές του σε ακαδημαϊκές ανταλλαγές φοιτητών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Χρηματοδοτήθηκε από το Α.Π.Θ., το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, τον Δήμο και τη Νομαρχία της Φλώρινας, τον Δήμο και την ΤΕΔΚ Ιωαννίνων. Στο δίκτυο συμμετέχουν σήμερα τα πανεπιστημιακά τμήματα από την Ελλάδα, τη Σλοβενία, τη Σερβία, την ΠΓΔΜ, την Κροατία, τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία.

- Το ευρωπαϊκό διακλαδικό επιστημονικό πρόγραμμα για την ιστορική επιστήμη *ClioHnet*.

- Συγκαταλέγεται στον κατάλογο των Πανεπιστημίων της Ευρώπης, όπου διδάσκεται το Διεθνές Δίκαιο, στο πλαίσιο του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου με θέμα «Χαρτογραφία του Διεθνούς Δικαίου στην Ευρώπη» (*Mapping International Law in Europe/Cartographie du Droit International*).

Ας σημειωθεί ότι, πέραν των όσων αναφέρονται παραπάνω, υπάρχουν από πλευράς των μελών ΔΕΠ του Τμήματος ανεξάρτητες συμμετοχές σε επιστημονικά προγράμματα, όπως είναι:

- «Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα και τη γλωσσική εκπαίδευση» του *Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας*, «Ελλάδα-Βαλκάνια: Πολυ-πολιτισμικότητα και Αντι-εθνικιστικός Λόγος» του *Πανεπιστημίου Μακεδονίας*,

- “GUESS: Global University Entrepreneurial Spirit Student’s Survey” των *Swiss Institute of Small Business & Entrepreneurship, University of St. Gallen*, και *European Business School (EBS)/International University-Schloß Reichartshausen Oestrich-Winkel*),

- επιστημονικά συνέδρια και συναντήσεις που διοργανώνονται από άλλα εκπαιδευτικά ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αντιστοίχως.

Σε κάθε περίπτωση και αυτές οι συμμετοχές θεωρητικά αποτελούν επάξια εκπροσώπηση του Τμήματος στο πλαίσιο των ευρύτερων επιστημονικών συνεργασιών του.

Επίσης, και όπως προκύπτει από τη συμμετοχή/συνεργασία των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, το τελευταίο εκπροσωπείται ή και συνεργάζεται με επιστημονικές

οργανώσεις ή δίκτυα για παροχή εξειδικευμένης γνώσης και τεχνογνωσίας. Ενδεικτικά αναφέρονται:

Από το εξωτερικό:

CICOP (International Center for the Rehabilitation of the Architectural Heritage),

L'Association Nationale des Villes et Pays d'Art et d'Histoire et des Villes à secteurs sauvegardés et protégés -France,

United Nations Development Program (UNDP) "Beautiful Romania",

ICOMOS (International Council of Monuments and Sites), Παράρτημα για την ελληνορουμανική συνεργασία του ευρωπαϊκού Ιδρύματος Titulescu (με έδρα το Βουκουρέστι).

Από το εσωτερικό:

Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών,
Εταιρεία Ελληνο-Ευρωπαϊκών Μελετών,
Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα (Θεσσαλονίκη),
Ελληνική Εταιρία Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων,
Κέντρο Έρευνας Μακεδονικής Ιστορίας και Τεκμηρίωσης (KEMIT) του Ιδρύματος Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα (IMMA),
Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων του Παντείου Πανεπιστημίου,
Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων,
Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός,
Ελληνική Εταιρεία Σλαβικών Μελετών (Θεσσαλονίκη),
Επιστημονικό Ίδρυμα Αγίων Κύριλλος και Μεθόδιος (Θεσσαλονίκη),
Μακεδονικό και Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΜΠΕ),
Σύλλογος και Περιοδικό «Αριστοτέλης» (Φλώρινα).

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών διοργάνωσε το Α΄ Επιστημονικό Συνέδριό του στη Φλώρινα, από τις 10-12 Νοεμβρίου 2006, με θέμα «Διαστάσεις της μετάβασης και η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών της Βαλκανικής». Μέσω αυτού έδωσε την ευκαιρία όχι μόνον να συμμετάσχουν ακαδημαϊκοί και επιστήμονες από το Τ.Β.Σ. και όλη την Ελλάδα, αλλά και να συνεργασθούν ως χορηγοί και συμμετέχοντες σε συζητήσεις τοπικοί φορείς, όπως ο Δήμος Φλώρινας, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Φλώρινας, το «Πνευματικό Ίδρυμα Δημήτρης και Μαρία Δελιβάνη», καθώς και ιδιώτες. Επίσης, η έκδοση και η διάδοση του τόμου των Πρακτικών του Συνεδρίου συνετέλεσε στην προβολή του Τ.Β.Σ. και στην περαιτέρω γνωριμία της επιστημονικής φυσιογνωμίας του. Περισσότερα επ'αυτού στο διαδίκτυο και τον ιστότοπο του Τ.Β.Σ. βλ.: Α΄ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ: Διαστάσεις της Μετάβασης και η Ευρωπαϊκή Προοπτική των Χωρών της Βαλκανικής.

Επιπροσθέτως, το Τμήμα –μέσω του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του- διοργάνωσε με απόλυτη επιτυχία τη Δημερίδα «Τα Δυτικά Βαλκάνια σε Κίνηση. Εξελίξεις, προβλήματα και προοπτικές» (10–11/10/2008). Φορείς συνδιοργάνωσης, εκτός του Τ.Β.Σ., ήσαν η Ελληνική Εταιρεία Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων, η Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας και το Κέντρο Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης *Europe Direct*. Μέσω και αυτού γεγονότος, το Τμήμα ενεργοποίησε τοπικούς και υπερτοπικούς ακαδημαϊκούς, κοινωνικούς και αναπτυξιακούς φορείς.

Κινητικότητα μελών ΔΕΠ και φοιτητών

Στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS-Lifelong Learning Κινητικότητα Διδακτικού Προσωπικού, μέλη ΔΕΠ έχουν συμμετάσχει σε ανταλλαγές διδακτικού προσωπικού με πανεπιστημιακά ιδρύματα της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας. Παράλληλα, και στο πλαίσιο του προγράμματος «ERASMUS-Lifelong Learning, 2007-2013» (πρώην SOCRATES, δράση 2.2. του ERASMUS) απονέμονται υποτροφίες κινητικότητας στους φοιτητές του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών, προκειμένου να ολοκληρώσουν μέρος των προπτυχιακών τους σπουδών σε ευρωπαϊκά πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Επίσης, αποστολές φοιτητών του Τμήματος συμμετέχουν ανελλιπώς κατά την τελευταία πενταετία στα διεθνή *Model United Nations*, που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο στο Πανεπιστήμιο Μακεδονία στη Θεσσαλονίκη.

Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι, η κινητικότητα των φοιτητών του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών για το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 έχει ως εξής:

Πίνακας: Κινητικότητα των φοιτητών του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών για το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

A/A	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ	ΦΟΙΤΗΤΕΣ
1	" Alexandru Ioan Cuza" Iasi Ρουμανία	3
2	" Paissii Hilendarski" Plovdiv Βουλγαρία	2
3	" St. Kliment Ohridski" Sofia Βουλγαρία	2
4	" 1 Decembrie 1918" Alba Iulia Ρουμανία	3
5	" Babes Bolyai" Cluj-Napoca Ρουμανία	2
ΣΥΝΟΛΟ		12

Παρατηρήσεις

Οι ΚΠΠ φορείς αντιμετωπίζουν την ανάπτυξη συνεργασιών με το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών θετικά, καθώς το επιστημονικό δυναμικό του Τμήματος προσφέρει τα εχέγγυα για μια επιτυχημένα συνεργασία, όπως, επίσης, προσδίδει και αυξημένο κύρος στην ίδια τη συνεργασία.

Όπως προαναφέρθηκε, το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών διαθέτει πιστοποιημένα εργαστήρια για παροχή υπηρεσιών, όπως το Εργαστήριο Ιστορίας. Ο σκοπός και η δράση του έχουν αναπτυχθεί στο αντίστοιχο πεδίο. Παράλληλα, το Τμήμα διαθέτει το Εργαστήριο Πληροφορικής (Ε.Π.), ενταγμένο στην αρχική ιδρυματική δομή δημιουργίας του. Στο Ε.Π. δεν εκτελείται έργο που να μην έχει σχέση με την ακαδημαϊκή λειτουργία του Ιδρύματος. Οι ελεύθερες ώρες, αφαιρουμένων των ωρών διδασκαλίας και οργανωμένης διεξαγωγής ασκήσεων, διατίθενται για χρήση στους φοιτητές του Τμήματος.

Οι εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος αξιοποιούνται κατά περίπτωση στις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς, όπως προαναφέρθηκε αναλυτικότερα για το Εργαστήριο Ιστορίας. Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι μέσω αυτής της δομής έχει ψηφιοποιηθεί ικανός αριθμός εφημερίδων.

Τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας ανακοινώνονται τόσο ατομικά, από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, όσο και από το ίδιο το Τμήμα. Επιπλέον, το Τμήμα - όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω- συμμετέχει, οργανώνει και υποστηρίζει εμμέσως ή αμέσως, μέσω των ιδρυματικών δομών -όπως το Γραφείο Διασύνδεσης- και μέσω εκδηλώσεων που διοργανώνει με την πρωτοβουλία του -όπως το Α΄ Επιστημονικό Συνέδριο (2006) ή η Διημερίδα του Π.Μ.Σ. (2008)- την ενημέρωση ΚΠΠ φορέων, σχετικά με τους σκοπούς, το αντικείμενο και το παραγόμενο έργο του Τμήματος.

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών διατηρεί επαφή και συνεργασία με αποφοίτους του Τμήματος που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων, ιδίως μέσω του Γραφείου Διασύνδεσης, όπου λαμβάνει χώρα η ηλεκτρονική ενημέρωση των φοιτητών αλλά και των αποφοίτων του Τμήματος για μια πλειάδα θεμάτων που τους αφορούν, όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω.

Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις των φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους -αν όχι και ιδιαιτέρως τακτικές- εντάσσονται στην εκπαιδευτική διαδικασία κατά περίπτωση και οργανώνονται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, σε συνεργασία με ΚΠΠ φορείς, στο πλαίσιο των μαθημάτων.

Επιπλέον οργανώνονται ομιλίες/διαλέξεις στελεχών ΚΠΠ φορέων, κυρίως, μέσω του Γραφείου Διασύνδεσης, με ειδική στόχευση συγκεκριμένων ημερίδων επαγγελματικού προσανατολισμού και πληροφόρησης για τις μεταπτυχιακές σπουδές. Ενδεικτικά, κάποιοι φορείς που συμμετείχαν στις εκδηλώσεις αυτές ήσαν: το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), η Διπλωματική Ακαδημία του

Υπουργείου Εξωτερικών, η Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, το Ίδρυμα Fulbright, η Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας (ΑΝ.ΦΛΩ Α.Ε), η Αναπτυξιακή Εταιρεία Δυτικής Μακεδονίας (ΑΝ.ΚΟ Α.Ε), ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδας (ΣΒΒΕ), η Εθνική Τράπεζα Ελλάδος, το Κέντρο Διαβαλκανικής Συνεργασίας κ.ά.

Κατά περίπτωση απασχολούνται στο Τ.Β.Σ. ως διδάσκοντες και στελέχη ΚΠΠ φορέων. Ενδεικτικά αναφέρουμε τους φορείς προέλευσης εξωτερικών διδασκόντων, μέχρι σήμερα: Αναπτυξιακή Εταιρεία Δυτικής Μακεδονίας (ΑΝ.ΚΟ Α.Ε), Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας (ΑΝ.ΦΛΩ.Α.Ε.), Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Εθνογραφικό - Λαογραφικό Μουσείο Μακεδονίας Θράκης, 10^η Εφορεία Αγίου Όρους του ΥΠ.ΠΟ, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φλώρινας.

Οι υπάρχουσες συνεργασίες που έχουν αναπτυχθεί έχουν τις προϋποθέσεις να αποβούν σταθερές και βιώσιμες στο μέλλον, γεγονός που τεκμαίρεται από τη διάθεση και τις δυνατότητες του επιστημονικού προσωπικού του Τμήματος, καθώς και από την αντιμετώπισή του από την τοπική κοινωνία.

Μέχρι και σήμερα δεν είχε δοθεί η ευκαιρία για την υπογραφή προγραμματικών συμφωνιών συνεργασίας μεταξύ του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών και ΚΠΠ φορέων. Παράλληλα, μέχρι και σήμερα δεν είχε δοθεί η ευκαιρία για την εκπροσώπηση του Τμήματος σε περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα. Υπάρχει, όμως, η πρόθεση και η ικανότητα από την πλευρά του Τμήματος για την ανάπτυξη τέτοιου είδους συνεργασιών στο μέλλον, όπως και για την εκπροσώπηση του σε περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα, όπως υπάρχει και η πρόθεση και η ικανότητα για τη συμμετοχή του στην εκπόνηση τοπικών και περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης.

Όπως καταδεικνύεται και από τα παραπάνω –ειδικότερα στο πλαίσιο διεθνών συνεργασιών και ακαδημαϊκών δικτύων- το Τμήμα, μέσω της συμμετοχής του στα διάφορα δίκτυα ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης, συμμετέχει ενεργά και συνεργάζεται άμεσα -σε επίπεδο ιδρυματικό- με αντίστοιχα Τμήματα άλλων ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης.

Επιπλέον, στο Τμήμα έχει συσταθεί, εδώ και μερικά χρόνια, και λειτουργεί –υπό την ευθύνη και τον συντονισμό μέλους ΔΕΠ- Ομάδα Πολιτιστικής Δράσης και Παρέμβασης. Στην ομάδα αυτή συμμετέχουν φοιτητές του Τ.Β.Σ. καθώς και των άλλων Τμημάτων του Π.Δ.Μ. Θεατρικές παραστάσεις, κινηματογραφικές προβολές επιλεγμένων ταινιών από τον παγκόσμιο κινηματογράφο, ανάπτυξη επίκαιρων θεματικών ενοτήτων από ομάδες φοιτητών και συζητήσεις, μουσικά γεγονότα είναι μερικές από τις δραστηριότητες της Ομάδας μέχρι τώρα.

4. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

4.1. Εισαγωγή

Η καταγραφή της παρούσας κατάστασης των Διοικητικών Υπηρεσιών και Υποδομών του Τμήματος αποσκοπεί στην επανατροφοδότηση και βελτίωση αυτών και όχι στην αξιολογική κατηγοριοποίησή τους θετικά ή αρνητικά. Η αποτελεσματική λειτουργία και η οριζόντια επικοινωνία των διαφόρων Τομέων των Διοικητικών υπηρεσιών και Υποδομών εξασφαλίζεται με τη συζήτηση και τις αποφάσεις των Προσωρινών Γενικών Συνελεύσεων του Τμήματος. Το θετικό περιεχόμενο συγκεκριμένων Υπηρεσιών και Υποδομών είναι πρωτίστως απόρροια των πρωτοβουλιών των μελών του Τμήματος, και λιγότερο επαρκούς θεσμικής ή οικονομικής υποστήριξης.

4.2. Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών

Η αποτελεσματικότητα της Γραμματείας, παρά την έλλειψη επαρκούς στελέχωσης και εμπειρίας, γεγονός που συνδέεται και με την εν γένει νηπιακή ιστορία του Π.Δ.Μ. ως αυτοτελούς Πανεπιστημίου, κινείται σε πολύ αξιόλογα επίπεδα με τάσεις βελτίωσης και προσαρμογής στις αυξημένες ανάγκες διοίκησης των πανεπιστημιακών Τμημάτων. Αρκετά αποτελεσματική αποδεικνύεται, επίσης, παρά τα παραπάνω προβλήματα και τη γεωγραφική απόσταση διασποράς των υπηρεσιών μεταξύ Φλώρινας και Κοζάνης, η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Π.Δ.Μ.

4.3. Μέσα και υποδομές

Όλα τα παρακάτω στοιχεία είναι άμεσα συνδεδεμένα με το χρονίζον ζήτημα της ξεχωριστής στέγασης του Τ.Β.Σ. Η επί δεκαετία «φιλοξενία» του Τμήματος στους χώρους της Παιδαγωγικής Σχολής, χωρίς, δηλαδή, τους δικούς του χώρους, έχει άμεση αρνητική επίπτωση στην εν γένει ανάπτυξη της ακαδημαϊκής του εικόνας και του παραγόμενου έργου του.

Αίθουσες διδασκαλίας:

(α) Αριθμός και χωρητικότητα

Διατίθενται 8 αίθουσες. Αναλυτικότερα:

Αίθουσα	Χωρητικότητα (άτομα)
I1	50
I2	35
I3	44
I4	45
I5	32
NK1	104
NK2	36
NK3	48

Όλες οι παραπάνω αίθουσες βρίσκονται στα κτίρια αιθουσών διδασκαλίας της Παιδαγωγικής Σχολής του Π.Δ.Μ., όπου και φιλοξενείται το Τ.Β.Σ.

(β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα

Υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα επάρκειας μεγάλων αιθουσών και αμφιθεάτρων. Συγκεκριμένα, τα αμφιθέατρα στα κτίρια των αιθουσών είναι μόνον δύο (περίπου 400 και 150 θέσεων αντίστοιχα) και δεν είναι διαθέσιμα στο τμήμα παρά μόνον περιστασιακά (για τις εξετάσεις, τις ορκωμοσίες και κάποιες εκδηλώσεις), καθώς χρησιμοποιούνται κυρίως για παραδόσεις μαθημάτων και άλλες ανάγκες της Παιδαγωγικής Σχολής.

(γ) Βαθμός χρήσης

Μέσω του ωρολόγιου προγράμματος του Τ.Β.Σ. γίνεται εμφανής η εντατική χρήση των αιθουσών σε καθημερινή βάση για τη διδασκαλία των μαθημάτων του προπτυχιακού προγράμματος. Στις ίδιες αίθουσες πραγματοποιούνται οι παραδόσεις μαθημάτων του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος, καθώς και οι παρουσιάσεις των διπλωματικών εργασιών των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών.

(δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του υποστηρικτικού εξοπλισμού

Μόνον σε δύο από τις παραπάνω αίθουσες (I1, NK1) υπάρχει εγκατεστημένος εξοπλισμός ηλεκτρονικών παρουσιάσεων (data show), που περιλαμβάνει, μονάδα H/Y, συσκευή ψηφιακών προβολών και αντίστοιχη καλωδίωση.

Εκπαιδευτικά εργαστήρια:

Νησίδα H/Y Τ.Β.Σ.

(α) Αριθμός και χωρητικότητα

Είναι συνδεδεμένοι και λειτουργούν 32 σταθμοί εργασίας (Δες «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Εξοπλισμός Νησίδας H/Y Τ.Β.Σ.») σε αίθουσα διαστάσεων 40 τ.μ. περίπου.

(β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων

Οι χώροι κρίνονται ανεπαρκείς. Το εμβαδόν του χώρου του εργαστηρίου, λαμβάνοντας υπ' όψιν το πλήθος των σταθμών, θα έπρεπε να είναι κατά 50% μεγαλύτερο.

(γ) Βαθμός χρήσης

Μέσω του ωρολόγιου προγράμματος του Τ.Β.Σ. γίνεται εμφανής η εντατική χρήση του εργαστηρίου. Επισημαίνεται ότι από το ερχόμενο εξάμηνο, με την αναμενόμενη έλευση τεχνικού πληροφορικής (αποσπασμένου ΔΕ) οι ώρες ελεύθερης διάθεσης θα αυξηθούν.

(δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού

Ο εξοπλισμός αναβαθμίστηκε πρόσφατα ως προς τις κεντρικές μονάδες (κατά το εαρινό '08 εξάμηνο), ενώ αντικαταστάθηκαν και οι οθόνες (χειμερινό εξάμηνο '08)

(ε) Επάρκεια αποθηκών (εργαστηριακού εξοπλισμού, αντιδραστηρίων, κ.λπ.)

Η υπάρχουσα αποθήκη στο υπόγειο του κτιρίου διοίκησης κρίνεται ανεπαρκής, καθώς χρησιμοποιείται από όλα τα Τμήματα του Π.Δ.Μ. στη Φλώρινα για την αποθήκευση συσκευών προς καταστροφή (σε αναμονή έκδοσης πρωτοκόλλου καταστροφής), την διατήρηση αναλώσιμου υλικού και γραφικής ύλης, αλλά και τίτλων βιβλίων προς καταλογογράφηση.

Εργαστήριο Ιστορίας

(α) Αριθμός και χωρητικότητα

Είναι συνδεδεμένοι και λειτουργούν 3 σταθμοί εργασίας σε χώρο διαστάσεων 10 τ.μ. περίπου.

(β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων

Ανεπαρκής χώρος για τη λειτουργία του. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις είναι σύγχρονες.

(γ) Βαθμός χρήσης

Σε εβδομαδιαία βάση.

(δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού

Ο χώρος είναι ανεπαρκής για τη λειτουργία του εργαστηρίου. Όμως ο εξοπλισμός του είναι πολύ ικανοποιητικός.

Επάρκεια και ποιότητα των χώρων και του εξοπλισμού των γραφείων.

Με την πρόσληψη νέων διδασκόντων (εκλέχτηκαν συνολικά 3 μέλη ΔΕΠ και 3 ΕΕΔΙΠ), η αναγκαιότητα για την κάλυψη των αναγκών σε γραφεία διδασκόντων και χώρους συνεργασίας έχει αυξηθεί σημαντικά καθώς επίκεινται 3 ακόμη εκλογές μελών ΔΕΠ. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι ήδη τα γραφεία των φιλοξενούν δυο διδάσκοντες, ενώ με τις νέες προσλήψεις αναμένεται να απαιτηθεί σε κάποιες περιπτώσεις η συγχώνευση τριών γραφείων διδασκόντων στον ίδιο χώρο.

Προσωπικό Διοικητικής/Τεχνικής/Ερευνητικής Υποστήριξης

(α) Αριθμός και ειδικότητες

Στην παρούσα χρονική περίοδο υπηρετούν δύο άτομα Π.Ε. και ένα Δ.Ε. Είναι επιτακτική η ανάγκη ενίσχυσης του δυναμικού της Γραμματείας του Τ.Β.Σ. τόσο σε σχέση με το Π.Π.Σ. όσο και με το Π.Μ.Σ.

(β) Επάρκεια ειδικοτήτων

Επιτακτική είναι η ανάγκη απασχόλησης/πρόσληψης προσωπικού για την τεχνική και εκπαιδευτική υποστήριξη των εργαστηρίων Η/Υ.

Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου).

Είναι στη διάθεση του κάθε φοιτητή και του κάθε μέλους του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος ο ιστότοπος του Τμήματος στο διαδίκτυο, ο οποίος υποστηρίζει την ευέλικτη ανάρτηση εγγράφων (π.χ. οδηγοί σπουδών), ιστοσελίδων (π.χ. προσωπικές ιστοσελίδες μελών ΔΕΠ), ανακοινώσεων (π.χ. ημερίδες) μέσω Συστήματος Διαχείρισης Περιεχομένου (Content Management System).

Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων; Πώς;

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται για την παρουσίαση των μαθημάτων κυρίως στις αίθουσες, όπου υπάρχει ο ανάλογος εξοπλισμός (Νησίδα Η/Υ Τ.Β.Σ., Εργαστήριο Η/Υ Ιστορίας, Αιθ. Π1, Αιθ. ΝΚ1) , αλλά και το αντίστοιχο λογισμικό.

Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στη διδασκαλία; Πώς;

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται από μικρό αριθμό διδασκόντων για τη διδασκαλία των μαθημάτων τους. Συγκεκριμένα, το εγκατεστημένο στους εξυπηρετητές του κτιρίου διοίκησης (Κοζάνη) σύστημα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης (CoMPUs – <http://compus.uowm.gr>) χρησιμοποιείται για την ανάρτηση εκπαιδευτικού - υποστηρικτικού υλικού και την ασύγχρονη επικοινωνία διδάσκοντα-διδασκόμενου.

Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση; Πώς;

Η νησίδα Η/Υ Τ.Β.Σ. χρησιμοποιείται για το εργαστηριακό μέρος κυρίως των μαθημάτων Πληροφορικής. Επιπλέον, το προαναφερόμενο σύστημα (CoMPUs) χρησιμοποιείται και για την ανάρτηση υποχρεωτικών και προαιρετικών εργασιών εξάσκησης κυρίως στα μαθήματα Πληροφορικής, ενώ το ίδιο εργαστήριο είναι στη διάθεση των φοιτητών για εξάσκηση εκτός ωραρίου μαθημάτων (Δες «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Πρόγραμμα λειτουργίας Νησίδας Η/Υ Τ.Β.Σ.»)

Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών; Πώς;

Το σύστημα CoMPUs παρέχει τη δυνατότητα αξιολόγησης των φοιτητών και αξιοποιείται κυρίως από τα μαθήματα Πληροφορικής για την αξιολόγηση υποχρεωτικών εργαστηριακών εργασιών εξάσκησης.

Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην επικοινωνία των φοιτητών με τον διδάσκοντα; Πώς;

Κατά την τελευταία διετία, κάθε φοιτητής με την εγγραφή σε Τμήμα του Π.Δ.Μ. λαμβάνει θυρίδα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον mail server (<http://mailgate.uowm.gr>) για την επικοινωνία με τους διδάσκοντες. Επιπλέον, δίδεται η δυνατότητα επικοινωνίας των διδασκόντων με τους φοιτητές μέσω του ηλεκτρονικού πίνακα ανακοινώσεων του Φοιτητικού Συλλόγου του Τ.Β.Σ. (<http://fsbalkan.blogspot.com>). Τέλος, αξιοποιώντας τις δυνατότητες του CoMPUs, οι διδάσκοντες μπορούν να αναρτούν ανακοινώσεις προς τους εγγεγραμμένους φοιτητές στα αντίστοιχα μαθήματα, καθώς και να επικοινωνούν ασύγχρονα και αμφίδρομα μέσω της επιλογής «Κουβέντα».

5. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Σκοπός του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών (ΤΒΣ) στη Φλώρινα είναι να καλλιεργεί και να προάγει την επιστημονική έρευνα και γνώση που αφορούν τη γλώσσα και λογοτεχνία, την ιστορία, τη φιλοσοφία, την παιδεία, την οικονομία, τις κοινωνικές και πολιτικές δομές και τον πολιτισμό των Βαλκανικών Λαών, να προάγει τις διαθησκευακές και διαπολιτισμικές σχέσεις τις Ελλάδας και του Ελληνισμού γενικότερα με τους λαούς της Βαλκανικής, της Ανατολικής Ευρώπης και του Εύξεινου Πόντου κατά τρόπο που να ευνοούν την καλή γειτονία και την επικοινωνία, καθώς επίσης να παρέχει στη δημόσια διοίκηση τεκμηριωμένες πληροφορίες και επιστημονικά στοιχεία τα οποία θα καθιστούν αποτελεσματικότερη τη συνεργασία της με τις όμορες Βαλκανικές χώρες, τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και του Εύξεινου Πόντου.

Η εκπαιδευτική φιλοσοφία και πολιτική του ΤΒΣ προσαρμόστηκε στις μεταβολές του εξωτερικού της περιβάλλοντος -εποχή κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών ανακατατάξεων που πραγματοποιήθηκαν στις Βαλκανικές χώρες και στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης- και λαμβάνοντας υπόψη και το ζήτημα της επαγγελματικής αποκατάστασης των πτυχιούχων του Τμήματος με απόφαση της ΠΓΣ προτάθηκε η δημιουργία δύο κατευθύνσεων με τους τίτλους «Γλώσσες και Πολιτισμός» και «Οικονομία και Πολιτική», με την προσδοκία αυτό να συμβάλλει αποτελεσματικά στην κατάρτιση νέων επιστημόνων ειδικευμένων στα παραπάνω θέματα που θα μπορούν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις προκλήσεις στην αγορά εργασίας.

Πολύ σημαντικό προς αυτή την κατεύθυνση είναι η προσπάθεια για παροχή πιστοποιητικού γλωσσομάθειας και παράλληλη επιδίωξη παροχής πιστοποιητικού επάρκειας με στόχο τη διδασκαλία των βαλκανικών γλωσσών ή της ρωσικής γλώσσας. Έτσι από το χειμερινό εξάμηνο του 2008 οι βαλκανικές γλώσσες και η ρωσική γλώσσα θα διδάσκονται έξι (6) ώρες σε κάθε Εξάμηνο, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται το ελάχιστο όριο πιστωτικών μονάδων για το πιστοποιητικό γλωσσομάθειας στον ΑΣΕΠ που είναι 416 ώρες διδασκαλίας μιας γλώσσας. Η άριστη εκμάθηση μιας βαλκανικής (βουλγαρικής, σερβικής, ρουμανικής, τουρκικής, αλβανικής) ή της ρωσικής γλώσσας αποτελεί αναμφίβολα συγκριτικό πλεονέκτημα για τους αποφοίτους του ΤΒΣ. Άλλωστε εκτός από τους φοιτητές της κατεύθυνσης «Γλώσσες και Πολιτισμός», για τους οποίους η γλώσσα (βαλκανική ή ρωσική) είναι

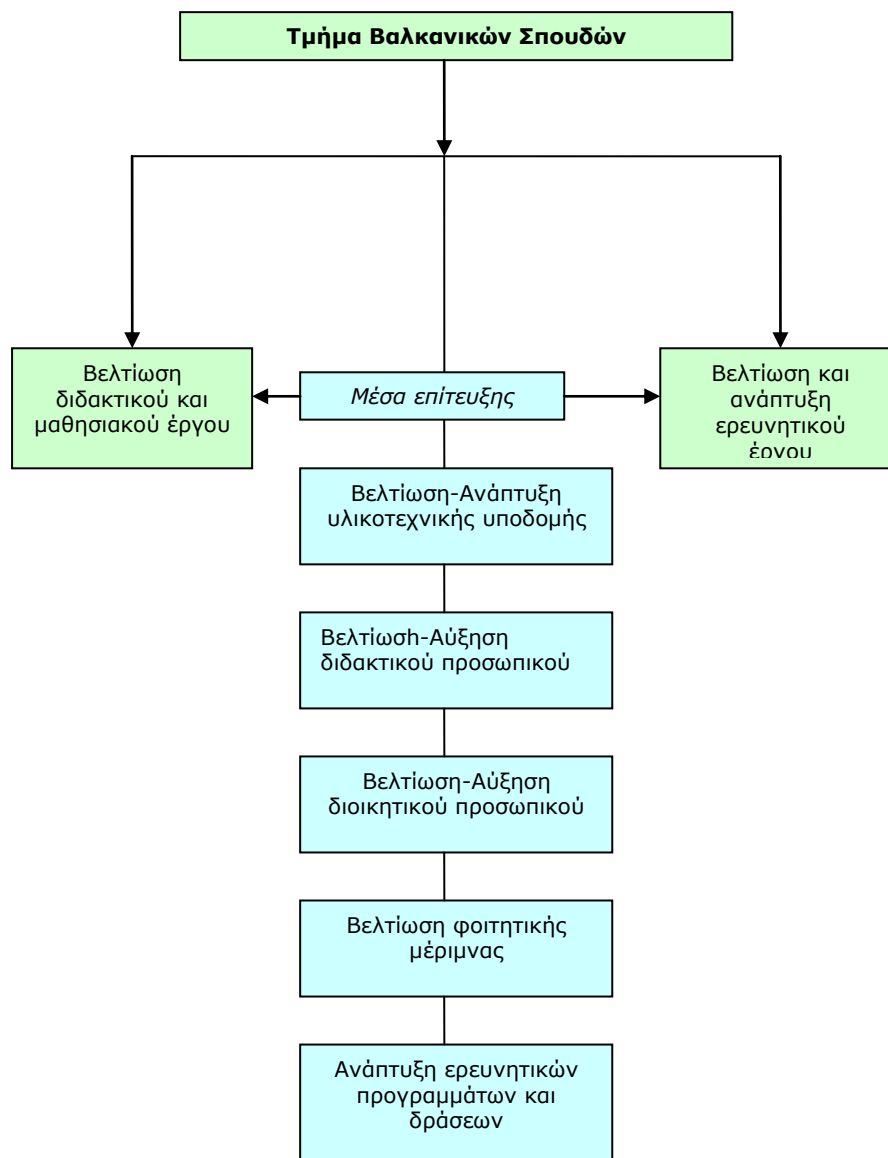
υποχρεωτική και οι φοιτητές της κατεύθυνσης «Οικονομία και Πολιτική» έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν τη γλώσσα ως ελεύθερη επιλογή, ώστε να κατοχυρώνουν και αυτοί, εφόσον το επιθυμούν, το πιστοποιητικό γλωσσομάθειας.

Στο πλαίσιο αυτό οι βασικοί **στόχοι** του αναπτυξιακού προγραμματισμού του ΤΒΣ με τετραετή ορίζοντα υλοποίησης επικεντρώνονται στις παρακάτω περιοχές:

- στην ανάπτυξη του διδακτικού και μαθησιακού έργου
- στην ανάπτυξη του διοικητικού έργου
- στην ανάπτυξη της έρευνας

οι οποίες προϋποθέτουν την βελτίωση των συνθηκών εργασίας -βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής κλπ., τη δημιουργία ερευνητικών προγραμμάτων και δράσεων, την καλύτερη απόδοση του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού, την φοιτητικής μέριμνας

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι βασικοί άξονες ανάπτυξης του ΤΒΣ

- συγκεκριμένοι στόχοι και χρονοδιάγραμμα

Χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης του στρατηγικού σχεδιασμού

	Στόχοι	Τετραετής προγραμματισμός							
		2008-2009		2009-2010		2010-2011		2011-2012	
		1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.	1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.	1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.	1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.
1	Ανάπτυξη διδακτικού και μαθησιακού έργου	×	×	×	×	×	×	×	×
1.1	Υλικοτεχνική υποδομή	×	×	×	×	×	×	×	×
1.1.1	Έκταση διαθέσιμων χώρων		×	×	×	×	×	×	×
1.1.2	Βιβλιοθήκη		×	×	×	×	×	×	×
1.1.3	Δίκτυο	×	×	×	×	×	×	×	×
1.1.4	Εξοπλισμός αιθουσών	×	×	×	×	×	×	×	×
1.1.5	Εξοπλισμός εργαστηρίων		×	×	×	×	×	×	×
1.1.6	Εξοπλισμός γραφείων διδασκόντων			×	×	×	×	×	×
1.2.	Αύξηση διδακτικού προσωπικού	×	×	×	×	×	×	×	×
1.2.1	Αύξηση του αριθμού μελών του Δ.Ε.Π.		×		×		×		×
1.2.2	Σταθεροποίηση των ε.ε. ν.407/80	×	×	×	×	×	×	×	×
1.2.3	Αύξηση του αριθμού των Ε.Ι.Δ.Ι.Π.		×		×		×		×
1.2.4	Αύξηση του αριθμού των Ε.Τ.Ε.Π.		×		×		×		×
2	Ανάπτυξη διοικητικού έργου	×	×	×	×	×	×	×	×
2.1	Αύξηση διοικητικού προσωπικού	×	×	×	×	×	×	×	×
2.2	Πρόσληψη γραμματέων		×		×		×		×
2.3	Πρόσληψη Ι.Δ.Α.Χ.		×		×		×		×

3	Ανάπτυξη ερευνητικού έργου	×	×	×	×	×	×	×	×
		Η βελτίωση του παρεχομένου ερευνητικού έργου συνδέεται με όλες τις προαναφερθείσες συνθήκες βελτίωσης του παρεχομένου διδακτικού έργου και ως εκ τούτου δεν αναλύονται ξανά.							

▪ *Μέτρα για την υλοποίηση των στόχων*

- 1) Έκταση διαθέσιμων χώρων: το Τμήμα συστεγάζεται με άλλα δύο τμήματα (Π.Τ.Δ.Ε. και Π.Τ.Ν.) σε ανεπαρκείς ως προς την έκταση χώρους (αίθουσες διδασκαλίας, γραφεία διδασκόντων, εργαστήρια, κ.λπ.). Για να λειτουργήσει ομαλά το Τμήμα χρειάζεται τουλάχιστον 8 αίθουσες διδασκαλίας χωρητικότητας 50-120 ατόμων, 10 γραφεία διδασκόντων, χώρους για τη λειτουργία ερευνητικών και τεχνολογικών εργαστηρίων.
- 2) Βιβλιοθήκη: από την υφιστάμενη βιβλιοθήκη εξυπηρετούνται 4 πανεπιστημιακά τμήματα, ενώ οι διαθέσιμοι χώροι της δεν φθάνουν ούτε για την εξυπηρέτηση ενός Τμήματος. Εκτός αυτού υπάρχει άμεση ανάγκη αγοράς νέων βιβλίων, σύνδεσής της με Βάσεις Δεδομένων και αγοράς επιστημονικών περιοδικών.
- 3) Δίκτυο: Η ταχύτητα του δικτύου υπολογίζεται στα 3 Mbps για 4 τμήματα που φιλοξενούν 1.200 περίπου φοιτητές, 60 μέλη του Δ.Ε.Π. και 40 περίπου ειδικούς επιστήμονες του ΠΔ 407/80. Είναι προφανές ότι η συγκεκριμένη ταχύτητα μόλις που αρκεί για ένα απλό οικιακό δίκτυο τριών χρηστών.
- 4) Εξοπλισμός αιθουσών: Είναι χαρακτηριστικό ότι στις περισσότερες αίθουσες χρησιμοποιούνται θρανία και καρέκλες από την Α/θμια και την Β/θμια εκπαίδευση. Στόχος του Τμήματος είναι να εξοπλίσει τουλάχιστον τις μισές αίθουσες από αυτές που του αναλογούν με επίπλωση που ταιριάζει σε πανεπιστημιακό ίδρυμα.
- 5) Εξοπλισμός γραφείων διδασκόντων: Υπάρχουν κάποια γραφεία στα οποία χρησιμοποιούνται παλιά έπιπλα και υπάρχουν υπολογιστές προηγούμενης τεχνολογίας. Στόχος του Τμήματος είναι μέχρι το τέλος της τετραετίας όλοι οι συνάδελφοι να διαθέτουν πλήρως εξοπλισμένα γραφεία. Για το σκοπό αυτό στη διάρκεια της τετραετίας θα απαιτηθούν 15 νέα γραφεία (δεν υπάρχει σχετικός χώρος εγκατάστασής τους), καθώς και η ανανέωση της επίπλωσης 3 γραφείων που έχουν παλιά επίπλωση.

▪ *συμμετοχή στις διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας*

Το Τμήμα προτίθεται να αποτιμά την πορεία υλοποίησης του στρατηγικού του σχεδιασμού κατ' έτος καθώς και στο τέλος της τετραετίας (διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας), επικεντρώνοντας τη δράση του προς τρεις βασικές κατευθύνσεις:

1. Επίτευξη στόχων

2. Επάρκεια πόρων
3. Σύγκριση με άλλα συναφή τμήματα εφόσον υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία

- *προαγωγή καινοτομίας, αριστείας, χρήση Τ.Π.Ε.*

Το Τμήμα χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες, είτε ως γνωστικό αντικείμενο στο πρόγραμμα σπουδών του, είτε ως ερευνητικό εργαλείο, είτε, τέλος, ως εργαλείο παροχής υπηρεσιών προς το προσωπικό και τους φοιτητές. Η ερευνητική δραστηριότητα των μελών Δ.Ε.Π. και των μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος, παρά τις δομικές δυσκολίες είναι αξιοπρόσεκτη και θα εξακολουθήσει να κινείται ανοδικά. Ειδικότερα, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται για την παρουσίαση των μαθημάτων κυρίως στις αίθουσες όπου υπάρχει ο ανάλογος εξοπλισμός, αλλά και το αντίστοιχο λογισμικό. Επίσης, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται από μικρό αριθμό διδασκόντων για τη διδασκαλία των μαθημάτων τους. Συγκεκριμένα, το εγκατεστημένο στους εξυπηρετητές του κτιρίου διοίκησης (Κοζάνη) σύστημα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης (Compus – <http://compus.uowm.gr>) χρησιμοποιείται για την ανάρτηση εκπαιδευτικού - υποστηρικτικού υλικού και την ασύγχρονη επικοινωνία διδάσκοντα-διδασκόμενου. Ακόμη, τα τελευταία δύο χρόνια, κάθε φοιτητής με την εγγραφή σε Τμήμα του ΠΔΜ λαμβάνει θυρίδα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον mail server (<http://mailgate.uowm.gr>) για την επικοινωνία με τους διδάσκοντες. Επιπλέον, δίδεται η δυνατότητα επικοινωνίας των διδασκόντων με τους φοιτητές μέσω του ηλ. πίνακα ανακοινώσεων του Φοιτ. Συλλόγου του ΤΒΣ (<http://fsbalkan.blogspot.com/>). Τέλος, αξιοποιώντας τις δυνατότητες του Compus, οι διδάσκοντες μπορούν να αναρτούν ανακοινώσεις προς τους εγγεγραμμένους φοιτητές στα αντίστοιχα μαθήματα, καθώς και να επικοινωνούν ασύγχρονα και αμφίδρομα μέσω της επιλογής «Κουβέντα».

β) μέριμνα για το ανθρώπινο δυναμικό:

- *συνθήκες διδασκαλίας, έρευνας και εργασίας*

Η βελτίωση των συνθηκών διδασκαλίας, η οποία έχει καταγραφεί ως απαραίτητη προϋπόθεση εξασφάλισης της ποιότητας του διδακτικού έργου από όλο το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος και τους φοιτητές του, αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους.

Προς την κατεύθυνση αυτή θα ληφθεί μέριμνα ώστε να βελτιωθούν κατά την επικείμενη προγραμματική περίοδο οι συνθήκες εργασίας των μελών ΔΕΠ του Τμήματος αλλά και όλων όσοι υπηρετούν υπό διάφορες ιδιότητες σ' αυτό (ειδικό επιστημονικό προσωπικό σύμφωνα με το ΠΔ 407/80, Ειδικό Ερευνητικό Διδακτικό

Προσωπικό (ΕΕΔΙΠ), αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί οι οποίοι υποστηρίζουν τη λειτουργία του Τμήματος). Βασική προϋπόθεση αποδοτικής εργασίας όλων αυτών είναι η διασφάλιση χώρων εργασίας με όλες τις σύγχρονες υποδομές (γραφείο, ηλεκτρονικός υπολογιστής, τηλέφωνο, σύνδεση στο διαδίκτυο, πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις βιβλιογραφικών δεδομένων κ.λπ.).

Όσον αφορά τη διδασκαλία, θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε αυτή να είναι απολύτως συμβατή με τις προδιαγραφές μιας σύγχρονης και αποτελεσματικής εποπτικής διδασκαλίας (πλήρης ηλεκτρονικός και λοιπός τεχνικός εξοπλισμός των αιθουσών διδασκαλίας, πρόσβαση σε πηγές πληροφόρησης όπως οι ελληνικές αλλά και διεθνείς ηλεκτρονικές βάσεις βιβλιογραφικών δεδομένων, κ.λπ.)

Για τη βελτίωση των συνθηκών έρευνας απαιτείται ενίσχυση των μελών ΔΕΠ - κυρίως των χαμηλόβαθμων, ώστε να έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής τους σε ερευνητικά προγράμματα εθνικού αλλά και διεθνούς επιπέδου και τις ευκαιρίες παρακολούθησης ελληνικών αλλά και διεθνών συνεδρίων, όπου θα έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με συναδέλφους τους και να αναπτύξουν συνεργασίες για την προώθηση της επιστημονικής έρευνας στους τομείς που θεραπεύουν αλλά και για την προβολή του Ιδρύματος στο οποίο υπηρετούν.

- *φοιτητική μέριμνα*

α. σίτιση

Στα πλαίσια των δυνατοτήτων του, το ΤΒΣ φροντίζει ώστε οι φοιτητές του να διαβιούν και να εκπαιδεύονται στους χώρους του ΠΔΜ σε όσο το δυνατόν πιο καλές συνθήκες. Όμως οι υπάρχοντες κοινόχρηστοι χώροι (φοιτητική λέσχη, κυλικείο κ.λπ.) δεν κρίνονται επαρκείς για την εξυπηρέτηση τόσο μεγάλου αριθμού φοιτητών. Μετά την ένταξη και φιλοξενία στους χώρους της Παιδαγωγικής Σχολής των φοιτητών του Τμήματος μας καθώς και του Τμήματος Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών, η φοιτητική λέσχη ασφυκτιά. Τις ώρες αιχμής η αναμονή για την εξυπηρέτηση των φοιτητών, των μεταπτυχιακών φοιτητών αλλά και των μελών ΔΕΠ που σιτίζονται σ' αυτήν είναι πολύ μεγάλη και οι χώροι εστίασης ανεπαρκείς.

Στις προθέσεις του ΤΒΣ είναι να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια επέκτασης της φοιτητικής λέσχης και βελτίωσης των χώρων του κυλικείου.

β. στέγαση

Πάρα πολύ σημαντική για το ΤΒΣ είναι η έλλειψη φοιτητικής στέγης. Η πόλη της Φλώρινας διαθέτει αρκετά καταλύματα, οι τιμές τους όμως είναι υψηλές και διαπιστώνεται άμεση η ανάγκη για δημιουργία νέων εστιών το συντομότερο δυνατόν ώστε οι φοιτητές που το επιθυμούν να βρίσκουν στέγη εκεί.

γ. φοιτητικό εισιτήριο

Οι φοιτητές του Τμήματος έχουν όλα τα προνόμια που προβλέπονται από τον νόμο (Υπ. Πράξη 99/22-08-90), η τιμή όμως του εισιτηρίου, επί της οποίας γίνεται η σχετική έκπτωση, είναι αρκετά υψηλότερη σε σύγκριση με τα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη), όπου η τιμή του εισιτηρίου επιδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Θα επιδιωχθεί από την πλευρά του Τμήματος να εξευρεθεί τρόπος περαιτέρω μείωσης της τιμής του φοιτητικού εισιτηρίου, με δεδομένο ότι πολλοί από τους φοιτητές μας χρησιμοποιούν την αστική συγκοινωνία δύο ή και τρεις φορές την ημέρα.

- *διασφάλιση ακαδημαϊκών και επαγγελματικών προοπτικών διδασκόντων και αποφοίτων*

Η εικόνα που έχουμε για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων μας μπορεί να βελτιωθεί μέσα από την αναβάθμιση των σπουδών τους και την εναρμόνιση των εξειδικεύσεων με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας με τη δημιουργία των δύο κατευθύνσεων, όπως αυτές παρουσιάζονται στο εισαγωγικό μέρος. Οι απόφοιτοι του Τμήματός μας εργάζονται στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ή συνεχίζουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Ειδικότερα από το το Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας έχουν συγκεντρωθεί στοιχεία τα οποία μας πληροφορούν ότι οι πτυχιούχοι του Τμήματός μας:

1. Μπορούν να λάβουν μέρος σε όλους τους διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ που προϋποθέτουν πτυχίο ανώτατης εκπαίδευσης.
2. Μπορούν να βρουν εργασία σε ιδιωτικές επιχειρήσεις
3. Να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση
4. Συνεχίζουν μεταπτυχιακές σπουδές ειδίκευσης σε συναφή τμήματα

Στο πλαίσιο του προγράμματος της «Διευρυμένης Πρακτικής άσκησης», στο οποίο συμμετείχε το Τμήμα μας, επιχειρήθηκε η σύνδεση των γνώσεων που αποκτούν οι φοιτητές μας με τις μελλοντικές επαγγελματικές απαιτήσεις, με σκοπό την πληρέστερη ένταξή τους στο εργασιακό περιβάλλον (βλ. Παράρτημα).

- *ισότιμη μεταχείριση ατόμων διαφορετικού φύλου, διαφορετικής εθνικότητας και γλώσσας, Α.Μ.Ε.Α.*

Για τα Α.Μ.Ε.Α. καταβάλλεται προσπάθεια ώστε η κίνηση και η εξυπηρέτησή τους στους χώρους του Τμήματος και της Σχολής να γίνεται με τις λιγότερες δυνατές δυσκολίες, μια προσπάθεια που δε σταματάει ποτέ και θα αποτελέσει βασικό μέλημά μας και κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Κρίσιμο θέμα είναι η υποστήριξη φοιτητών διαφορετικής εθνικότητας και γλώσσας, οι οποίοι είτε με προγράμματα ανταλλαγών (π.χ. Erasmus) είτε με προσωπική τους επιλογή θέλουν να φοιτήσουν στο Τμήμα μας. Με πρωτοβουλία του Τμήματός πρόκειται σύντομα να αρχίσει ο σχεδιασμός μιας σειράς μαθημάτων (Host country studies), προκειμένου να γνωρίσουν οι φοιτητές διαφορετικής εθνικότητας και γλώσσας θέματα που αφορούν στη χώρα μας (πολιτισμό, γεωγραφία, οικονομία κλπ) καθώς και να συνεργαστούν με μέλος ΔΕΠ σε επίπεδο «εγκλιματισμού-» στη χώρα και στο ΤΒΣ (personal advisor)

- *κοινωνική δικαιοσύνη: στήριξη φοιτητών / σπουδαστών με χαμηλό εισόδημα, μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας που αντιμετωπίζουν έκτακτα προσωπικά προβλήματα,*

Οι περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες του Τμήματος δεν επιτρέπουν την εφαρμογή κάποιου είδους "κοινωνικής πολιτικής" προς τους φοιτητές που έχουν χαμηλό εισόδημα ή προς τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας που αντιμετωπίζουν έκτακτα προσωπικά προβλήματα. Ωστόσο, η ακαδημαϊκή μας κοινότητα έχει δώσει δείγματα ατομικής κοινωνικής προσφοράς και είναι σίγουρο ότι θα το δείξει όποτε χρειαστεί.

γ) συνεισφορά στην κοινωνική πρόοδο και την οικονομική ανάπτυξη σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο (βλ. Παράρτημα)

- *συνεργασία με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο*

Το Τμήμα είχε την ευκαιρία να συνεργαστεί με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο (Φλώρινα, Κοζάνη, Καστοριά, Θεσσαλονίκη κλπ.) στα πλαίσια του Εργαστηρίου Ιστορίας, του Γραφείου Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας, του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης, καθώς και των προγραμμάτων Διαδρομές και Κόμβοι Εμπορίου και Πολιτισμού στα Βαλκάνια, καθώς και του Επιχειρησιακού σχεδιασμού δημιουργίας και βέλτιστης λειτουργίας του πρότυπου κέντρου αγροτικής φιλοξενίας.

- *δραστηριότητες που απευθύνονται στο ευρύτερο κοινό και ερευνητικές πρωτοβουλίες σχετικά με ζητήματα τοπικού / περιφερειακού ενδιαφέροντος.*

Το Τμήμα οργανώνει σειρά εκδηλώσεων που απευθύνονται στο ευρύτερο κοινό της Φλώρινας, με την υποστήριξη του πνευματικού ιδρύματος «Δημήτρης & Μαρία Δελιβάνη).

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ευχαρίστως δίνουν, επίσης, διαλέξεις πάνω σε θέματα των γνωστικών τους αντικειμένων και ενδιαφερόντων, κυρίως μέσω του γραφείου

διασύνδεσης με ειδική στόχευση συγκεκριμένων ημερίδων επαγγελματικού προσανατολισμού, και πληροφόρησης για μεταπτυχιακές σπουδές κλπ.

Επιπλέον στο ΤΒΣ λειτουργεί «ομάδα πολιτιστικής δράσης και παρέμβασης» στην οποία συμμετέχουν φοιτητές των 4^{ων} Τμημάτων του ΠΔΜ στη Φλώρινα και διοργανώνουν θεατρικές παραστάσεις, κινηματογραφικές προβολές επιλεγμένων ταινιών, debates, μουσικά γεγονότα κλπ.

ο **Υποδομή και Εξοπλισμός: καταγραφή υφιστάμενων υποδομών και εξοπλισμού για τη διδασκαλία και έρευνα και προγραμματισμός για την επόμενη τετραετία**

Αίθουσες: Υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα επάρκειας αιθουσών (διατίθενται 8 αίθουσες διδασκαλίας για τις ανάγκες του Τμήματος οι οποίες έχουν παραχωρηθεί από την Παιδαγωγική Σχολή) και μεγάλων αιθουσών και αμφιθεάτρων. Συγκεκριμένα, τα αμφιθέατρα στο κτίριο της Παιδαγωγικής Σχολής είναι μόνον δύο (περίπου 400 και 150 θέσεων αντίστοιχα) και δεν είναι διαθέσιμα στο Τμήμα παρά μόνον περιστασιακά (για τις εξετάσεις, τις ορκωμοσίες και κάποιες εκδηλώσεις), καθώς χρησιμοποιούνται κυρίως για παραδόσεις μαθημάτων και άλλες ανάγκες της Παιδαγωγικής Σχολής. Επιπλέον, στις ίδιες αίθουσες πραγματοποιούνται οι παραδόσεις μαθημάτων του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος, καθώς και οι παρουσιάσεις των διπλωματικών εργασιών των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών.

Σε ό,τι αφορά στην επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του υποστηρικτικού εξοπλισμού, μόνον σε δυο από τις παραπάνω αίθουσες (Π1, ΝΚ1) υπάρχει εγκατεστημένος εξοπλισμός ηλεκτρονικών παρουσιάσεων (data show), που περιλαμβάνει, μονάδα Η/Υ, συσκευή ψηφιακών προβολών και αντίστοιχη καλωδίωση.

Εκπαιδευτικά εργαστήρια:

Υπάρχει ένα εργαστήριο «Νησίδα Η/Υ Τ.Β.Σ.» όπου είναι συνδεδεμένοι και λειτουργούν 32 σταθμοί εργασίας σε αίθουσα διαστάσεων 40τμ περίπου. Οι χώροι κρίνονται ανεπαρκείς. Το εμβαδόν του χώρου του εργαστηρίου, λαμβάνοντας υπ' όψη το πλήθος των σταθμών, θα έπρεπε να είναι κατά 50% μεγαλύτερο. Ο εξοπλισμός αναβαθμίστηκε πρόσφατα ως προς τις κ.μονάδες (κατά το τρέχον εξάμηνο εαρινό '08). Στις μελλοντικές αναβαθμίσεις συγκαταλέγονται: η αντικατάσταση/αναβάθμιση του λειτουργικού (XP) και των εφαρμογών (π.χ. γραφείου) με νεότερες εκδόσεις και η σταδιακή αντικατάσταση/απόσυρση των οθόνων τύπου CRT σε LCD. Επιπλέον, κρίνεται απαραίτητη η προμήθεια scanner A3 για τις ανάγκες του εργαστηρίου. Αναφορικά με το λογισμικό, προτείνεται η αγορά 10 τουλάχιστον ακαδημαϊκών αδειών του λειτουργικού Windows XP καθώς και του MS Office v.11.

Η υπάρχουσα αποθήκη εργαστηριακού εξοπλισμού στο υπόγειο του κτιρίου διοίκησης κρίνεται ανεπαρκής, καθώς χρησιμοποιείται από όλο το Τμήμα για την

αποθήκευση συσκευών προς καταστροφή (σε αναμονή έκδοσης πρωτοκόλλου καταστροφής), την διατήρηση αναλώσιμου υλικού και γραφικής ύλης, αλλά και τίτλων βιβλίων προς καταλογογράφηση.

Υπάρχει ένα «Εργαστήριο Ιστορίας» που ενώ λειτουργεί σε σύγχρονες εγκαταστάσεις έχει συνδεδεμένους και λειτουργούν 3 σταθμοί εργασίας σε χώρο διαστάσεων 10τμ περίπου που είναι ανεπαρκής για τη λειτουργία του.

Σπουδαστήρια:

Χρησιμοποιείται το Αναγνωστήριο της Παιδαγωγικής Σχολής.

Οι παραπάνω αδυναμίες έχουν επισημανθεί από φοιτητές και διδάσκοντες που συμπλήρωσαν το απογραφικό δελτίο των μαθημάτων ή τα δελτία αξιολόγησης των μαθημάτων. Στην επόμενη προγραμματική περίοδο πρέπει οπωσδήποτε όλες οι αίθουσες να ανακαινιστούν και να βελτιωθεί η λειτουργικότητά τους με την εγκατάσταση σταθερού εποπτικού εξοπλισμού που να επιτρέπει τη διδασκαλία του μαθήματος με τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα (ηλεκτρονική παρουσίαση των μαθημάτων, επίδειξη DVD, σύνδεση με το διαδίκτυο, οθόνες, δυνατότητα συσκότισης κλπ.).

ο **Φοιτητές / σπουδαστές:**

α) καταγραφή των ενεργών φοιτητών / σπουδαστών ανά τμήμα, ανά επιστημονική ομάδα και ομάδα επιστημονικού κόστους

Ο αριθμός των φοιτητών του Τμήματος κατά τα προηγούμενα έτη φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Οι φοιτητές του Τμήματος				
Ακαδημαϊκά Έτη	ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ			
	προπτυχιακοί ν*	προπτυχιακοί ν+*	μεταπτυχιακοί	υπ. διδάκτορες
2007-2008	526	152	35	8
2006-2007	493	109	33	7
2005-2006	507	74	24	8
2004-2005	501	44	10	6
2003-2004	502	24		4
* ως ν προσδιορίζονται οι φοιτητές εγγεγραμμένοι σε κανονικά έτη σπουδών και ως ν+ οι εγγεγραμμένοι σε έτη σπουδών πέραν των κανονικών σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών				

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται οι απόφοιτοι του Τμήματος κατά τα προηγούμενα έτη:

Οι απόφοιτοι του Τμήματος			
Ακαδημαϊκά Έτη	προπτυχιακοί	μεταπτυχιακοί	διδάκτορες
2007-2008	48	3	
2006-2007	103	1	1
2005-2006	99		
2004-2005	101		
2003-2004	87		

β) προγραμματισμός και εισήγηση για αριθμό εισακτέων ανά τμήμα την επόμενη τετραετία.

Με δεδομένες τις υλικοτεχνικές συνθήκες που περιγράφηκαν στο κεφάλαιο «υποδομή - εξοπλισμός», οποιαδήποτε συζήτηση για αύξηση του αριθμού των εισακτέων στο Τμήμα πρέπει να συνδυαστεί με δραστηκά μέτρα κάλυψης όλων των ανωτέρω αναγκών, προκειμένου η φοίτηση να έχει εξασφαλισμένες όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις ποιότητας και αποτελεσματικότητας.

Με την προϋπόθεση αυτή ο αριθμός των εισακτέων τα επόμενα ακαδημαϊκά έτη θα μπορούσε να διαμορφωθεί ως εξής:

Πρόταση αριθμού εισακτέων	
ακαδημαϊκά έτη	προπτυχιακοί
2009-2010	80
2010-2011	80
2011-2012	100
2012-2013	100

- ο **Προσωπικό:** Καταγραφή του προσωπικού κάθε κατηγορίας (τακτικό και έκτακτο διδακτικό, τόσο κύριο όσο και επικουρικό, καθώς και διοικητικό προσωπικό) και προγραμματισμός θέσεων για την επόμενη τετραετία.

Αυτή τη στιγμή στο Τμήμα υπηρετούν 15 μέλη ΔΕΠ κατανεμημένα ως εξής: 2 τη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή, 7 τη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή, και 6 στη βαθμίδα του λέκτορα. Αναμένεται η ολοκλήρωση της διαδικασίας εκλογής 4 λεκτόρων η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Επίσης έχουν προσδιοριστεί τα γνωστικά αντικείμενα 3 θέσεων στη βαθμίδα του λέκτορα στα πλαίσια του ετήσιου.

προγραμματισμού καθώς και τα γνωστικά αντικείμενα 2 θέσεων στη βαθμίδα επικούρου ή λέκτορα από αναπομπή.

Στο Τμήμα υπηρετούν κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 7 μέλη έκτακτου προσωπικού (με σύμβαση κατά το ΠΔ 407/80). Μερικοί από αυτούς καλύπτουν βασικές διδακτικές ανάγκες του, καθώς διδάσκουν υποχρεωτικά σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος μαθήματα, τα οποία η Γενική Συνέλευση του Τμήματος κρίνει απαραίτητα για τη διαμόρφωση της επιστημονικής ταυτότητας των αποφοίτων μας.

Κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο θα υπάρξουν τόσο ανελίξεις των υπηρετούντων στο Τμήμα μελών ΔΕΠ, σε αριθμό που δεν είναι ασφαλώς δυνατόν να προδιαγραφεί καθώς εναπόκειται εν πολλοίς στην απόφαση των ίδιων να διεκδικήσουν την ανέλιξή τους, όσο και προκηρύξεις νέων θέσεων σε βαθμίδες και γνωστικά αντικείμενα που θα κρίνει το Τμήμα, ανάλογα με τον ετήσιο προγραμματισμό και τις διατιθέμενες από το Υπουργείο Παιδείας πιστώσεις. Η παρούσα και η προβλεπόμενη κατάσταση του διδακτικού προσωπικού απεικονίζεται σαφέστερα ως εξής:

Το Διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών				
	Καθηγητές	Αναπληρωτές	Επικουροι	Λέκτορες
Καταγραφή		2	7	10*
Εισήγηση νέων θέσεων			2	3

* 4 σε διαδικασία εκλογής

Το έκτακτο διδακτικό, το ειδικό διδακτικό και το τεχνικό προσωπικό έχει ως εξής:

Το έκτακτο, το Ειδικό Διδακτικό και το Τεχνικό Προσωπικό			
	Διδάσκοντες ΠΔ 407	ΕΕΔΙΠ	ΕΤΕΠ
Καταγραφή	7	3 υπό διορισμό	
Εισήγηση νέων θέσεων	8	2	5

Η τωρινή και η προτεινόμενη κατάσταση του Διοικητικού Προσωπικού φαίνεται στον πίνακα:

Το Διοικητικό Προσωπικό του Τμήματος		
	Μόνιμο	ΙΔΑΧ
Καταγραφή		4
Εισήγηση νέων θέσεων	2	2

Καταρχήν δεν υπάρχει ούτε ένα μόνιμο μέλος διοικητικού προσωπικού στο Τμήμα (ούτε καν στη γραμματεία), γεγονός που καθιστά δυσκολότερη την λειτουργία του. Οι επιπλέον προτεινόμενες θέσεις διοικητικού προσωπικού (Γραμματεία) είναι απολύτως απαραίτητες για το Τμήμα, καθώς το υπηρετούν προσωπικό είναι επιφορτισμένο με δυσβάστακτες αρμοδιότητες και είμαστε αναγκασμένοι — για τη λειτουργία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών — να απασχολούμε γραμματέα που αμείβεται από προγράμματα ΕΠΕΑΕΚ. Σύμφωνα με τον αναμορφωμένο πρόγραμμα σπουδών θα χρειαστούν επιπλέον θέσεις γραμματέων για διοικητική υποστήριξη του διδακτικού προσωπικού, το οποίο αναμένεται να αυξηθεί.

- ο **Πρόγραμμα Σπουδών**

- α) προπτυχιακό επίπεδο: συνολικός αριθμός μαθημάτων που προσφέρονται και διάκριση μεταξύ υποχρεωτικών και επιλογής

Στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών προσφέρονται 26 υποχρεωτικά μαθήματα (66 διδακτικές μονάδες) στα δύο πρώτα έτη σπουδών και περισσότερα από 70 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα, που μοιράζονται στις 2 κατευθύνσεις και από τα οποία οι φοιτητές επιλέγουν 20 καθώς και περισσότερα από 20 μαθήματα ελεύθερης επιλογής από τα οποία οι φοιτητές επιλέγουν 4 στα δύο τελευταία εξάμηνα των σπουδών τους. Το ΠΠΣ έχει αναμορφωθεί με τη δημιουργία δύο κατευθύνσεων «Γλώσσες και Πολιτισμός» και «Οικονομία και Πολιτική». Κατά την αναμόρφωσή του λήφθηκαν υπόψη οι νέες επιστημονικές και άλλες συνθήκες στο ελληνικό αλλά και το διεθνές περιβάλλον και καταβλήθηκε προσπάθεια ώστε το νέο πρόγραμμα σπουδών να δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές μας να διαμορφώσουν τόσο την επιστημονική όσο και την επαγγελματική τους ταυτότητα (βλ. παραπάνω).

- β) μεταπτυχιακό επίπεδο: συνολικός αριθμός μαθημάτων που προσφέρονται και διάκριση μεταξύ υποχρεωτικών και επιλογής

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών (Τ.Β.Σ.) του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (Π.Δ.Μ.) οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο: «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη» (ΦΕΚ 2325, τ. Β', 7-12-2007).

Το Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ. αποσκοπεί στην εμβάθυνση και στη διεύρυνση των γνώσεων για τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης με έμφαση στο οικονομικό

και πολιτικό τους γίνεσθαι, στην αμοιβαία οικονομική και πολιτική αλληλεπίδραση στο πλαίσιο της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αλλά και στη θέση τους στο ευρωπαϊκό και στο παγκόσμιο σύστημα διακυβέρνησης. Επιδίωξη του Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ. είναι η αρτιότερη δυνατή επιστημονική κατάρτιση των φοιτητών/τριών σε θέματα των ευρωπαϊκών και των διεθνών οικονομικών, επιχειρησιακών και πολιτικών σχέσεων μιας ειδικής γεωγραφικής περιοχής, όπως είναι η Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει 9 υποχρεωτικά μαθήματα και 3 υποχρεωτικά υποστηρικτικά στα δύο πρώτα εξάμηνα, ενώ οι φοιτητές επιλέγουν στο τρίτο εξάμηνο ένα από τρία προσφερόμενα ζεύγη μαθημάτων. Επίσης με την περάτωση των μαθημάτων οι φοιτητές παρουσιάζουν και παραδίδουν διπλωματική εργασία.

ο **Διεθνοποίηση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής δραστηριότητας**

- *συνεργασία με ιδρύματα της αλλοδαπής σε επίπεδο προγραμμάτων σπουδών*
- *συμμετοχή σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα,*

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών συμμετέχει σε ενώσεις και δίκτυα πανεπιστημίων των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης με στόχο την ακαδημαϊκή ανταλλαγή και την επιστημονική συνεργασία. Ειδικότερα:

- *κινητικότητα φοιτητών / σπουδαστών και ερευνητών*

Η συνεργασία του Τμήματός μας με τμήματα του εξωτερικού είναι σταθερή και συνεχώς εμπλουτίζεται. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS-Lifelong Learning, μέλη ΔΕΠ έχουν συμμετάσχει σε ανταλλαγές διδακτικού προσωπικού με πανεπιστημιακά ιδρύματα της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας. Παράλληλα, και στο πλαίσιο του προγράμματος «ERASMUS – Lifelong Learning, 2007-2013» (πρώην SOCRATES, δράση 2.2. του ERASMUS) απονέμονται υποτροφίες κινητικότητας στους φοιτητές του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών, προκειμένου να ολοκληρώσουν μέρος των προπτυχιακών τους σπουδών σε ευρωπαϊκά πανεπιστημιακά ιδρύματα. Η διάρκεια της περιόδου σπουδών στην αλλοδαπή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα ακαδημαϊκό έτος και θεωρείται ως χρόνος που αναλώθηκε στο οικείο ίδρυμα του φοιτητή. Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι, η κινητικότητα των φοιτητών του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών για το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 έχει ως εξής:

Ας σημειωθεί ότι, πέραν των όσων αναφέρονται παραπάνω, υπάρχουν από πλευράς των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος, ανεξάρτητες συμμετοχές σε επιστημονικά συνέδρια και συναντήσεις που διοργανώνονται από άλλα εκπαιδευτικά ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής αντίστοιχα. Οι συνεργασίες με άλλα ιδρύματα τόσο σε επίπεδο κινητικότητας καθηγητών όσο και φοιτητών είναι φυσικά πάρα πολύ θετικές και για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητο να ενταθούν την επόμενη προγραμματική περίοδο.

6. Σύνοψη

Η ετήσια έκθεση των συγκεντρωτικών στοιχείων για το ακαδημαϊκό έτος 2007-2009 που καταγράφει την υπάρχουσα κατάσταση στο Τ.Β.Σ. προβάλλει τόσο τα αδύναμα όσο και τα δυνατά σημεία του Τμήματος σε σχέση με τον μέσο όρο άλλων Τμημάτων.

Τα δυνατά σημεία του Τ.Β.Σ. αφορούν στην ποιότητα και αποτελεσματικότητα του επιστημονικού δυναμικού καθώς και στην αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας παρότι η πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. έχει μικρή σχετικά θητεία στους πανεπιστημιακούς χώρους και υπηρετεί ως επί το πλείστον σε χαμηλές βαθμίδες (λέκτορες και επίκουροι καθηγητές. Επίσης στα δυνατά σημεία περιλαμβάνονται και οι σχέσεις του ΤΒΣ με τους ΚΠΠ φορείς οι οποίοι αντιμετωπίζουν την ανάπτυξη συνεργασιών με το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών θετικά, καθώς το επιστημονικό δυναμικό του Τμήματος προσφέρει τα εχέγγυα για μια επιτυχημένα συνεργασία, όπως, επίσης, προσδίδει και αυξημένο κύρος στην ίδια τη συνεργασία.

Τα λιγότερο δυνατά σημεία αφορούν α) στη στελέχωση της Γραμματείας (ΠΠΣ & ΜΠΣ), των ΕΕΔΠ, ΕΤΕΠ και αποσπασμένων στο τμήμα (ιδιαίτερα λόγω της διδασκαλίας 7 βαλκανικών γλωσσών β) στις κτιριακές υποδομές και τα μέσα (το τμήμα από την δημιουργία του φιλοξενείται στα κτίρια της Παιδαγωγικής Σχολής) γ) στην υποστήριξη της ερευνητικής δραστηριότητας μέσα από τη χρηματοδότηση της συνεδριακής δραστηριότητας του προσωπικού, αλλά και τη προσβασιμότητα σε επιστημονικές βάσεις δεδομένων .

Ειδικότερα ως προς το πρώτο σημείο, τη στελέχωση της γραμματείας, των θέσεων ΕΕΔΠ, ΕΤΕΠ και αποσπασμένων στο Τμήμα, διαπιστώνεται επιτακτική ανάγκη πλήρωσής τους. Η γεωγραφική θέση και το μέγεθος της περιφέρειας όπου δραστηριοποιείται το Τ.Β.Σ. και το Π.Δ.Μ. εν γένει έχει ως αποτέλεσμα να μην γίνονται αρκετές αιτήσεις εκπαιδευτικών για απόσπαση αλλά και αυτές που τελικά πραγματοποιούνται δεν επαρκούν για την ομαλή λειτουργία του Τμήματος, που λόγω της ιδιαιτερότητας των γλωσσικών, ιδίως μαθημάτων του, δυσκολεύεται να καλύψει τις διδακτικές υποχρεώσεις. Επίσης η αρνητική αυτή κατάσταση επιτείνεται με την πολιτική του ΥΠΕΠΘ σχετικά με την απόσπαση των εκπαιδευτικών στα πανεπιστήμια σύμφωνα με την οποία δεν τηρούνται ούτε ακαδημαϊκά κριτήρια ούτε λαμβάνονται υπόψη οι πραγματικές ανάγκες των τμημάτων. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου ι) δεν είχαμε καμία απόσπαση για τη διδασκαλία των Βαλκανικών γλωσσών ιι) αποσπάστηκε καθηγήτρια Αγγλικής για τη

διδασκαλία της Τουρκικής, Καθηγήτρια της Γαλλικής για τη διδασκαλία της Ρουμανικής κ.κ. Μάλιστα, η κατάσταση αυτή επιτείνεται αρνητικά με τις ελάχιστες συμβάσεις βάσει του ΠΔ 407/80, που κάθε χρόνο ο αριθμός τους που αναλογεί στο Τμήμα βαίνει μειούμενος. Ως προς το δεύτερο σημείο, δηλαδή την οριστική επίλυση του κτιριακού ζητήματος του Τ.Β.Σ., βρίσκεται στη διαδικασία επίλυσής του τα τελευταία χρόνια-σύμφωνα με τις δηλώσεις και δεσμεύσεις της διοίκησης του Πανεπιστημίου καθώς και τον 4ετή προγραμματισμό του Πανεπιστημίου-εξακολουθεί, όμως, να πολλαπλασιάζει τις αρνητικές επιπτώσεις στη γενικότερη εικόνα του Τ.Β.Σ. Ως προς το τρίτο σημείο, δηλαδή την υποστήριξη της ερευνητικής δραστηριότητας μέσα από τη χρηματοδότηση της συνεδριακής δραστηριότητας του προσωπικού του ΤΒΣ, είναι γεγονός ότι ένα νέο και εξωστρεφές Πανεπιστημιακό Τμήμα έχει ανάγκη από τη συμμετοχή των μελών ΔΕΠ σε συνεδριακές δραστηριότητες εντός και εκτός Ελλάδος καθώς και την πραγματοποίηση συνεδρίων στους χώρους του. Η συνεδριακή δράση απαιτεί την κάλυψη αυτών των εξόδων από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου ή από τον τακτικό προϋπολογισμό του Τμήματος, ο οποίος ασφαλώς πρέπει να είναι πολύ μεγαλύτερος από τον σημερινό. Επιπλέον, είναι προφανές ότι ένα σύγχρονο πανεπιστημιακό ίδρυμα πρέπει να διαθέτει όλες τις απαραίτητες υποδομές που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία και θεωρούμε απλώς αυτονόητο ότι θα πρέπει να έχουμε πλήρη πρόσβαση σε όσο γίνεται περισσότερες επιστημονικές βάσεις δεδομένων καθώς και εξασφαλισμένες τις συνδρομές σε επιστημονικά περιοδικά των επιστημών που θεραπεύονται στο Τμήμα μας.

Σύνταξη ετήσιας έκθεσης συγκεντρωτικών στοιχείων 2008-09 εκ μέρους :

της Ο.Μ.Ε.Α. του Τ.Β.Σ.:

Αικατερίνη Σαρρή, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια*

των Ομάδων εργασίας του ΤΒΣ για την Ε. Α.:

Ιωάννης Μάνος, *Λέκτορας*

12. Παραρτήματα

Πίνακας 11-5.1. Μαθήματα Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

ΜΑΘΗΜΑ	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ II	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-4.html#ΠΟΕ132	NAI, 137	OXI	YE	NAI	NAI
ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-3.html#ΠΟΛ2099	NAI, 108-109	OXI	EE	NAI	NAI
ΎΣΤΕΡΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-2.html#/ΙΣΤ255	NAI, 87-88	OXI	EE	OXI	NAI
ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-1.html#ΑΓΓ151	NAI, 67	OXI	YE	NAI	NAI
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-2.html#/ΔΙΚ251	NAI, 80	OXI	Y	OXI	NAI
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΙΚΑΝΡΩΣΗ	http://www.balkans.gr	NAI, 80-81	OXI	Y	OXI	NAI
ΠΛΗΡΟΦΟΡΚΗ II	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-1.html#ΠΛΗ151	NAI, 63	OXI	Y	NAI	NAI
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-2.html#οικ251	NAI, 81-82	OXI	Y	NAI	NAI
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-1.html#/ΑΝΘ151	NAI, 62-63	OXI	Y	NAI	NAI
ΣΕΡΒΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-1.html#/ΣΕΡ151	NAI, 66	OXI	YE	NAI	OXI
ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ II	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-1.html#ΟΙΚ161	NAI, 63	OXI	Y	NAI	NAI
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ II	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-1.html#ΟΙΚ151	NAI, 61	OXI	Y	OXI	NAI
ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ II	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-1.html#/ΑΛΒ151	NAI, 65	OXI	YE	NAI	NAI
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-4.html#ΟΙΚ255	NAI, 133	OXI	YE	NAI	NAI
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-4.html#ΠΟΛ2099	NAI, 64	OXI	Y	NAI	NAI

	courses-yr-1.html#/ΠΟΛ151					
ΡΩΣΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ- IV	http://www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr-2.html#/ΡΩΣ251	NAI, 83	OXI	YE	NAI	OXI
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (II)	www.balkan.uowm.gr/ep-courses-yr4.html#/ΠΟΕ132	NAI, 128-129	OXI	Y	NAI	NAI

Πίνακας 11-5.2. Μαθήματα Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Μάθημα	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Διδακτικές Μονάδες	Υπόβαθρου (Υ) Επιστημονικής Περιοχής (ΕΠ) Γενικών Γνώσεων (ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδικευσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ II	ΝΑΙ	3	3	ΕΠ	Ε
ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ	ΝΑΙ	3	3	ΕΠ	Ε
ΎΣΤΕΡΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	ΝΑΙ	3	3	ΓΓ	ΚΑ
ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β'	ΝΑΙ	3	3		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	ΟΧΙ	3	3	ΓΓ	ΚΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΙΚΛΗΡΩΣΗ	ΝΑΙ	3	3	Υ	ΚΟ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΚΗ II	ΝΑΙ	3	3	Υ	ΚΟ
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	ΝΑΙ	3	3	ΕΠ	ΚΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ	ΝΑΙ	3	3	Υ	ΚΟ
ΣΕΡΒΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	ΝΑΙ	4	3	ΓΓ	
ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ II	ΝΑΙ	3	3	Υ	ΚΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ΟΧΙ	3	3		ΚΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ II				Υ	
ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ II	ΝΑΙ	4	3	Υ	Ε
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΝΑΙ	3	3		
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	ΝΑΙ	3	3		
ΡΩΣΙΚΉ ΓΛΩΣΣΑ- IV	ΝΑΙ	4	3	Υ	ΚΟ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (II)	ΝΑΙ	3	3	ΕΠ	Ε

Πίνακας 11-6.1 Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Κατανομή Βαθμών (%)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο αποφοίτων)
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2001-2002	-	-	-	-	
2002-2003	-	4	53	5	62
2003-2004	-	18	63	6	87
2004-2005	-	35	59	7	101
2005-2006	-	41	53	5	99
Σύνολο		98	228	23	349

Πίνακας 11-6.2 Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος εισαγωγής	Διάρκεια σπουδών (χρόνια)								Σύνολο
	K	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	K+6	Δεν έχουν αποφοιτήσει	
2000-2001 ¹	52	69	16	3	-	-	-	9	100
2001-2002	24	59	17	5	-	-	-	27	100
2002-2003	21	53	15	-	-	-	-	43	100
2003-2004	28	28	-	-	-	-	-	63	100
2004-2005	-	-	-	-	-	-	-	126	100
2005-2006	-	-	-	-	-	-	-	130	100
2006-2007	-	-	-	-	-	-	-	127	100

¹ K: κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα.

Πίνακας 11-8. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά Προγράμματα Σπουδών

	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004	2002-2003	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε ξένο ΑΕΙ	2	18	11			
Επισκέπτες φοιτητές ξένων ΑΕΙ στο Τμήμα	12	11				
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που μετακινήθηκαν σε άλλο ΑΕΙ	7	7	7			
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ που μετακινήθηκαν στο Τμήμα						

Στην Ενότητα αυτή παρατίθεται αναλυτικά ο κατάλογος των επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ και ειδικών επιστημόνων του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία.

Κεντρωτής Κυριάκος (αναπληρωτής καθηγητής)

Βιβλία/μονογραφίες

2006, Κ. Κεντρωτής, Θεωρήσεις και δράσεις των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ. Ταξιδεύοντας με οδηγό τον 'μικρό Πρίγκιπα', Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 265 σελ.

2003, Κ. Κεντρωτής, Θησέας και Μινώταυρος. Ο μίτος της ΚΕΠΠΑ και των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ, Εκδόσεις Παπαζήση & GeoLab, Αθήνα, 338 σελ.

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές

2007, Κ. Κεντρωτής, «Αναζητώντας την ευρωπαϊκή πιστοποίηση. Η ελληνική εξωτερική πολιτική στις αναλύσεις της γερμανικής επιστημονικής κοινότητας», Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου, τόμος 27, τεύχος 2, Θεσσαλονίκη, 303-322.

2007, Κ. Κεντρωτής, «Αγχωμένοι σύμμαχοι-δύσπιστοι εταίροι: οι σχέσεις της Ε.Ε. με την Ιαπωνία ανάμεσα στις περιφερειακές αναζητήσεις και στην παγκόσμια πολιτική», Αγορά χωρίς Σύνορα, Τόμος 13, τεύχος 1-Ιούνιος-Ιούλιος-Αύγουστος 2007, Αθήνα, 38-57.

2003, Κ. Κεντρωτής, «Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις στις αναλύσεις των αμερικανικών Think Tanks», Βαλκανικά Σύμμεκτα, τεύχ. 11, Θεσσαλονίκη, 409-431.

Πρακτικά συνεδρίων με κριτές

2007, Συμμετοχή στο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων, «Διεθνής Οργάνωση-Διεθνείς Οργανισμοί: Νομικές και πολιτικές όψεις» με την εισήγηση: «Χαμένη στις γειτονιές του κόσμου: οι περιφερειακές αναζητήσεις των εξωτερικών σχέσεων της Ε.Ε.» (υπό εκτύπωση)

2006, Συμμετοχή στο Α' επιστημονικό συνέδριο του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών (Φλώρινα) του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας για τις διαστάσεις της μετάβασης και την ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών της Βαλκανικής με την εισήγηση: «Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Βαλκάνια ανάμεσα στη γεωγραφία και στην ιστορία: αναζητήσεις δομών και υπερδομών», Πρακτικά, Θεσσαλονίκη 2007, σσ. 39-60

2006, Συμμετοχή στο συνέδριο της ΕΠΕΕΣ στην Αθήνα για τα 25 χρόνια της Ελλάδας στην Ε.Ε. με την εισήγηση: «Αναζητώντας την ευρωπαϊκή πιστοποίηση. Η ελληνική εξωτερική πολιτική στις αναλύσεις της γερμανικής επιστημονικής κοινότητας», Εκδόσεις Θεμέλιο, Αθήνα.

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

2007, Athena Balopoulou/Kyriakos Kentrotis, «Imperial profiles through the looking glass or the adventures of the Greek national Anthem in Translation-land», 20 χρόνια ΤΞΓΜΔ-Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Επετειακός τόμος, Εκδόσεις Δίαυλος, Αθήνα, pp.3-13.

2007, Κ. Κεντρωτής, «Από την Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα στην Ενωμένη Ευρώπη. Αναζητήσεις και πραγματικότητα», 20 χρόνια ΤΞΓΜΔ-Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Επετειακός τόμος, Εκδόσεις Δίαυλος, Αθήνα, σελ. 327-339.

2004, Κ. Κεντρωτής, «Πρόσφυγες και Μακεδονικό Ζήτημα στη Βουλγαρία μετά το 1989: Η περίπτωση της VMRO», Πρακτικά του διεθνούς συνεδρίου «Πρόσφυγες στα Βαλκάνια: Μνήμη και

ενσωμάτωση», που οργάνωσε το Ίδρυμα Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα και το Κέντρο Έρευνας Μακεδονικής Ιστορίας και Τεκμηρίωσης στη Θεσσαλονίκη, 20-21.12.2001, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2004, σ. 447-473.

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) χωρίς πρακτικά

2007, Συμμετοχή με εισήγηση στο XXI επιστημονικό συνέδριο της Ιταλικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης (SISP) στην Κατάνια/Catania. Τίτλος εισήγησης: European Union and the Balkans: multilevel structures between national interests, regional quests and global challenges.

2006, Συμμετοχή στο συνέδριο „International Relations in Eastern Europe“, που διοργανώνει το Institute for East-European Studies του Free University του Βερολίνου. Τίτλος εισήγησης: The Balkans as seen by Euro-Atlantic think tanks from 1990 to 2005.

2005, Συμμετοχή με εισήγηση στο διεθνές συνέδριο, «Images of Imperial Legacy», Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης. Τίτλος εισήγησης: Imperial profiles through the looking glass or the adventures of the Greek national Anthem in Translation-land.

Άλλα

5.6.2005, «Το μέλλον της Ευρώπης. Τα λάθη και οι προκλήσεις για τη Μ. Βρετανία», *ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ*, 17.

26.6.2005, «Η Μ. Βρετανία αντιμέτωπη με το δίλημμα του Μπέρναντ Σω», *ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ*, 8.

17.7.2005, «Οι βάρβαροι εκπολιτίστηκαν», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ*, 18.

Σαρρή Αικατερίνη (αναπληρώτρια καθηγήτρια)

Δημοσιεύσεις σε περιοδικά, τόμους και πρακτικά συνεδρίων με το σύστημα των κριτών τα τελευταία τρία (3) χρόνια

1. “Mentoring Support for New and early stage female entrepreneurs” The National Council of Graduate Entrepreneurship, working paper series, Spring 2007
2. “Female entrepreneurship, self-starting entrepreneurs and family business successors: A review of the Greek situation”, Compendium of Family Business Models from Around the World, The Family Owned Business Institute at Grand Valley State University and the Simmons College School of Management, Summer 2007
3. “Female Entrepreneurs’ Personal Characteristics and Motivation: A review of the Greek Situation”, *Women in Management Review*, Vol 20, 1, pp 24-36, 2005 (σε συνεργασία με Α. Τριχοπούλου)
4. “ Evaluation Research in Business Schools: Students’ Rating Myth”, *International Journal of Educational Management*, Vol 18, 3, pp 152-59, 2004 (συνεργασία με Ε. Πετρίδου)

-
5. «Διερεύνηση ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών των Ελληνικών επιχειρήσεων που προβαίνουν σε πράξεις Εξαγορών ή/και Συγχωνεύσεων», Επιστημονική Επετηρίδα Εφαρμοσμένης Έρευνας, vol. XII, No 2, 2006 pp23-50
 6. “Ο Βαθμός της Προσωπικής Δέσμευσης των Εργαζομένων (employeeship) και η Συναισθηματική Νοημοσύνη της επιχείρησης. Οι εφαρμογές της στη Διοίκηση των Επιχειρήσεων”, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τιμητικός τόμος καθ. Μ. Δελιβάνη, 2006.
 7. “Δημιουργία Ολοκληρωμένου Συστήματος Λογιστικής Πληροφόρησης και Διοίκησης Κόστους σε Επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών-Κέντρα Υγείας”, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Τιμητικός τόμος. 2005 (συνεργασία με Α. Βαζακίδη & Δ. Παπαδόπουλο)
 8. “Ανασκόπηση, Κριτική Ανάλυση και Κατηγοριοποίηση των θεωριών περί αιτιών και κινήτρων των Εξαγορών και Συγχωνεύσεων ή/και Συνασπισμών των Επιχειρήσεων”, Πανεπιστήμιο Πειραιώς Τιμητικός τόμος καθ. Α. Λάζαρη, τόμος II, σελ. 515-37, 2004 (συνεργασία με Δ. Παπαδόπουλο)
 9. “Mentoring female entrepreneurs: An evaluation of a Mentors’ training program”, 17th IntEnt Conference, Gdansk, Poland, July 2007
 10. “ Decision making in Quality Management: Branded Customer Service” “Balkan Quality Forum, 1-2 Δεκεμβρίου 2006, Θεσσαλονίκη (σε συνεργασία με Χρήστο Μακέδο)
 11. “Knowledge transfer from university to SMEs as a significant System Innovation element: a literature review”, Int. Conference on Entrepreneurship & Innovation in the countries of Black sea and the Balkans, Kavala, Nov. 2006 (σε συνεργασία με Α. Ντινίδου)
 12. “The function of internal control: detecting falsified financial statements using effective audits in Greece”, 1st conference in Accounting and Finance, Thessaloniki, August 2006 (σε συνεργασία με Α. Σταυρόπουλο, Ι. Καραγιάννη)
 13. “Taxation Criteria: decisive factor in decision making for choosing the optimal legal form”, 18th Conference 4E, Kozani, June 2006 (σε συνεργασία με Α. Σταυρόπουλο, Α. Χατζή)
 14. “Employees culture and work place learning conditions” 7th HRD conference, Tilburg, Netherlands, May 2006, (σε συνεργασία με Ε. Πετρίδου)
 15. “Mentoring Support for new and early stage female entrepreneurs” 16th IntEnt Conference, July 2006, Sao Paolo, Brazil (σε συνεργασία με Ε. Πετρίδου)

16. "Entrepreneurial education in Higher Education Institutes in Northern Greece", 15th IntEnt Conference, Surrey, UK, July 2005 (σε συνεργασία με Ε. Πετρίδου)
17. "Adding Value to Emotional Intelligence by Focusing on Developing Employee Culture. A case study analysis of a Greek Privatized company.", Colloque Europeen d' Intelligence Economique, January, 2005 Poitiers, France
18. " Business Excellence Model: Managing The Quality Process", Balkan Quality Forum, 2-3 Δεκεμβρίου 2004, Θεσσαλονίκη (σε συνεργασία με Χρήστο Μακέδο)

Πάππου Αικατερίνη (επίκουρος καθηγήτρια)

Στα ελληνικά:

1. Κλειστά φωνήεντα και η προφορά τους στα ρωσικά και στα νεοελληνικά (στα πλαίσια της διδασκαλίας της Ρωσικής σε Έλληνες). Πρακτικά του 6ο Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας (Ρέθυμνο 18 - 21 Σεπτεμβρίου 2003). 12 σελίδες (CD).
2. Ελληνικά ταυρορουμαίικα ιδιώματα της Μαριούπολης (ΝΑ Ουκρανία). Πρακτικά ημερίδας «Ιστορία και πολιτισμός των Ελλήνων της Διασποράς. Δεκέμβριος 2002. Εισαγωγή - Επιμέλεια: Βύρων Ναθαναήλ. Θεσσαλονίκη 2004, σελ.41-59.
3. Λεξιλογικοί αρχαϊσμοί της μαριουπολίτικης ελληνικής διαλέκτου. Πρακτικά του τέταρτου Διεθνούς Συνεδρίου Νεοελληνικής Διαλεκτολογίας (Αθήνα 6-8 Δεκεμβρίου 2001). Αθήνα 2003, 124-156 (σε συνεργασία με τον καθ. Henrich G.S.).
4. Ρωσικά και ουκρανικά λεξιλογικά δάνεια στην ελληνική μαριουπολίτικη διάλεκτο. Άνθη Φιλίας. Τιμητικό αφιέρωμα στον Καθηγητή Κωνσταντίνο Μηνά. Αθήνα, 2005, σσ. 337 – 348.
5. Ιδιαιτερότητες του ρωσικού συστήματος των συμφώνων και η διδασκαλία τους σε Έλληνες. – 8ο διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας. 29 Αυγούστου - 2 Σεπτεμβρίου 2007. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 15 σελ. (υπό έκδοση).
6. Οι Έλληνες Θρακιώτες της Κριμαίας και το ιδίωμά τους. -7ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας 8-10 Σεπτεμβρίου 2005, Πανεπιστήμιο York, 15 σελ. (υπό έκδοση).
7. Τα φωνολογικά λάθη στη διαγλώσσα των σλαβόφωνων μαθητών της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.- 14ο Διεθνές Συνέδριο της Εταιρείας Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας με τίτλο: Εξελίξεις στην Έρευνα της Γλωσσικής Εκμάθησης και Διδασκαλίας. Περίληψη (σε συνεργασία με: Α. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Μ. Μητσιακή και Γ. Φωτιάδου). 14-16 Δεκεμβρίου 2007, Θεσσαλονίκη, 12 σελ.(υπό έκδοση).

8. «Η συμβολή των μεταφράσεων στα μαριουπολίτικα: Η περίπτωση του Α. Π. Τσέχοφ». Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη. –Θεσσαλονίκη. 290 σελ. (υπό έκδοση).

9. Το έτος της Ρωσικής Γλώσσας στο εξωτερικό. – Περιοδικό «New Star», Φεβρουάριος-Μάρτιος 2007, Θεσσαλονίκη, σελ 7.

10. Η σημερινή κατάσταση της Ρωσικής Γλώσσας στην Ελλάδα και οργανισμός «Ρωσικός Κόσμος» της Μόσχας. – Περιοδικό «Βορειοδυτικά» του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Προσωρινή Συντακτική Επιτροπή Α.Ανδρέου, Μ.Σουλιώτης, Α.Τομπουλίδη. Φλώρινα-Κοζάνη, 3 σελ. (υπό έκδοση).

11. Κριμαιοαζοφική διάλεκτος. Στο βιβλίο: Νεοελληνικές διάλεκτοι. Επιστημονική επιμέλεια: Χ. Τζιτζιλής. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη), Θεσσαλονίκη (σε συνεργασία με τον καθ. Χ. Τζιτζιλή), 60 σελίδες (υπό έκδοση).

Στα

ρωσικά:

12. Η μορφοφωνηματική αρχή της ρωσικής ορθογραφίας και η χρήση της στη διδασκαλία της ρωσικής γλώσσας (στα πλαίσια της εκμάθησης της ρωσικής ορθογραφίας από Έλληνες φοιτητές). 8ο Συμπόσιο Ρωσικής Γλώσσας ως ξένης . Διεθνή Ένωση Καθηγητών Ρωσικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας (Βελίκο Τίρνοβο 4 – 7 Απριλίου 2002). Βελίκο Τίρνοβο, 2003 σελ. 449-452.

13. Οι αρχές της Φωνολογικής Σχολής της Μόσχας και η σχέση τους με την ορθογραφία της Ρωσικής Γλώσσας (στα πλαίσια της διδασκαλίας των σλαβικών μαθημάτων στα πανεπιστήμια της Ελλάδας). 8ο Συμπόσιο Ρωσικής Γλώσσας ως ξένης . Διεθνής Ένωση Καθηγητών Ρωσικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας (Βελίκο Τίρνοβο 4 – 7 Απριλίου 2002). Βελίκο Τίρνοβο, 2003, σελ. 422 – 424.

14. Φρασεολογισμοί που δηλώνουν τα μέλη του σώματος στα ρωσικά και στα νεοελληνικά και η χρήση τους στη διδασκαλία της γλώσσας. 10ο Διεθνές Συνέδριο Ένωσης Καθηγητών Ρωσικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας, αφιερωμένο στην επέτειο των 300 χρόνων από την ίδρυση της Αγίας Πετρούπολης (Α. Πετρούπολη 30.06. – 4.07. 2003). Α. Πετρούπολη 2003, σελ.164 – 175 (σε συνεργασία με τον καθ. Χ. Συμεωνίδη).

15. Δύσκολες περιπτώσεις της φωνητικής και μορφολογίας της ρωσικής γλώσσας σε σύγκριση με τη νεοελληνική. 2ο Διεθνές Συνέδριο της ρωσικής γλώσσας με τίτλο: Ρωσική γλώσσα: ιστορία και σύγχρονη εποχή. Πανεπιστήμιο Λομονόσοβ της Μόσχας. 18 – 21 Μαρτίου 2004, 507-508.

16. Προβλήματα μετάφρασης των έργων του Τσέχοφ στα ελληνικά. –Molodye issledovateli Chéhova [Οι νέοι ερευνητές του έργου του Τσέχοφ]. Πρακτικά του 5ου Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου. Τεύχος 5, Μόσχα 2005, σελ. 46 – 52 (σε συνεργασία με Παπαϊωάννου Ζ., Σπυρίδου Α.).

17. Ο «Γλάρος» και οι «Τρείς αδερφές» στην ελληνική σκηνή. -Molodye issledovateli Chéhova [Οι νέοι ερευνητές του έργου του Τσέχοφ]. Πρακτικά του 5ου Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου. Τεύχος 5, Μόσχα 2005, σελ.351 – 358 (σε συνεργασία με Γαβριηλίδου Ντ.).

18. Η μελέτη του πτωτικού συστήματος της ρωσικής σε σύγκριση με το νεοελληνικό σύστημα. Αιτιατική και Προθετική. – MAPRYAL 2006. 9ο Διεθνές Συμπόσιο της Διεθνούς Ένωσης Καθηγητών Ρωσικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας με τίτλο: Θεωρητικά και μεθοδολογικά προβλήματα της ρωσικής γλώσσας ως ξένης. Νέες τεχνολογίες στη γλωσσολογία και στη διδακτική της γλώσσας. Βουλγαρία Βελίκο Τίρνοβο, 5-8 Απριλίου 2006, σελ.156 –158.

19. Προφορά και ορθογραφία των καταλήξεων των ουσιαστικών, επιθέτων, αριθμητικών και αντωνυμιών της ρωσικής γλώσσας (στα πλαίσια διδασκαλίας της ρωσικής σε Έλληνες φοιτητές).- Διεθνές Συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης Καθηγητών Ρωσικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας. Βουλγαρία, Πλόβντιβ. 2006. 110 - 117.

20. Φωνητική-φωνολογική ερμηνεία των [j] και [i] στη ρωσική και νεοελληνική γλώσσα. – 3ο Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: «Ρωσική γλώσσα: διαχρονία και συγχρονία». Μόσχα. Πανεπιστήμιο Λομονόσοφ. 20-23 Μαρτίου 2007. 435- 436.

21. Νεοελληνικές Διάλεκτοι των Παρευξείνιων χωρών και η ταξινόμησή τους.- Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με τίτλο « Η ανάπτυξη του ελληνισμού στην Ουκρανία. Πρακτικά Συνεδρίου. Μαριούπολη 2007, 392-394.

22. Αντιπαραθετική ανάλυση του συμφωνικού συστήματος της ρωσικής και νεοελληνικής γλώσσας. Χ1 Διεθνές Συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης Καθηγητών Ρωσικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας, αφιερωμένο στο έτος (2007) της Ρωσικής Γλώσσας, με τίτλο « Ο κόσμος της ρωσικής λέξης και ο ρωσικός λόγος στον κόσμο». Βάρνα, 17 – 22 Σεπτεμβρίου 2007. - Σόφια. 2007. Τόμος 5, 101 –105.

Νίκας Χρήστος (επίκουρος καθηγητής)

1. «Οι Επιπτώσεις της Ενδιάμεσης Συμφωνίας Ελλάδας-ΠΓΔΜ στις Οικονομικές τους Σχέσεις», εργασία που συμπεριελήφθη στο συλλογικό τόμο «Αθήνα-Σκόπια η Επτάχρονη Συμβίωση 1995-2002» (επ. Ε. Κωφός-Β. Βλασιδής), Αθήνα, Παπαζήσης, 2003. Το βιβλίο εκδόθηκε το 2005 στην Αγγλική από το ΕΛΙΑΜΕΠ
2. «The Greek Trade with Romania and Bulgaria: Recent Trends and Perspectives» με τους Ι. Παπαδημητρίου και Ν. Κουτσουπιά, εισήγηση που παρουσιάστηκε στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στο Targoviste της Ρουμανίας 4-6 Νοεμβρίου 2004. Η εργασία περιλήφθηκε στον τόμο πρακτικών του συνεδρίου, Targoviste, Editura Economica, σσ. 30-40.
3. «Movements of Labor in the Globalization Era: An Economic Analysis of the Movements in an Enlarging European Union» με την Ε. Δελιβάνη, εισήγηση που παρουσιάστηκε στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στο Targoviste της Ρουμανίας 4-6 Νοεμβρίου 2004. Η εργασία περιλήφθηκε στον τόμο πρακτικών του συνεδρίου, Targoviste, Editura Economica, σσ. 78-87. Εκτεταμένα αποσπάσματα της περιλήφθηκαν και στο βιβλίο του Δ. Μάρδα «Από την ΕΟΚ στην Ε.Ε.», Θεσσαλονίκη, Ζυγός, 2005.
4. «Μετακινήσεις Κεφαλαίου και Εργασίας. Σχέση Συμπληρωματικότητας ή Υποκατάστασης: - Η Ελληνική Εμπειρία με την ΠΓΔΜ και την Αλβανία», Αγορά Χωρίς Σύνορα, τεύχος Μαΐου

2004, σσ. 198-217.

5. «Οι Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις στην Εποχή της Παγκοσμιοποίησης», με τον Δ. Χριστοδούλου, Αθήνα, Γκιούρδας, 2004, σ. 354.
6. «Economic Growth through Remittances: Lessons from the Greek Experience of the 1960s Applicable to the Albanian Case», με τον R. King, «Journal of Southeastern Europe and the Balkans», Vol.7, No.2, Αύγουστος 2005, σσ. 235-57.
7. «Δείκτης Εξαγωγικής Εξειδίκευσης και Μετάβαση: Η Περίπτωση του Ενδοβαλκανικού Εμπορίου», με την Ε. Δελιβάνη, η εργασία περιλήφθηκε στον τιμητικό τόμο Μ. Νεγρεπόντη-Δελιβάνη που εξέδωσε το Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2006, σσ. 85-118.
8. «Δωσιλογισμός και Οικονομικός Παραλογισμός: Παραοικονομία και Υπερπληθωρισμός στην Κατοχική Ελλάδα», εργασία που συμπεριελήφθη μετά από αξιολόγηση στο συλλογικό τόμο (επιμ. Μιχαήλδη Ι., Η. Νικολακόπουλου και Χ. Φλάϊσερ) «Εχθρός Εντός των Τειχών», Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2006, σσ. 147-70.
9. «Οι Εμπορικές Συναλλαγές με τις Χώρες της Πρώην Γιουγκοσλαβίας: Διαχρονική Εξέλιξη και Προοπτικές» με το Ν. Κουτσουπιά, εργασία που συμπεριελήφθη μετά από αξιολόγηση στον τόμο πρακτικών του 17^{ου} Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου Στατιστικής που πραγματοποιήθηκε στη Λευκάδα 14-18 Απριλίου 2004, Αθήνα, Ζήτη, 2005, σσ. 333-40.
10. «Ανάλυση των Εμπορικών Συναλλαγών της Ελλάδας με τις Άλλες Βαλκανικές Χώρες», με τους Γ. Παπαδημητρίου και Ν. Κουτσουπιά, η εργασία αυτή περιλήφθηκε στον τιμητικό τόμο Α. Ιγνατιάδη που εξέδωσε το Τμήμα Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2007, σσ. 871-97.
11. «Traffic Flows Forecasting in an Uncertain Economic and Geopolitical Environment: The Case of the Pan-European Corridor X » με τους G. Mintsis, C. Taxiltari, S. Basbas, M. Miltiadou, S. Papadopoulos και Α. Tsoukala, εισήγηση που παρουσιάστηκε στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στην Κωνσταντινούπολη 5-7 Ιουλίου 2004. Η εργασία περιλήφθηκε στα ηλεκτρονικά πρακτικά του συνεδρίου.
- 12 «Competing for Remittances» με τους Ν. DeZwager, Ι. Gedeshi και Ε. Germenji», μονογραφία που εκδόθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Μετανάστευσης (International Organization for Migration – Ι.Ο.Μ.) στο Πλαίσιο του προγράμματος CARDS της Ε.Ε. , Ι.Ο.Μ., Τίρανα, 2005.
13. «Remittances and the Financing of Economic Development: Some Comments on the Albanian National Strategy on Migration and the Draft Action Plan Documents», εργασία που συμπεριελήφθη μετά από αξιολόγηση στο συλλογικό τόμο “Workshop on the National Strategy for Migration: Selected Papers”, Tirana, IOM, 2005.
14. «Άδελφοι Πόροι και Οικονομική Ανάπτυξη: Η Περίπτωση της Ελλάδας στη Μεταπολεμική Περίοδο», μονογραφία 318 σελίδων, Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο, 2006.
15. «Greek-Balkan Trade: Factor Endowment Versus Intra-Industry», εργασία που συμπεριελήφθη μετά από αξιολόγηση στο συλλογικό τόμο (επιμ. Kumar Α. και Kandzija V..) “Economic Integration: Prospects and Dilemmas”, Slovenia, University of Ljubljana Publications, 2007, σσ. 485-95.
16. «Διακλαδικό ή Ενδοκλαδικό Εμπόριο; Η Ανάλυση των Δεδομένων των Ελληνο-αλβανικών Εμπορικών Συναλλαγών» με το Ν. Κουτσουπιά, «Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων», τεύχος 8 (2007), σσ. 156-64.

17. «Η Αποταμιευτική Συμπεριφορά και τα Εμβάσματα των Αλβανών Μεταναστών στην Ελλάδα», εργασία που παρουσιάστηκε στο συνέδριο που διοργάνωσε το Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής στην Αθήνα το Νοέμβριο του 2006 και έχει επιλεγεί από επιτροπή κριτών για να συμπεριληφθεί σε τόμο που θα εκδώσει το ΙΜΕΠΟ.
18. «Management of Cultural and Architectural Heritage and Regional Development Through Tourism», Με τις Ε. Γαβρά και Ε. Δελιβάνη. Η εργασία αυτή παρουσιάστηκε στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στο Targoviste της Ρουμανίας το Νοέμβριο του 2006. Η εργασία περιλήφθηκε στον τόμο πρακτικών του συνεδρίου.
19. «Growing through Community Support: The Case of the E.U. and the Perspectives for the New Member-States». Η εργασία αυτή παρουσιάστηκε στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στο Targoviste της Ρουμανίας το Νοέμβριο του 2006. Η εργασία περιλήφθηκε στον τόμο πρακτικών του συνεδρίου.
20. «Η Συμβολή των Απολαβών από τα Χρηματοδοτικά Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας». Η εργασία αυτή παρουσιάστηκε στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στην Κομοτηνή τον Οκτώβριο του 2005.
21. «Η Μακροοικονομική Πολιτική των Κυβερνήσεων Νέας Δημοκρατίας και ΠΑ.ΣΟ.Κ. μετά το 1990 – Ομοιότητες και Διαφορές». Άρθρο που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ στο τεύχος της 29^{ης} Οκτωβρίου 2006.
22. «Ανάλυση Δεδομένων της Αποταμιευτικής και Επενδυτικής Συμπεριφοράς των Αλβανών Μεταναστών». Με το Γ. Μπακλαβά. Εργασία που παρουσιάστηκε στο Διεθνές Συνέδριο Ανάλυσης Δεδομένων που έγινε στην Καρδίτσα το Σεπτέμβριο του 2007.

Μακρής Γιώργος (επίκουρος καθηγητής)

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές:

1. **«La transition dans les pays balkaniques et les obstacles à la stabilisation macroéconomique: le cas de l'Albanie, de la Bulgarie et de la Roumanie»**, *Balkanologie: revue d'études pluridisciplinaires*, vol. VII (1), Juin 2003, 189 – 206, ISSN: 1279-7952.
2. **«La Politique Monétaire des Pays du Sud-Est Européen en vue de leur adhésion à l'U.E. et son impact sur leur croissance économique»**, *Les Cahiers du CEDIMES*, vol.1 (2) – Nouvelle série, 2007, 63 – 83, ISSN: 1764-4267.

Πρακτικά συνεδρίων με κριτές:

1. **«Ο ρόλος των άμεσων ξένων επενδύσεων στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών σε μετάβαση»**, Β΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Διεθνούς Πολιτικής Οικονομίας – Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (ΙΔΟΣ), Αθήνα, 16-18 Σεπτεμβρίου 2005, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, 32 σελίδες, CD-ROM, arch. "The impact of FDI on Development – Economic and Political Dimensions (Greek).
2. **«Η θεωρητική τοποθέτηση των διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών σε σχέση με τη μετάβαση: η περίπτωση των βαλκανικών χωρών»**, σε συνεργασία με τη Μ.-Ε. Βουτσά, Α΄ Επιστημονικό Συνέδριο του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών του Πανεπιστημίου

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους:

1. **«Παγκοσμιοποίηση και καθεστώς συναλλαγματικών ισοτιμιών για τις οικονομίες σε μετάβαση»**, Διεθνής Πολιτική Οικονομία, εκδόσεις Παπαζήση, επιμέλεια Α. Κόντη και Χ. Τσαρδανίδη, Αθήνα, 2005, 425 – 449, ISBN: 960-02-1871-4.

Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς πρακτικά με κριτές:

1. **«After the first stage of transition in Central and Eastern European Countries: the challenge for real convergence with EU»**, *European Association for Comparative Economic Studies (EACES) 8th Conference – «EU Enlargement – What Comes After 2004?»*, Βελιγράδι, 23-25 Σεπτεμβρίου 2004, 23 σελίδες.
2. **«La Politique Monétaire des Pays du Sud-Est Européen en vue de leur adhésion à l'U.E. et son impact sur leur croissance économique»**, *Α΄ Διεθνές Συνέδριο του Τμήματος Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Ανάπτυξης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης – Ινστιτούτου CEDIMES – Πνευματικού Ιδρύματος Δημήτρη και Μαρίας Δελιβάνη*, Κομοτηνή, 13-16 Οκτωβρίου 2005, 27 σελίδες.

Έρευνα:

1. **«Περιφερειακή Οικονομική Ανάπτυξη στην Παραμεθόρια Ζώνη Ελλάδας – Π.Γ.Δ.Μ.»**, Φλώρινα, 2007. Η έρευνα αυτή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος INTERREG IIIA και αποτελεί μέρος της συμμετοχής του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών του ΠΔΜ σε αυτό.

Κουτσουπιάς Νίκος (επίκουρος καθηγητής)

ΕΔ022] Διερεύνηση των άμεσων επενδύσεων Βορειοελλαδικών επιχειρήσεων σε Βαλκανικές και άλλες χώρες

(Πρακτικά 16ου Στατιστικού Συνεδρίου "Στατιστική Θεωρία και Ανάλυση Δεδομένων στις Κοινωνικές και Οικονομικές Επιστήμες, Απρ-Μάιος 2003, σελ. 289-296) σε συνεργασία με τον Κυριακίδη Γ.

[ΕΔ023] Φοιτητές και Internet : Δικτυακοί Προορισμοί στα Εργαστήρια Πληροφορικής της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας

(Πρακτικά 2ου Πανελλήνιου Συνεδρίου ΣΕΠΔΕΘ -υπό έκδοση) σε συνεργασία με τους Κυρίδη Α., Κασκάλη Θ.

[ΕΔ024] Web Access Data Visualization with Data Analysis Methods

(WSEAS Transactions on Computers, n.2, vol.3 April 2004, New Jersey- U.S.A., pp.507-512)

[ΕΔ025] Οι Εμπορικές Συναλλαγές της Ελλάδας με τις χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας: Διαχρονική Εξέλιξη και προοπτικές

(Πρακτικά 17ου Πανελλήνιου Συνεδρίου, ΕΣΙ, Λευκάδα 14 - 18 Απριλίου 2004 σελ. 333-340) σε συνεργασία με τον Νίκα Χ.

[ΕΔ026] The Greek Trade with Romania and Bulgaria: Recent Trends and Perspectives

(Le Management de la Transition, VI Seminaire International, Cucui I., Albagli C., Stegaroiu I., (eds), Editura Economica, Bucuresti Romania, Vol. 1, 2004, pp. 31-40) σε συνεργασία με τους Papadimitriou I., Nikas C.

[ΕΔ027] Χαρακτηριστικά παραγωγικών κλάδων σε Βόρεια Ελλάδα, Βαλκάνια και Ε.Ε. όπου πραγματοποιούνται άμεσες επενδύσεις

(Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων, Επιστημονικό Περιοδικό Ελληνικής Εταιρίας Ανάλυσης Δεδομένων, 2005, τ.6, σελ. 129-137)

σε συνεργασία με τον Κυριακίδη Γ.

[ΕΔ028] Εφαρμογές Ανάλυσης Δεδομένων, Μέθοδοι: Factor Analysis, Cluster Analysis, Λογισμικό: S-Pro v.2.0

(Εκδόσεις Α. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2005, σελίδες 180)

[ΕΔ029] Διερευνώντας Οικονομικούς Δείκτες με μεθόδους της Ανάλυσης Δεδομένων

(Συλλογικός τόμος προς τιμήν της καθηγήτριας Μ. Δεληβάνη, Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας - Θεσσαλονίκη 2006, σσ. 427-462)

[ΕΔ030] Ανάλυση των Εμπορικών Συναλλαγών της Ελλάδας με τις άλλες Βαλκανικές Χώρες

(Συλλογικός τόμος προς τιμήν το καθηγητή Α. Ιγνατιάδη, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας –Θεσσαλονίκη 2007, σσ. 871-898) σε συνεργασία με τους Παπαδημητρίου Γ., Νίκα Χ .

[ΕΔ031] Οικονομικός Χώρος της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης

(Τεχνολογική Προοπτική Διερεύνηση στην Κεντρική Μακεδονία, Επιτροπή Ερευνών Α.Π.Θ., Μαρούλης Ν., Τόλιας Ι., (επιμ.), 2004, σελ. 394-446) σε συνεργασία με τους Καυκαλά Γ., Αγγελίδη Π., Καιρίδη Δ., Λαμπριανίδη Λ., Τσιακίρη Σ., Φουτάκη Δ.,

[ΕΔ032] Παράγοντες που επηρεάζουν τη φωνολογική ενημερότητα Ελλήνων φοιτητών κατά την εκμάθηση της τουρκικής γλώσσας

(Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων, Επιστημονικό Περιοδικό Ελληνικής Εταιρίας Ανάλυσης Δεδομένων, 2007, τ.8, σελ. 82-93) σε συνεργασία με τον Ιορδάνογλου Α.

[ΕΔ033] Εθνικοί στόχοι και εθνικές τελετουργίες. Ο ρόλος των σχολικών γιορτών

(Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων, Επιστημονικό Περιοδικό Ελληνικής Εταιρίας Ανάλυσης Δεδομένων, 2007, τ.8, σελ.142-155) σε συνεργασία με τους Γκόλια Β., Κυρίδης Α., Βαμβακίδου Ι.

[ΕΔ034] Διακλαδικό ή ενδοκλαδικό εμπόριο: Η ανάλυση των δεδομένων των Ελληνο-Αλβανικών εμπορικών συναλλαγών

(Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων, Επιστημονικό Περιοδικό Ελληνικής Εταιρίας Ανάλυσης Δεδομένων, 2007, τ.8, σελ.156-164) σε συνεργασία με τον Νίκα Χ.

[ΕΔ035] Visualizing Web Navigation Patterns with Factor Analysis

(Applied Informatics & Communications, Le M. H. et.al. (eds) , WSEAS, Stevens Point, WI, USA, 2007, pp 382-387)

[ΕΔ035b] και στο Proceedings of the 7th WSEAS International Conference on Applied Informatics and Communications, AIC'07 , CD-ROM.

[ΜΔ1] Συνάντηση για την Πληροφορική στην εκπαίδευση.

(Εισήγηση μετά από πρόσκληση της 1ης Περιφέρειας Π.Ε. Νομού Ημαθίας, Παρασκευή 30/1/2004, Εφημερίδα Ημερησία Βέροιας και <http://dipe.ima.sch.gr/grss1/actions/varv2004.htm>)

[ΜΔ2] Δημοσκόπηση – Έρευνα σχετικά με τις επιλογές μέσω Μαζικής Ενημέρωσης των Κατοίκων του νομού Φλώρινας.

(*Εκδόθηκε Δελτίο Τύπου και δημοσιεύτηκε στον ημερήσιο τύπο - μεταξύ άλλων και στη "Μακεδονία της Κυριακής", 12-2-2006, σελ. 79) σε συνεργασία με τον Βλασίδη Β.*

Ζάικος Νίκος (επίκουρος καθηγητής)

BIBΛΙΑ /ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

(1.) Διεθνές δίκαιο και συνεργασία με τον εχθρό – Η νομική φύση των κυβερνήσεων «ανδρείκελων» του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου από την άποψη του διεθνούς δικαίου, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σταμούλη, 2006

(2.) Π. Νάσκου Περράκη – Ν. Ζάικος, Εισαγωγή στο δίκαιο των διπλωματικών και προξενικών σχέσεων – Θεωρία και πρακτική, Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2003

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ

(1.) «Η Ενδιάμεση Συμφωνία Ελλάδας-ΠΓΔΜ. Προοπτικές και εξελίξεις κατά το διεθνές δίκαιο», στο Ε. Κωφός – Β. Βλασίδης (Επιμ.), Αθήνα-Σκόπια (1995-2002): Η επτάχρονη συμβίωση, Εκδόσεις Παπαζήση/ Κέντρο Μακεδονικής Ιστορίας και Τεκμηρίωσης – Ίδρυμα Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα, 2003, σ. 21-67

(2.) "The Interim Accord: Prospects and developments in accordance with international law", E. Kofos – V. Vlasidis (Ed.), Athens-Skopje: An uneasy symbiosis (1995-2002), Athens: Hellenic Foundations for European and Foreign Policy (ELIAMEP), Research Center for Macedonian History and Documentation/ Museum of the Macedonian Struggle Foundation, 2005, σ. 21-54

(3.) «Διεθνές δίκαιο και συνεργασία με τον εχθρό. Η περίπτωση των κυβερνήσεων 'ανδρείκελων' κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο», στο Ι. Μιχαηλίδης – Η. Νικολακόπουλος – Χ. Φλάισερ (Επιμ.), «Εχθρός» εντός των τειχών – Όψεις του δωσιλογισμού στην Ελλάδα της Κατοχής, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2006, σ. 123-145

(4.) «Διεθνές δίκαιο και εμφύλιοι πόλεμοι: Η περίπτωση του Ελληνικού Ζητήματος», στο Ι. Μουρέλος – Ι. Μιχαηλίδης (Επιμ.), Ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος: Μια αποτίμηση – Πολιτικές, ιδεολογικές, ιστοριογραφικές προεκτάσεις, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2007, σ. 33-56

(5.) "Reflections on contemporary international law-making related to labour migration", στο Α. Κ. Issacs (Ed.), Immigration and emigration in historical perspective, Pisa: Edizioni Plus – Pisa University Press (CLIOHRES.net), 2007, σ. 7-26

(6.) «Θεσμικές υποδομές με ειδική αναφορά στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο», στο Ι. Σ. Κολιόπουλος – Ι. Δ. Μιχαηλίδης, Φλώρινα: Πύλη των Βαλκανίων, Αξονική τομογραφία του Νομού, Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών (Μακεδονική Βιβλιοθήκη Αρ. 103), 2007, σ. 17-45

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΧΩΡΙΣ ΚΡΙΤΕΣ

(1.) «Το έγκλημα της γενοκτονίας και η συλλογική μνήμη της διεθνούς κοινωνίας», στο Κ. Κούφα – Φ. Παζαρτζή (Διεύθυνση έκδοσης), Η διεθνής ποινική δικαιοσύνη ως μηχανισμός επιβολής του διεθνούς δικαίου, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα (Ινστιτούτο Διεθνούς Δημοσίου Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων Θεσσαλονίκης/ Ένωση Διεθνούς Δικαίου – Ελληνικός Κλάδος της International Law Association), 2007, σ. 271-303

ΑΛΛΑ

Δομνίτσα Λανίτου-Καβουνίδου, Αθλητική βιογραφία – Ιστορικές και κοινωνικοπολιτικές διαστάσεις της διεθνούς γυναικείας αθλητικής κίνησης (με τη συνεργασία του Δ. Γαργαλιάνου), Θεσσαλονίκη: Εκδ. Σταμούλη, 2004

Βλασίδης Βλάσης (λέκτορας)

Βιβλία/Μονογραφίες

Βασίλειος Νικόλτσιος, Βλάσης Βλασίδης, 65+1 ιστορικά μουσεία της Ελλάδας, Θεσσαλονίκη, Οι φίλοι του Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα, 2004.

Επιμέλεια επιστημονικού τόμου

1. Ευάγγελος Κωφός, Βλάσης Βλασίδης (επιμ.), Αθήνα-Σκόπια. Η επτάχρονη συμβίωση, Αθήνα, Παπαζήσης, 2004.
2. Evangelos Kofos, Vlasidis Vlasidis (eds.), *Athens-Skopje. An Uneasy Symbiosis*, Athens, ELIAMEP, 2005.

Πρακτικά συνεδρίων με κριτές

1. Eleni Gavra, Vlasia Vlasidis 'Military Cemeteries of the First World War in Macedonia Region: Routes of Reading History in Search the Common Cultural Heritage', Nina Avramidou (ed.), 1st Specialty International Conference on Monumental Cemeteries. Knowledge, Conservation, Restyling and Innovation, (Modena, 3-5 May, 2006), Roma, 2007, ISBN 978 88 54801147-8, vol. 1, pp.179-189.

Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

1. "Οργάνωση και δράση των Βουλγάρων κομιτατζήδων στο βάλτο των Γιαννιτσών", Α' Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο. Ο Αγώνας στο Βάλτο των Γιαννιτσών (Γιαννιτσά, χ.χ.), 150-159.
2. " Η απελευθέρωση των Γιαννιτσών μέσα από τον βουλγαρικό Τύπο της εποχής", Β' Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο. 90 χρόνια από τους βαλκανικούς Πολέμους (Γιαννιτσά, 2003).
3. "Η απελευθέρωση της Φλώρινας μέσα από το βουλγαρικό Τύπο της εποχής", Πρακτικά του συνεδρίου με θέμα: "Φλώρινα 1912-2002, Ιστορία και Πολιτισμός" της Παιδαγωγικής Σχολής της Φλώρινας και του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών του ΑΠΘ, Φλώρινα, 2004, σσ.35-44.
4. «Οργάνωση πληθυσμών στην ευρύτερη περιοχή της Καστοριάς», στο Μακεδονικός Αγώνας-Πάυλος Μελάς (Επιστημονικό συνέδριο-εκδηλώσεις μνήμης), Καστοριά, Έκδοση Ιεράς Μητρόπολης Καστοριάς, 2005, σσ.135-155.

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

1. " Εμείς και οι άλλοι. Η εικόνα της Ελλάδας μέσα από τον Τύπο και στο εκπαιδευτικό σύστημα της FYROM (1995-2002)", Ευάγγελος Κωφός, Βλάσης Βλασίδης (επιμ.), Αθήνα-Σκόπια. Η επτάχρονη συμβίωση, (Αθήνα, Παπαζήσης, 2004), σς.
2. «We and the Others: Greece' s image in FYROM 's Press and Educational System (1995-2002)», Evangelos Kofos, Vlasia Vlasidis (eds.), Athens-Skopje. An Uneasy Symbiosis, Athens, Eliamep, 2005, pp.253-316.
3. «Μετανάστες και ΜΜΕ στην Ελλάδα του 20ου αι.», Χρήστος Φραγκονικολόπουλος (επιμ.), ΜΜΕ. Κοινωνία και Πολιτική. Ρόλοι και Λειτουργία στη Σύγχρονη Ελλάδα, Αθήνα, Σιδέρης, 2005, σς.221-239.
4. «Το παρόν και το μέλλον των κρατικών πρακτορείων ειδήσεων στα Βαλκάνια και την Ελλάδα, στο Χρήστος Α. Φραγκονικολόπουλος (επιμ.), ΜΜΕ. Κοινωνία και Πολιτική. Ρόλος και Λειτουργία στη Σύγχρονη Ελλάδα, Αθήνα, Σιδέρης, σσ.573-596.
5. «Ο παπά-Σταύρος Τσάμης: Εκκλησία και Εκπαίδευση», στο Αρχιμ. Ειρηναίος Ι. Χατζηγεφραιμίδης (επιμ.), Ο παπα-Σταύρος Τσάμης (1870-1906), Φλώρινα, Παιδαγωγικό Τμήμα, 2007, σσ.101-109.
6. «Ο αλυτρωτισμός στο διαδίκτυο», Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Μακεδονισμός. Ο ιμπεριαλισμός των Σκοπίων 1944-2006, Αθήνα, Έφεσος, 2007, σσ.77-92.
7. «Τα σχολικά εγχειρίδια της FYROM», Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Η αποδόμηση του εθνικού κράτους και της ιστορίας του, Θεσσαλονίκη, 2007, σσ.59-66.
8. «Φλώρινα: Το χθες, το σήμερα και το αύριο στην ενημέρωση», Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Φλώρινα: Πύλη των Βαλκανίων. Αξονική τομογραφία του νομού, Ρέκος, 2007, σσ.337-384.

9. "Irredentism on the Internet", Society for Macedonian Studies, Macedonianism FYROM'S Expansionist Designs against Greece, 1944-2006
Ephesus - Society for Macedonian Studies, 2007 , pp.77-92.

Ανακοινώσεις σε συνέδρια με κριτές χωρίς δημοσίευση

1. Βλάσης Βλασίδης, Εβελίνα Αντώνη, «Μετανάστες και ραδιόφωνο στη σύγχρονη Ελλάδα», «Διεπιστημονικές προσεγγίσεις του μειονοτικού και μεταναστευτικού φαινομένου: η ελληνική συγκυρία μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου» του Κέντρου Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων (ΚΕΜΟ), Δεκέμβριος 2006
2. Βλάσης Βλασίδης, «Παραδοσιακές και ριζοσπαστικές παρουσιάσεις του Μακεδονικού Αγώνα στον ελληνικό Τύπο (1990-2005)», στο συνέδριο «Πόλεμος και ταυτότητες. Μακεδονικός Αγώνας (1904-1908, Κατοχή-Εμφύλιος (1941-1949, Κυπριακός Αγώνας (1955-1959, 1964-1967)», του Κέντρου Ελληνικών Σπουδών του πανεπιστημίου του Yale, (Αθήνα, 2006).

Χρηστίδης Γιώργος (λέκτορας)

1. «Τα Κομμουνιστικά Βαλκάνια. Εισαγωγή στην εσωτερική και εξωτερική πολιτική στην Αλβανία, Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία και Ρουμανία την περίοδο 1945-1989». Εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη, 2003, σ.252.
2. «Κύρια σημεία και τάσεις στις έλληνο-βουλγαρικές σχέσεις μετά το 1990» (στα βουλγαρικά), στο *Mezhdunarodni Otnoshenia*, Sofia, Knizhka 2-3, Godina XXXIV, 2005, pp. 155-164.
3. "Bulgarian-Turkish Relations, 1990-2003. The View from Abroad", στο *Bulgarian Historical Review*, Sofia, 1-2, 2005, pp.167-186.
4. «Η ειρηνευτική συμφωνία της Αχρίδας του 2001 και η εφαρμογή της» (στα βουλγαρικά) στο *Mezhdunarodni Otnoshenia*, Sofia, Knizhka 1, Godina XXXV, 2006, pp.97-110.
5. «Η Ελλάδα και το "μακεδονικό ζήτημα": από τη δεκαετία του 1950 έως την υπογραφή της Ενδιάμεσης Συμφωνίας της Νέας Υόρκης, το Σεπτέμβριο του 1995» (στα βουλγαρικά) στο *Minalo*, Sofia, 4/2006, pp.67-81.
6. "Islam in post-communist Bulgaria", in *Islam in Europe*, 16th International Summer Seminar, Institute of International Relations, Hydra Island, July 2-6, 2007, 19 σελ.
7. «Η διαμόρφωση της βουλγαρικής εξωτερικής πολιτικής απέναντι στην ΠΓΔΜ, 1989-2006», σε *Διαστάσεις της μετάβασης και η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών της Βαλκανικής*, Πρακτικά Α' Επιστημονικού Συνεδρίου του ΤΒΣΦ, Θεσ/νίκη 2007, σ. 175-194.
8. "Greece in the European Union. A Historical Review" in *Together in Europe*, Proceedings of the International Conference *Together in Europe*, Representation of the European Commission in Bulgaria, Sofia, 2007, pp.79-91.

Μάνος Ιωάννης (λέκτορας)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

1. Μάνος Ι. (2007) «*Ουράνιο Τόξο και Αντι-Εθνικιστικός Λόγος*». Στο: Αγγελόπουλος Γιώργος (Επιμ.) Ελλάδα-Βαλκάνια: Πολύ-πολιτισμικότητα και Αντι-Εθνικιστικός Λόγος, Ά Φάκελος Ερευνητικών Αποτελεσμάτων, Ερευνητικό Πρόγραμμα Πυθαγόρας II, Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, σελ. 71-85.
2. Μάνος Ι. (2007) «*Η Κοινωνική Ανθρωπολογία ως αντικείμενο διδασκαλίας και ως μορφή παρεμβατικού λόγου στα κοινωνικά φαινόμενα: σκέψεις και προβληματισμοί*». Εισαγωγικό σημείωμα στην ελληνική έκδοση του Eriksen Thomas Hylland Μικροί Τόποι, Μεγάλα Ζητήματα: Εισαγωγή στην Κοινωνική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία, Εκδόσεις Κριτική, σελ. 9-13
3. Manos I. (2005) «*Border Crossings: Dance Performance and Identity Politics in a Border Region in Northern Greece*», Στο: Donnan Hastings, Wilson Thomas (eds.) Culture and Power at the Edges of the State: National Support and Subversion in European Border Regions, LIT, σελ. 127-153.
4. Μάνος Ι. (2004) «*Χορός και (Ανα)παραστάσεις: Τα Όρια και η Ανάγκη της Εθνογραφίας*». Αρχαιολογία και Τέχνες, τεύχος 92, Σεπτέμβριος 2004, σελ. 56-62.
5. Manos I. (2004) «*Signifying Self in Plural Cultural Contexts: Subjectivity, Power and Individual Agency in North-Western Greek Macedonia*». Anthropology of East Europe Review, (Special Issue: Dance and Music in Eastern Europe), σελ. 125-138.
6. Μάνος Ι. (2004) «*Ο Χορός ως Μέσο για τη Συγκρότηση ή Διαπραγμάτευση Ταυτότητας στην Περιοχή της Φλώρινας*» Στο: Αυδίκος Ευάγγελος, Παπακώστας Χρήστος (Επιμ.), Χορευτικά Ετερόκλητα, Ελληνικά Γράμματα, σελ. 51-71.
7. Manos I. (2003) «*To dance or not to Dance?: Dancing Dilemmas in a Border Region in Northern Greece*». Focaal, European Journal of Anthropology, (Special Section on European States at their Bordelands: Cultures of Support and Subversion in Border Regions), τεύχος 41, σελ. 21-32.
8. Manos I. (2003) «*The Past as a Symbolic Capital in the Present: Practicing 'Politics of Dance Tradition' in the Florina Region, Northwest Greek Macedonia*», Στο: Keridis Dimitris, Bursac Elen, E. Yatromanolakis Nicholas (Eds). New Approaches to Balkan Studies. The IFPA-Kokkalis Series on Southeast European Policy, Vol. 2. NY Brassey's. σελ. 22-42.

ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. Μάνος Ι. (2007) «Πολιτισμός, Πολιτική και Μειονοτικά Δικαιώματα στα Μετα-Κομμουνιστικά Βαλκάνια: Μια Ανθρωπολογική Οπτική». Στο: Διαστάσεις της Μετάβασης και η Ευρωπαϊκή Προοπτική των Χωρών της Βαλκανικής, Πρακτικά, σελ. 957-972.
2. Μάνος Ι. (2006) «Χορευτικές Περιστάσεις, Επίδειξη Ταυτότητας και Ιδιοποίηση του Πολιτισμού στα Νότια Βαλκάνια». Στο: 3ο Συνέδριο Λαϊκού Πολιτισμού: Χορός και Πολιτισμικές Ταυτότητες στα Βαλκάνια, Πρακτικά, σελ. 401-408.

3.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΉ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ

1. Μάνος Ι. (2007) Επιστημονική Επιμέλεια – Εισαγωγή

Eriksen Thomas Hylland, 2007, Μικροί Τόποι, Μεγάλα Ζητήματα: Μια Εισαγωγή στην Κοινωνική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία, Εκδόσεις Κριτική.

Γαβρά Ελένη (λέκτορας)

I. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

I.A. Βιβλία και αυτοτελείς εκδόσεις

1. Ελένη Γαβρά, Ζωή Καραμάνου, «Ανάδειξη και ανάπλαση της εισόδου της Θεσσαλονίκης στην περιοχή του Φοίνικα», Πολυτεχνική Σχολή Α.Π.Θ.-Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, Τιμητική έκδοση για τον Άνθιμο Μπαντέλα, Θεσσαλονίκη 2003, (σσ. 237-276).
2. Ελένη Γαβρά, «Χωρική οργάνωση και αρχιτεκτονική στον ιστορικό Πόντο» στο: Ο Πόντος των Ελλήνων, Εκδόσεις Έφεσος, (συλλογική έκδοση – λεύκωμα με τους Αρχιμανδρίτη Παύλο Αποστολίδη, Παύλο Γαϊτανίδη, Γιώργο Γιαννακόπουλο, Βερονίκη Δαλακούρα-Καμάρα, Ευστάθιο Καρούμπη, Διαμαντή Λαζαρίδη, Άρτεμη Ξανθοπούλου-Κυριακού, Δημήτρη Τομπαΐδη, Κυριάκο Χατζηκυριακίδη, Σωφρόνη Χατζησαββίδη), Αθήνα 2003 (σσ.162-198).
3. Ελένη Γαβρά, «Η αρχιτεκτονική του αγροτικού χώρου στον ιστορικό Πόντο» στο: Ελληνική Μικρασιατική Εγκυκλοπαίδεια, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, 2004 (ηλεκτρονική μορφή) [<http://www.ime.gr>].
4. Ελένη Γαβρά, Πολιτισμικό απόθεμα και αρχιτεκτονική κληρονομιά στα Βαλκάνια - Διαχείριση στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, Εκδοτικός Οίκος αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2004 (σ. 152).
5. Ελένη Γαβρά, «Περιοχή κατασκηνώσεων Κλαδορράχης Φλώρινας. Διερεύνηση και ανάδειξη του χαρακτήρα του τόπου» στο: Πολιτιστικά Ανάλεκτα Φλώρινας, Πανεπιστήμιο Δυτικής

6. Eleni G. Gavra, «The Zincirli Mosque in Serres», in: The Ottoman Empire, The Balkans, The Greek Lands: toward a social and economic history. Studies in honor of John C. Alexander, edited by: Elias Kolonos, Phokion Kotzageorgis, Sophia Laiou and Marinos Sariyannis. The Isis Press, Istanbul 2007 (pp. 135-155).
7. Ελένη Γαβρά, «Νομός Φλώρινας. Χωρική Οργάνωση και Οικιστική, Πολιτισμός και Περιβάλλον» στο: Το σύγχρονο πρόσωπο του νομού Φλώρινας. Διεπιστημονική προσέγγιση, (συλλογική έκδοση). Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 2007 (σσ. 47-175).
8. Ελένη Γαβρά (επιμέλεια), Διαδρομές και Κόμβοι Εμπορίου και πολιτισμού στα Βαλκάνια. Διαδρομή πρώτη: Εμπορικοί Σταθμοί των Ελλήνων στη Ρουμανία. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2008 (σ.763) [Ελληνική έκδοση με αγγλική περίληψη].
9. Ελένη Γαβρά, Πλαίσιο και πολιτικές προστασίας και διαχείρισης του οικιστικού και πολιτισμικού αποθέματος στη π.ΓΔΜ σήμερα. Η ευρωπαϊκή προοπτική. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών. Πρόγραμμα Interreg III-A, Ελλάδα – π.ΓΔΜ (υπό έκδοση).
10. Ελένη Γαβρά, Ανδρεάδου Τατιάνα, Βιτούλα Δήμητρα, Ανάδειξη του εσωτερικού χώρου παλαιού σχολείου Δήμου Κιλκίς σε χώρο έκθεσης –προβολής λαογραφικής συλλογής και υλοποίησης συναφών δράσεων. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Επετηρίδα Τμήματος Αρχιτεκτόνων (υπό έκδοση).
11. Eleni Gavra, «The Greek presence in the Black Sea: ‘traces’ of architectural identity in ‘related locales’, diachronical approaches» στο: The Mediterranean. History, Culture, Civilization (συλλογικός τόμος), στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ιστορίας Clionet (υπό έκδοση).

I.B. Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά

1. Ελένη Γαβρά, Ζωή Καραμάνου, «Ανάδειξη και ανάπτυξη της εισόδου της Θεσσαλονίκης στον Φοίνικα», Περιοδικό: «THE WORLD OF BUILDINGS», Αθήνα, Μάιος 2003, τ. 27, σσ. 50 –59.
2. Eleni G. Gavra, «Urban Policies and Architectural Heritage: concrete examples, real scenarios and cities networks in the area of SE Europe». «Studia Universitatis Babes - Bolyai, Studia Europaea», L, 2-3, 2005, Babes Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania, pp.379-394.

3. Eleni G. Gavra, Georgia Gementzi, «Protection and management of architectural and cultural heritage in Fyrom today: an attempt at promoting european perspective». «Studia Universitatis Babes - Bolyai, Studia Europaea», Babes Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania (υπό κρίση).

I.Γ. Ανακοινώσεις – Άρθρα σε πρακτικά συνεδρίων

1. Ελένη Γαβρά, «Ο αγροτικός χώρος στον ιστορικό Πόντο: οικιστική οργάνωση και αρχιτεκτονική», Επιστημονικό Συμπόσιο «Περί Πόντου» τιμής ένεκεν των Antony Bryer και Οδυσσέα Λαμψίδη, Άγιος Γεώργιος Περιστερεώτα - Εύξεινος Λέσχη Θεσσαλονίκης - Κέντρο Ποντιακών Μελετών - Μέριμνα Ποντίων Κυριών – Σύλλογος Ποντίων Φοιτητών και Σπουδαστών, Θεσσαλονίκη 30/01– 1/02/ 2004. (Πρακτικά υπό έκδοση).
2. Eleni G. Gavra, «Urban Policies and Cultural Heritage: concrete examples and real scenarios for cities and sites networks, in the area of SE Europe», 3eme rencontres regionales Europe Centrale et orientale « Patrimoine, Tourisme Culturel et territoires », 21-23/04/2005, Veliko Tarnovo, Bulgarie (Δεν εκδόθηκαν πρακτικά).
3. Eleni G. Gavra, Vlasia Vlasidis, «Military Cemeteries of the first world war in Macedonia Region: routes of reading history in search the common cultural heritage», International Conference: «Monumental Cemeteries: Knowledge, Conservation, Restyling and Innovation», CICOP, Modena 3-5/05/2006, pp.179-189 (στην αγγλική).
4. Ελένη Γαβρά «Πολιτιστική και οικιστική κληρονομιά ελληνικού ενδιαφέροντος στη σημερινή Τουρκία. Εφικτά σενάρια διαχείρισης του μνημειακού αποθέματος για τον ιστορικό Πόντο», Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ποντίων Εκπαιδευτικών, Θεσσαλονίκη, 8-10/12/2006, σσ. 311-330.
5. Eleni G. Gavra, «Management of natural and manmade heritage in “specific destinations”. The case of Danube estuary area», 3rd International Workshop “Resorts Architecture Heritage of Romania”, Ministry of Culture, Sovata 22-27/10/2006 (Δεν εκδόθηκαν πρακτικά).
6. Eleni G. Gavra, Eleni Delivani, Christos Nikas, «Management of Cultural and Architectural Heritage and Regional Development through tourism. The case of Romania», Federator Symposium of CEDIMES Institute, 3-4/11/2006 Targoviste, Romania (Ηλεκτρονικά πρακτικά).
7. Ελένη Γαβρά, «Η Διαχείριση του Πολιτιστικού και Οικιστικού Αποθέματος στη Ν.Α. Ευρώπη, στο πλαίσιο των Πολιτικών Χωρικής Ανάπτυξης: Η Περίπτωση της Ρουμανίας», Α' Επιστημονικό Συνέδριο του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών «Διαστάσεις της Μετάβασης και η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών της Βαλκανικής», Φλώρινα 20-22/10/2006, σσ. 571-593.

8. Eleni Gavra, "Thessaloniki's Urban Pilot Project. Renewal and Enhancement of the Historic Commercial Center", Socrates workshop: A european vision for a historic part of the city of Thessaloniki, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Θεσσαλονίκη 2007 (Δεν εκδόθηκαν πρακτικά).
9. Eleni Gavra, «The Greek presence in the Black Sea: 'traces' of architectural identity in 'related locales', diachronical approaches», *The Mediterranean. History, Culture, Civilization. European Masters in Mediterranean Historical Studies (EMMHS) Valencia seminar*, Valencia 19/05/2007 (Δεν εκδόθηκαν πρακτικά).
10. Ελένη Γ. Γαβρά, «Η διαχείριση του ανθρωπογενούς αποθέματος στην ΠΓΔΜ σήμερα. Η ευρωπαϊκή προοπτική», *Προστασία, αποκατάσταση και βιώσιμη ανάπτυξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη. Δράση Jean Monnet*, Βέροια, 30/11-1/12/2007 (Πρακτικά υπό έκδοση).

Ι.Δ. Δημοσιεύσεις στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο

1. Ελένη Γαβρά, «Αρχιτεκτονική Κληρονομιά στη Ρουμανία», Επιμέλεια παρουσίασης άρθρου, Περιοδικό «ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ», Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας / Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας, τ.261, σσ.10-11, Θεσσαλονίκη 2004.

Δεληκάρη Αγγελική (λέκτορας)

1. Μονογραφία

Άγιος Γρηγόριος ο Σιναΐτης. Η δράση και η συμβολή του στην διάδοση του Ησυχασμού στα Βαλκάνια – Η σλαβική μετάφραση του Βίου του κατά το αρχαιότερο χειρόγραφο [Ελληνισμός και κόσμος των Σλάβων 6], Θεσσαλονίκη 2004, 372 σελίδες.

Περιοδικά με κριτές

- 1 «Η επισκοπή Λυχνιδού (-ών) μέχρι τον 10^ο αιώνα. Ι: Από την ίδρυσή της έως τις αρχές του 6^{ου} αιώνα», *Κληρονομία* 24 (2004) 69-85.
2. "Zur Übersetzung hesychastischer Viten am Beispiel der Vita des Gregorios Sinaites", στο: L. Taseva κ.ά.(εκδ.), *Prevodite prez XIV stoletie na Balkanite. Dokladi ot meždunarodnata konferencija*, Sofija, 26-28 Juni 2003, Sofija 2004, σσ. 280-286.
3. "Ein Beitrag zur Geistesgeschichte des Balkans: über die nur auf Slavisch erhaltenen Schriften des Gregorios Sinaites", στο: L. Taseva κ.ά.(εκδ.), *Mnogokratnite prevodi v Južnoslavjanskoto Srednovekovie. Dokladi ot meždunarodnata konferencija*, Sofija, 7-9 Juli 2005 g., Sofija 2006, σσ. 467-478.

4. Τμήμα του άρθρου “Grigorij Sinait”, στο: *Pravoslavnaja Enciklopedija (pod redakcij Patriarcha Moskovskogo i vseja Rusi Aleksija II)*, τ. 13, Moskva 2006, σσ. 66-67.
5. Βιβλιοκρισία του τόμου *Methodios und Kyrillos in ihrer Europäische Dimension* [Philhellenische Studien 10]. Herausgegeben von Evangelos Konstantinou, Frankfurt am Main Peter Lang Verlag, 2005, 365 S., στο: *Philia. Eine Zeitschrift für Europa* 1 (Würzburg 2006) 244-248.
6. “Ein Beitrag zu historisch-geographischen Fragen auf dem Balkan: “Paroria”. Neue Angaben zur Lokalisierung des Klostergebietes von Gregorios Sinaites”, στο: E. Jeffreys (εκδ.), *Proceedings of the 21th International Congress of Byzantine Studies, London, 21-26 August 2006, τ. 2: Abstracts of Panel Papers*, σσ. 219-220 (περίληψη) (δημοσίευση του άρθρου στο περιοδικό *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik*, υπό έκδοση) – 14 σελίδες.
7. Διάλεξη για το Ινστιτούτο Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Βιέννης και την Αυστριακή Εταιρεία Βυζαντινών Σπουδών στις 7 Μαΐου 2007 με τίτλο “Der Hl. Gregorios Sinaites und die hesychastische Tradition auf dem Balkan”.

Μπακλαβάς Γρηγόρης (ειδικός επιστήμων ΠΔ 407/80)

Επιστημονικά περιοδικά με κριτές

1. G. Balkavas & M Roulemiotis, “Stability conditions of a recursive routing algorithm”, *Διεθνές Επιστημονικό Περιοδικό Journal of Pure and Applied Mathematics*, τομ.14, Μάρτιος 2004, σς.75-89.
2. G. Baklavas & M.Roumeliotis, “Comparison of Input-Output-Queue Cell Switch Architectures”, *Διεθνές Επιστημονικό Περιοδικό Journal of Pure and Applied Mathematics*, τομ.19, Ιανουάριος 2005, σς.97-108.
3. Γρ. Μπακλαβάς, «Αλγόριθμοι Χρονοδρομολόγησης για Δρομολογητές Υψηλών Επιδόσεων», Διδακτορική Διατριβή, Μάρτιος 2005, πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
4. G. Baklavas & M.Roumeliotis, «A New Approach for Scheduling in Cell-Based Routers», *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου 11th World Multiconference on Circuits, Systems, Communications & Computers (CSCC 2007)* Άγιος Νικόλαος, Ελλάδα, Ιούλιος 2007
5. Χρήστος Νίκας & Γρηγόρης Μπακλαβάς, «Ανάλυση δεδομένων της Αποταμιευτικής και Επενδυτικής Συμπεριφοράς των Αλβανών Μεταναστών», *Επιστημονικό περιοδικό Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων* (υπό δημοσίευση).

Τριανταφυλλίδου Τατιάνα (Ειδική Επιστήμων ΠΔ 407/80)

1. Βιβλία/μονογραφίες:

- 1) «Αναπαραστάσεις των Ελλήνων σε λογοτεχνικά κείμενα Ρώσων συγγραφέων» (2007) Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός οίκος: Α. Σταμούλη.

2. Επιστημονικά περιοδικά με κριτές

- 2) Τ. Τριανταφυλλίδου (2005). «Δημήτριος Γ. Μπερναρδάκης, η ζωή και το έργο ενός ευεργέτη του ελληνισμού μέσα από τη ρωσική βιβλιογραφία»: *Μακεδόνι*/ 14, 109-123.
- 3) Τ. Τριανταφυλλίδου (2004). «Русский язык в Греции» («Η Ρωσική γλώσσα στην Ελλάδα»): *Вестник МАПРЯЛа*, Μόσχα, №43, 17-18.

3. Πρακτικά συνεδρίων με κριτές

- 1) Τ. Τριανταφυλλίδου (2004). Состав и свойства художественных текстов для практического курса русского языка на среднем этапе обучения в Греции-Σύνθεση και ιδιότητες των λογοτεχνικών κειμένων για το πρακτικό στάδιο διδασκαλίας στην Ελλάδα: *Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο Современная филология в международном пространстве языка и культуры (Η σύγχρονη φιλολογία στο διεθνή χώρο της γλώσσας και του πολιτισμού) Αστραхан Ρωσίας, Οκτώβριος, 2004.*
- 2) Τ. Τριανταφυλλίδου (2004). Οι ιδιαιτερότητες της διδασκαλίας της Ρωσικής γλώσσας ως ξένης στην Ελλάδα: 7^ο Πανελλήνιο συνέδριο, *Ελληνική Σημειωτική Εταιρία - Παγκοσμιοποίηση, Διαπολιτισμικότητα και Ταυτότητες*, Πάτρα, Οκτώβριος, 2004. υπό δημοσίευση
- 3) Τ. Τριανταφυλλίδου (2006). Συγκριτική των μεθοδολογιών της διδασκαλίας της ρωσικής και ελληνικής γλώσσας ως ξένης: *Διεθνές Συνέδριο “Η Ελληνική Γλώσσα ως δεύτερη/ξένη: Έρευνα, Διδασκαλία και Εκμάθηση”*, Φλώρινα, Παιδαγωγική Σχολή του Π.Δ.Μ. Μάιος 2006. υπό δημοσίευση
- 4) Τ. Τριανταφυλλίδου, Μ. Σουλιώτης (2006). Творческое наследие Л.Н.Толстого в Греции – Η κληρονομιά του έργου του Λ.Ν.Τολστόι στην Ελλάδα: *Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Л.Н.Толстой и природа» («Ο Λ.Ν.Τολστόι και η Φύση»)* Ορέχοβο-Ζούγιεβο Ρωσίας, Κρατικό Πανεπιστήμιο της περιφέρειας της Μόσχας, Παιδαγωγική Σχολή Μάιος, 2006.
- 5) Τ. Τριανταφυλλίδου (2007). Образ грека в русской литературе: *Διεθνές Συνέδριο “Ρωσική γλώσσα και πολιτισμός στην Ελλάδα και στις Παρευξείνιες χώρες. Διδασκαλία: προβλήματα και προοπτικές”*, Κομοτηνή, Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών του Δ.Π.Θ. 1-3 Ιουνίου 2007. (υπό δημοσίευση).
- 6) Τ. Τριανταφυλλίδου, Ζ. Παπαϊωάννου (2007). Αναπαραστάσεις του Έλληνα στη ρωσική λογοτεχνία: *Διεθνές Συνέδριο “Σημειωτική και ιδεολογίες”*, **Φλώρινα, Π.Δ.Μ.** 18-21 Οκτωβρίου 2007. (υπό δημοσίευση).
- 7) Τ. Τριανταφυλλίδου (2007). Нравы и обычаи греков в зеркале русской литературы: *Διεθνές Συνέδριο “Русский язык и культура в зеркале перевода”*, Χαλκιδική, Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών του Δ.Π.Θ., Τμήμα Ανατολικών, Σλαβικών και Βαλκανικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και Ανώτατη Σχολή Μετάφρασης του Πανεπιστημίου Μ.Β. Λομονόσωφ της Μόσχας, 14-18 Μαΐου 2007. (υπό δημοσίευση).

4. Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

- 1) Τ. Τριανταφυλλίδου (2005). «Русский язык в Греции» («Η Ρωσική γλώσσα στην Ελλάδα»). Το άρθρο επιλέχτηκε από τον Καθηγητή Α. Ν. Στσούκιν, επιβλέποντα της διδακτορικής διατριβής για να εκδοθεί στο συλλογικό τόμο *«Η ιστορία της διδασκαλίας της Ρωσικής γλώσσας ως ξένης σε δοκίμια και αποσπάσματα»*. Διδακτικό βοήθημα επιμέλεια Α.Ν.Στσούκιν: Εκδόσεις «Φιλοματισ»: Μόσχα, σ. 114-117.

5. Άλλες εργασίες

- 1) Τ. Τριανταφυλλίδου (2005). «Marina Tsvetayeva»: περ. «*Asylum. A BALKAN POETRY MAGAZINE*»/ τεύχος 7, σ.22-24, 2005.

Μαυρογένη Σταυρούλα (επιστημονικός συνεργάτης ΠΔ 407/80)

1. Κεφάλαιο σε συλλογικούς τόμους: «Τα Σχολικά Εγχειρίδια Ιστορίας της FYROM για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (έκδοσης 2005), στο Ιάκωβος Μιχαηλίδης (επιμ.), *Μακεδονισμός. Ιμπεριαλισμός των Σκοπίων 1944-2006*, Αθήνα 2007, 57-76. Αναδημοσίευση του ίδιου άρθρου στο περιοδικό *Αρδην* τεύχ. 67(Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2007), 42-47. Αγγλική μετάφραση του ίδιου άρθρου με τίτλο «FYROM Primary School History Textbooks», στο Iakovos Michailidis (editor), *Macedonianism. FYROM's Expansionist Designs Against Greece, 1944-2006*, Athens, 57-76. Αναδημοσίευση της αγγλικής μετάφρασης με τίτλο «FYROM Primary School History Textbooks», στο Iakovos Michailidis (editor), *Macedonianism. FYROM's Expansionist Designs Against Greece, 1944-2006*, Athens 2007, 25-43.
2. Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές: «Οι περιπέτειες μιας γλώσσας», *Διαστάσεις της μετάβασης και η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών της Βαλκανικής*, Φλώρινα 2007, 719-738.
3. Πρακτικά συνεδρίων με κριτές: Dimitrakopoulou Maria & Mavrogeni Stavroula, «The acquisition of the impersonal (reflexive) passive in Serbian as an L2: evidence from Greek learners», *Primenjena lingvistika* 7(2006), (Beograd - Novi Sad), pp. 110-122.
4. Ανακοίνωση σε επιστημονικό συνέδριο (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά: «Οι δυσκολίες εκμάθησης της σερβικής γλώσσας από το ελληνόφωνο κοινό», ανακοίνωση στο 16^ο Διεθνές Συνέδριο Γλωσσολογίας, Θεσσαλονίκη, 13-15 Μαΐου 2003.

Σταυριανός Γιώργος (επιστημονικός συνεργάτης ΠΔ 407/80)

Η Δυναμική των Πολιτισμών, (Μονογραφία) Εκδόσεις Αντ. Σταμούλη, 2005.

G. Stavrianos, P. Golia, I. Vamvakidou, A. Kyridis, C. Zagis (2007). The internal meaning of the adverse notional conceptions about the West-East in Greek society and culture and the adherence to specific cultural and national stereotypes: The International Journal of the Humanities, Volume 5: <http://www.Humanities-Journal.com>.

K. Tsioumης, I. Bampakidou, Π. Γκόλια, Γ. Σταυριανός (2007). « Meaning of the terms Culture and Civilization in the Greek Newspapers "Macedonia" and "Thessaloniki". Volume 4 : <http://www.Humanities-Journal.com>

Τέχνη και Ψυχανάλυση, ΜΑΚΕΔΟΝΟΝ, Τεύχος 11, 2003

Ο αγγλο-γαλλογερμανικός άξονας και οι επιπτώσεις του στην Ελλάδα στα Βαλκάνια και τον κόσμο,
ΜΑΚΕΔΟΝΟΝ, Τεύχος 13, 2004

Γ. Σταυριανός (2007). « Αναζητώντας τα σύνορα στις θεωρίες της σημειωτικής, πρόταση στα
μαθήματα πολιτισμού »: 8^ο διεθνές Συνέδριο της Σημειωτικής Εταιρείας,